

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ

МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ

ЈП СЛУЖБЕНИ ЛИСТ СЦГ - Београд
Јована Ристића 1. - Текући рачун
125-82-47

Петак 24. септембар 2004.
БЕОГРАД
БРОЈ 18 ГОД. II

Цена овог броја је 310,00 динара.
Претплатна цена на „Службени лист СЦГ” и
„Службени лист СЦГ - Међународни уговори” за
2004. годину износи 16.435 динара плус порез на промет

САДРЖАЈ:

	Страна
64. Закон о ратификацији Споразума између Србије и Црне Горе, с једне стране, и Белгијско-луксембуршке економске уније, с друге стране, о узајамном подстицању и заштити улагања _____	3
65. Закон о ратификацији Протокола о консолидацији Међународне конвенције о сарадњи у области безбедности ваздушне пловидбе ЕВРОКОНТРОЛ од 13. децембра 1960. године, са изменама и допунама _____	7
66. Закон о ратификацији Уговора између Србије и Црне Горе и Босне и Херцеговине о избегавању двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и на имовину _____	31

64.

На основу члана 26. алинеја 7. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, доносим

У К А З

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О РАТИФИКАЦИЈИ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ, С ЈЕДНЕ СТРАНЕ, И БЕЛГИЈСКО-ЛУКСЕМБУРШКЕ ЕКОНОМСКЕ УНИЈЕ, С ДРУГЕ СТРАНЕ, О УЗАЈАМНОМ ПОДСТИЦАЊУ И ЗАШТИТИ УЛАГАЊА

Проглашава се Закон о ратификацији Споразума између Србије и Црне Горе, с једне стране, и Белгијско-луксембуршке економске уније, с друге стране, о узајамном подстицању и заштити улагања, који је донела Скупштина Србије и Црне Горе, на седници од 22. септембра 2004. године.

П бр. 121
22. септембра 2004. године
Београд

Председник
Србије и Црне Горе
Светозар Маровић, с. р.

ЗАКОН

О РАТИФИКАЦИЈИ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ, С ЈЕДНЕ СТРАНЕ, И БЕЛГИЈСКО-ЛУКСЕМБУРШКЕ ЕКОНОМСКЕ УНИЈЕ, С ДРУГЕ СТРАНЕ, О УЗАЈАМНОМ ПОДСТИЦАЊУ И ЗАШТИТИ УЛАГАЊА

Члан 1.

Ратификује се Споразум између Србије и Црне Горе, с једне стране, и Белгијско-луксембуршке економске уније, с друге стране, о узајамном подстицању и заштити улагања, потписан у Београду, 4. марта 2004. године, у оригиналу на српском, француском, холандском и енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума у оригиналу на српском језику гласи:

СПОРАЗУМ

ИЗМЕЂУ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ, С ЈЕДНЕ СТРАНЕ, И БЕЛГИЈСКО-ЛУКСЕМБУРШКЕ ЕКОНОМСКЕ УНИЈЕ, С ДРУГЕ СТРАНЕ, О УЗАЈАМНОМ ПОДСТИЦАЊУ И ЗАШТИТИ УЛАГАЊА

Србија и Црна Гора, с једне стране,
и

Краљевина Белгија, у своје име и у име Великог Војводства Луксембург, на основу постојећих споразума, са Валонском владом, са Фламманском владом и Владом Регије Брисел-Капитал, с друге стране (у даљем тексту: Стране уговорнице),

у жељи да побољшају међусобну привредну сарадњу стварањем повољних услова за улагања улагача једне Стране уговорнице на територији друге Стране уговорнице, споразумеле су се о следећем:

Члан 1.

ДЕФИНИЦИЈЕ

1. Израз „улагач” означава:

а) „држављанина”, тј. било које физичко лице које има држављанство једне Стране уговорнице у складу са њеним законима и

прописима, а који врши улагања на територији друге Стране уговорнице;

б) „компанију”, тј. правно лице основано, конституисано или на други начин ваљано организовано у складу са законима и прописима једне Стране уговорнице, која има своје регистровано седиште на територији те Стране уговорнице и која врши улагања на територији друге Стране уговорнице;

в) „правно лице” које није конституисано у сврхе овог споразума, на основу закона те Стране уговорнице, али које је контролисано, посредно или непосредно, од стране физичких лица како су дефинисана под а) или правних лица како су дефинисана под б).

2. Израз „улагање” означава сваку врсту средстава која се улажу у било који сектор економских активности, у складу са законима и прописима једне или друге Стране уговорнице, и посебно, мада не и искључиво, обухвата:

а) покретну и непокретну имовину, као и сва остала права *in rem*, као што су хипотека, залога, јемство, плодуживање и слична права;

б) права која проистичу из акција, деоница, хартија од вредности и осталих облика учешћа у компанији;

в) новчана потраживања и било која друга средства по основу уговора која имају економску вредност;

г) ауторска права, права индустријске својине, технички процеси, трговачке ознаке и goodwill;

д) концесије одобрене по основу закона или на основу уговора у складу са законом, укључујући концесије за истраживање, развој, вађење или коришћење природних богатстава.

Промена правног облика у коме су средства и капитал уложени или реинвестирани неће имати утицај на њихову ознаку као „улагање” у смислу овог споразума.

3. Израз „приноси” означава приходе које доноси улагање и обухвата посебно, мада не и искључиво, добит, камате, капиталну добит, дивиденде, тантијеме и накнаде.

4. Израз „територија” означава:

у односу на Србију и Црну Гору, површину обухваћену копненим границама као и подручје мора, морског дна и подводног подручја ван територијалних вода над којим Србија и Црна Гора има, у складу са својим домаћим законодавством и прописима и међународним правом, суверена права или јурисдикцију,

у односу на Краљевину Белгију и Велико Војводство Луксембург, територију Краљевине Белгије и територију Великог Војводства Луксембург, као и подручје мора, тј. мора и подводног подручја које се простире ван територијалних вода Краљевине Белгије које се то тиче и на које Краљевина Белгија има, у складу са међународним правом, суверена права и јурисдикцију у сврхе истраживања, вађења и одржавања природних богатстава.

Члан 2.

ПОДСТИЦАЊЕ УЛАГАЊА

Свака Страна уговорница ће подстицати улагања на својој територији улагача друге Стране уговорнице и дозвољавати таква улагања у складу са својим законодавством.

Члан 3.

ЗАШТИТА УЛАГАЊА

1. Сва улагања, било да су посредна или непосредна, извршена од стране улагача једне Стране уговорнице ће уживати правичан и равноправан третман на територији друге Стране уговорнице.

2. Осим у случају мера неопходних за одржавање јавног реда, таква улагања ће уживати непрекидну правну заштиту и обезбеђење, тј. искључујући било коју неоправдану или дискриминаторну меру којом може да се омете, било законом или у пракси, управљање, одржавање, коришћење, поседовање или њихова ликвидација.

Члан 4.

НАЦИОНАЛНИ ТРЕТМАН И ТРЕТМАН НАЈПОВЛАШЋЕНИЈЕ НАЦИЈЕ

1. У свим питањима која се односе на третман улагања улагача свака од Страна уговорница ће уживати третман најповлашћеније нације на територији друге Стране уговорнице.

2. У погледу рада, управљања, одржавања, коришћења, уживања и продаје или другог начина располагања тим улагањима, свака Страна уговорница ће обезбедити, на сопственој територији, улагачима друге Стране уговорнице, третман који неће бити мање повољан од оног који се додељује сопственим улагачима или улагачима било које друге државе, уколико је потоњи повољнији.

3. Овај третман неће укључивати привилегије које су додељене од стране једне Стране уговорнице улагачима било које треће државе проистекле на основу учешћа или повезивања у зоне слободне трговине, царинске уније, заједничког тржишта или било ког другог облика регионалне привредне организације.

4. Одредбе овог члана се не односе на пореска питања.

Члан 5.

ЖИВОТНА СРЕДИНА

1. Свакој Страни уговорници се признаје право да утврђује сопствени степен националне заштите животне средине и развојне политике и приоритете развоја животне средине, и да исте прихвата или мења сходно сопственом законодавству о животnoj средини, и свака Страна уговорница ће улагати напоре да сопственим законодавством обезбеди висок степен заштите животне средине и настојати да трајно побољшава ово законодавство.

2. Стране уговорнице признају као неодговарајуће подстицање улагања путем измене прописа националног законодавства о животnoj средини. Сходно томе, свака Страна уговорница ће

настојати да не одступа од или на други начин се не одриче од, или покуша да одступи или да се на други начин одрекне од таквог законодавства којим се подстиче оснивање, одржавање или проширење капацитета на сопственој територији таквог улагања.

3. Стране уговорнице поново потврђују већ прихваћене сопствене обавезе на основу међународних споразума о заштити животне средине. Две стране ће настојати да тако преузму обавезе буду у потпуности прихваћене и спроведене преко сопственог националног законодавства.

4. Стране уговорнице прихватају да у међусобној кооперацији обезбеде побољшање могућности за унапређење стандарда за заштиту животне средине. На основу предлога једне или друге Стране уговорнице, друга Страна уговорница ће прихватити одржавање стручних консултација о било ком питању које спада у домен овог члана.

Члан 6.

РАДНА СНАГА

1. Признајући право сваке Стране уговорнице да прописује сопствене стандарде о радним односима, и да прихвата или врши измену истих у складу са сопственим законима о раду, свака Страна уговорница ће настојати да обезбеди сопственим законодавством поштовање стандарда о раду утемељеног на међународно признатим радним правима и у том смислу ће настојати да побољша такве стандарде.

2. Стране уговорнице признају као неодговарајуће подстицање улагања путем измене прописа националног законодавства о радним односима. Сходно томе, свака Страна уговорница ће настојати да не одступа од или на други начин се не одриче од, или покуша да одступи или да се на други начин одрекне од таквог законодавства којим се подстиче оснивање, одржавање или проширење капацитета на сопственој територији таквог улагања.

3. Стране уговорнице поново потврђују сопствене обавезе да као чланице Међународне организације рада и њихових обавеза по основу Декларације Међународне организације рада о основним принципима и правима на раду прихватају да следе извршавање истих. Стране уговорнице ће уложити напоре да такви принципи о раду и међународно призната радна права буду прихваћена и заштићена националним законодавством.

4. Стране уговорнице прихватају да у међусобној кооперацији обезбеде побољшање могућности за унапређење стандарда о радним односима. На основу предлога било једне или друге Стране уговорнице, друга Страна уговорница ће прихватити одржавање стручних консултација о било ком питању које спада у домен овог члана.

Члан 7.

ОДУЗИМАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ ВЛАСНИШТВА

1. Свака Страна уговорница се обавезује да не усвоји било коју меру експропријације или национализације или било које друге мере по дејству, посредно или непосредно, сличне одузимању права располагања улагачима друге Стране уговорнице њихових улагања на њеној територији.

2. Следећи услови се морају задовољити уколико се из разлога јавних потреба, обезбеђења или националног интереса изискује одступање од одредби става 1:

а) мере ће бити предузете и извршаване у складу са законом;

б) мере неће бити ни дискриминаторне ни супротне било којим посебним обавезама;

в) мере ће бити пропраћене одредбама за плаћање одговарајуће и ваљане накнаде.

3. Таква накнада ће одговарати тржишној вредности улагања на дан пре него што су такве мере предузете или јавно објављене.

Таква накнада ће бити платива у конвертибилној валути, без одлагања и биће слободно трансферабилна. Она ће укључивати камату по нормалној комерцијалној стопи од датума утврђивања тог износа до датума таквог плаћања.

4. Оштећени улагач ће имати право, по основу закона и прописа Стране уговорнице која врши експропријацију, на неодложно разматрање од стране надлежног судског или другог независног тела те Стране уговорнице, свог или тог случаја и вредновања свог или таквог улагања у складу са принципима утврђеним у овом члану.

5. Улагачима једне Стране уговорнице чија улагања претрпе губитке услед рата или другог оружаног сукоба, револуције, стања националне опасности или немира на територији друге Стране уговорнице, друга Страна уговорница ће обезбедити третман, у погледу повраћаја, обештећења или другог начина из-

мирења који ће бити најмање једнак оном која друга Страна уговорница одобрава сопственим улагањима или улагачима који имају третман најповлашћеније нације.

Члан 8.

ТРАНСФЕРИ

1. Свака Страна уговорница ће дозволити улагачима друге Стране уговорнице слободан трансфер свих плаћања која се односе на улагање, након плаћања свих фискалних и других обавеза, укључујући посебно, мада не и искључиво:

а) средства неопходна за оснивање, одржавање или повећање улагања;

б) неопходна средства за плаћања по основу уговора, која су повезана са улагањем;

в) отплату зајмова;

г) приходе;

д) приходе од укупне или делимичне продаје или ликвидације улагања;

ђ) накнаде плаћене у смислу члана 7;

е) непотрошене зараде запослених чији рад је повезан са улагањем на територији Стране уговорнице;

ж) плаћања која настају на основу решавања спорова, у складу са члановима 11. и 12.

2. Трансфери ће се вршити у слободно конвертибилној валути по девизном курсу који се примењује на дан трансфера за спот трансакције у валути која је коришћена.

3. Свака Страна уговорница ће издати неопходна овлашћења за вршење трансфера без непотребног одлагања и без било каквих других трошкова осим уобичајених банкарских трошкова.

4. Гаранције које се наводе у овом члану ће најмање бити једнаке оним које се одобравају сопственим улагачима или сходно третману најповлашћеније нације.

Члан 9.

СУБРОГАЦИЈА

1. Ако једна Страна уговорница или било која јавна институција те Стране уговорнице плати накнаду сопственим улагачима на име гаранције којом се обезбеђује покриће за улагање, друга Страна уговорница ће признати првој Страни уговорници или односној јавној институцији да је извршена суброгација права и потраживања улагача.

2. Тако суброгирана права или потраживања неће превазићи првобитна права или потраживања улагача.

3. У погледу суброгираних права, друга Страна уговорница ће имати право да покрене спор против осигуравајућег друштва које је суброгирано у права обештећеног улагача и обавезе потоњег по основу закона или уговора.

Члан 10.

ПРИМЕНА ОДРЕДБИ

Уколико су питања која се односе на улагања покривена обојом овим споразумом и националним законодавством једне Стране уговорнице или међународним конвенцијама, које су на снази или које ће Стране уговорнице закључити у будућности, улагачи друге Стране уговорнице ће имати за право да примењују одредбе које су за њих најповољније.

Члан 11.

РЕШАВАЊЕ ИНВЕСТИЦИОНИХ СПОРОВА

1. Било који инвестициони спор између улагача једне Стране уговорнице и друге Стране уговорнице ће се вршити писменим извештавањем прве стране да покрене такав спор. Обавештење ће бити достављено уз прилагање детаљне белешке.

Уколико је могуће, Стране ће настојати да спор реше путем преговора, уз, уколико је неопходно, тражење стручног мишљења, или путем поравнања Страна уговорница дипломатским путем.

2. У недостатку пријатељског решења путем директних преговора између страна у спору или изравнањем путем дипломатске погодбе, а у року од шест месеци од дана пријема обавештења, спор ће бити поднет, по избору улагача, надлежном суду Стране уговорнице где је улагање извршено или на међународну арбитражу.

У ове сврхе, свака Страна уговорница неопозиво и унапред прихвата да решавање било ког таквог спора буде арбитражом. Таква сагласност подразумева да се обе стране одрекну свог

права да претходно траже исцрпљивање свих домаћих административних и правних лекова.

3. У случају међународне арбитраже, спор ће бити поднет на решавање арбитражом једној од доле наведених организација, по избору улагача:

– *ad hoc* арбитражном суду, именованом у складу са Арбитражним правилима Комисије Уједињених нација за међународно трговинско право (U. N. C. I. T. R. A. L); или

– Међународном центру за решавање инвестиционих спорова (I. C. S. I. D.), основаном на основу Конвенције о решавању инвестиционих спорова између држава и држављана других држава, отворене за потписивање у Вашингтону 18. марта 1965, у случају када је свака Страна уговорница овог споразума потписница наведене конвенције; или

– Арбитражном суду Међународне трговинске коморе.

Уколико је арбитражни поступак покренут на иницијативу Стране уговорнице, та страна ће одредити арбитражну организацију којој се спор подноси.

4. У било ком периоду арбитражног поступка или извршавања одлуке арбитражног суда, ни једна од Страна уговорница која је уплетена у спор неће бити овлашћена да упути приговор на чињеницу да је улагач, који је супротна страна у спору, добио надокнаду у целости или делимично за покриће сопствених губитака сходно полиси осигурања или гаранцији која је издата уз складу са чланом 9. овог споразума.

5. Арбитражна одлука ће бити коначна и обавезујућа за обе стране у спору. Свака Страна уговорница прихвата да извршава одлуку у складу са својим националним законодавством.

Члан 12.

СПОРОВИ ИЗМЕЂУ СТРАНА УГОВОРНИЦА У ОДНОСУ НА ТУМАЧЕЊЕ ИЛИ ПРИМЕНУ ОВОГ СПОРАЗУМА

1. Било који спор у вези са тумачењем или применом овог споразума решаваће се, у што је могуће већој мери, дипломатским путем.

2. У недостатку решења дипломатским путем, спор се подноси мешовитој комисији која је сачињена од представника две стране; ова комисија ће се састати без непотребног одлагања на предлог прве Стране уговорнице која је покренула поступак.

3. Уколико мешовита комисија не може решити настали спор, он ће, на захтев једне или друге Стране уговорнице, бити поднет на решавање арбитражном суду основаном на следећи начин на *ad hoc* основи, за сваки појединачни случај.

Свака Страна уговорница ће именовати једног члана арбитражног суда у року од два месеца од дана када је једна страна уговорница обавестила другу о својој намери да покрене спор путем арбитраже. Ова два члана ће у року од два месеца од дана њиховог именовања, обојом сагласношћу именовати држављанина треће државе за председника арбитражног суда.

Уколико се роковима утврђеним у претходном ставу не конституише арбитражни суд, једна или друга Страна уговорница ће затражити од председника Међународног суда правде да обави потребно(а) именовање(а).

Ако је председник Међународног суда правде држављанин било једне или друге Стране уговорнице или државе са којом једна од Страна уговорница нема успостављене дипломатске односе или, уколико је из било ког разлога спречен да обави поменућу функцију, затражиће се од потпредседника Међународног суда правде да обави потребно(а) именовање(а).

4. Суд овако конституисан утврђује сопствену процедуру рада. Арбитражни суд доноси одлуке већином гласова, а његове одлуке су коначне и обавезујуће за Стране уговорнице.

5. Свака Страна уговорница ће сносити трошкове именовања свог представника. Трошкове повезане са именовањем трећег арбитра и административне трошкове суда сноси подједнако Страна уговорнице.

Члан 13.

ПРЕТХОДНА УЛАГАЊА

Овај споразум ће се такође примењивати на улагања извршена пре његовог ступања на снагу од улагача једне Стране уговорнице на територији друге Стране уговорнице, сходно потоњим законима и прописима, а примењиваће се од дана његовог ступања на снагу.

Члан 14.

СТУПАЊЕ НА СНАГУ, ТРАЈАЊЕ И ПРЕСТАНАК
ВАЖЕЊА

1. Овај споразум ступа на снагу месец дана од дана размене инструмената ратификације између Страна уговорница. Овај споразум се закључује на период од десет година.

Уколико једна Страна уговорница не обавести писменим путем другу Страну уговорницу о својој намери да раскине споразум најмање шест месеци пре истека рока његовог важења, овај споразум ће се прећутно продужавати сваки пут за наредни период од десет година. Сматра се да свака Страна уговорница има право да раскине овај споразум писменим путем најмање шест месеци пре истека рока текућег периода важења.

2. Улагања реализована пре истека рока важења овог споразума ће бити осигурана за даљи период од десет година од датума истека рока важења овог споразума.

У потврду чега су доле потписани представници, ваљано овлашћени од својих влада, потписали овај споразум.

Сачињено у Београду, дана 4. марта 2004. године у два оригинална примерка, сваки на српском, француском, холандском и енглеском језику, с тим што су сви текстови подједнако аутен-

тични. У случају било ког одступања у тумачењу, текст на енглеском језику ће имати превагу.

За Србију и Црну Гору
Горан Свилановић, с. р.
министар спољних послова СЦГ

За Белгијско-луксембуршку
економску унију

За Краљевину Белгију, у
сопствено име и у име Великог
Војводства Луксембург

За Валонску владу

За Фламанску владу

За Владу Региона Брисел-
Капитал

Луј Мишел, с. р.
министар спољних послова
Краљевине Белгије

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СЦГ – Међународни уговори”.

65.

На основу члана 26. алинеја 7. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, доносим

У К А З

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О РАТИФИКАЦИЈИ ПРОТОКОЛА О КОНСОЛИДАЦИЈИ МЕЂУНАРОДНЕ КОНВЕНЦИЈЕ О САРАДЊИ У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ ВАЗДУШНЕ ПЛОВИДБЕ ЕВРОКОНТРОЛ ОД 13. ДЕЦЕМБРА 1960. ГОДИНЕ, СА ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА

Проглашава се Закон о ратификацији Протокола о консолидацији Међународне конвенције о сарадњи у области безбедности ваздушне пловидбе ЕВРОКОНТРОЛ од 13. децембра 1960. године, са изменама и допунама, који је донела Скупштина Србије и Црне Горе, на седници од 22. септембра 2004. године.

П бр. 122
22. септембра 2004. године
Београд

Председник
Србије и Црне Горе
Светозар Маровић, с. р.

ЗАКОН

О РАТИФИКАЦИЈИ ПРОТОКОЛА О КОНСОЛИДАЦИЈИ МЕЂУНАРОДНЕ КОНВЕНЦИЈЕ О САРАДЊИ У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ ВАЗДУШНЕ ПЛОВИДБЕ ЕВРОКОНТРОЛ ОД 13. ДЕЦЕМБРА 1960. ГОДИНЕ, СА ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА

Члан 1.

Ратификује се Протокол о консолидацији Међународне конвенције о сарадњи у области безбедности ваздушне пловидбе ЕВРОКОНТРОЛ од 13. децембра 1960. године, са изменама и допунама, сачињен 27. јуна 1997. године у Бриселу, у оригиналу на немачком, енглеском, бугарском, хрватском, данском, шпанском, француском, грчком, мађарском, италијанском, холандском, норвешком, португалском, румунском, словачком, словеначком, шведском, чешком и турском језику.

Члан 2.

Текст Протокола у оригиналу на француском језику и преводу на српски језик гласи:

PROTOCOLE

CORDONNANT LA CONVENTION INTERNATIONALE DE COOPERATION POUR LA SECURITE DE LA NAVIGATION AERIENNE „ÉROCONTROL” DU 13 DECEMBRE 1960 SUITE AUX DIFFERENTES MODIFICATIONS INTERVENUES

LA REPUBLIQUE FEDERALE D'ALLEMAGNE,
LA REPUBLIQUE D'AUTRICHE,
LE ROYAUME DE BELGIQUE,
LA REPUBLIQUE DE BULGARIE,
LA REPUBLIQUE DE CHYPRE,
LA REPUBLIQUE DE CROATIE,
LE ROYAUME DE DANEMARK,
LE ROYAUME D'ESPAGNE,
LA REPUBLIQUE FRANCAISE,
LE ROYAUME-UNI DE GRANDE-BRETAGNE ET D'IRLANDE
DU NORD,
LA REPUBLIQUE HELLENIQUE,
LA REPUBLIQUE DE HONGRIE,
L'IRLANDE,

LA REPUBLIQUE ITALIENNE,
LE GRAND-DUCHE DE LUXEMBOURG,
LA REPUBLIQUE DE MALTE,
LA PRINCIPAUTE DE MONACO,
LE ROYAUME DE NORVEGE,
LE ROYAUME DES PAYS-BAS,
LA REPUBLIQUE PORTUGAISE,
LA ROUMANIE,
LA REPUBLIQUE SLOVAQUE,
LA REPUBLIQUE DE SLOVENIE,
LE ROYAUME DE SUEDE,
LA CONFEDERATION SUISSE,
LA REPUBLIQUE TCHEQUE,
LA REPUBLIQUE DE TURQUIE,

Considérant que l'accroissement du trafic aérien, la nécessité de centraliser au niveau européen les actions politiques nationales de chaque Etat européen et l'évolution technologique de la circulation aérienne exigent une révision de la Convention internationale de coopération pour la sécurité de la navigation aérienne "EUROCONTROL" du 13 décembre 1960, amendée par le Protocole modificatif du 12 février 1981, à l'effet de créer un système européen uniforme de gestion de la circulation aérienne pour le

contrôle de la circulation aérienne générale dans l'espace aérien européen et sur le site et aux alentours des aéroports;

Considérant qu'il est souhaitable de renforcer la coopération entre les Etats dans le cadre d'EUROCONTROL, en vue d'organiser efficacement et de gérer en toute sécurité l'espace aérien pour les besoins des usagers tant civils que militaires, en partant du principe fondamental que l'espace aérien devrait être considéré comme un système homogène du point de vue des usagers de l'espace aérien, en particulier par l'élaboration de politiques communes, d'objectifs communs, de plans communs et de normes et spécifications communes, ainsi que d'une politique commune dans le domaine des redevances de route, en consultation étroite avec les usagers des services de la circulation aérienne et compte dûment tenu des impératifs de défense;

Considérant la nécessité d'assurer à tous les usagers de l'espace aérien le maximum d'efficacité au coût minimum compatible avec le niveau de sécurité requis et la nécessité de minimiser les incidences négatives sur l'environnement, au moyen d'une harmonisation et d'une intégration de services chargés de la gestion de la circulation aérienne en Europe;

Considérant que les Parties contractantes reconnaissent le besoin d'harmoniser et d'intégrer leurs systèmes de gestion de la circulation aérienne afin de former un système européen uniforme de gestion de la circulation aérienne;

Considérant l'importance des initiatives locales en matière de gestion de la circulation aérienne, en particulier au niveau des aéroports;

Considérant que la mise en oeuvre, conformément aux recommandations de l'Organisation de l'Aviation Civile Internationale, en particulier en termes d'équité et de transparence, d'un système commun de redevances de route, renforce les bases financières du système européen uniforme de gestion de la circulation aérienne, et facilite la consultation des usagers;

Considérant qu'EUROCONTROL est l'organe de coopération des Parties contractantes dans le domaine de la gestion de la circulation aérienne;

Désireux d'élargir et de renforcer la coopération avec les institutions européennes ou internationales qui sont intéressées à la réalisation des tâches confiées à EUROCONTROL en vue d'améliorer son efficacité;

Considérant en conséquence qu'il est opportun de créer un système européen de gestion de la circulation aérienne dont le fonctionnement s'étend, au-delà des limites territoriales de chaque Partie contractante, à l'ensemble de l'ensemble de l'espace aérien couvert par la Convention;

Considérant qu'il importe que les Parties contractantes dotent l'Organisation des moyens juridiques nécessaires au bon accomplissement de ses tâches, principalement dans le domaine du recouvrement des redevances de route et de la gestion des courants de trafic aérien;

Reconnaissant qu'il serait bénéfique, pour permettre à l'Organisation de s'acquitter de ses tâches dans de bonnes conditions de sécurité et d'efficacité, de séparer dans la mesure du possible ses fonctions de réglementation et ses fonctions de prestation de services;

Désireux d'encourager d'autres Etats européens à devenir membres de cette organisation internationale.

Sont convenus des dispositions qui suivent:

Article I

La Convention internationale de coopération pour la sécurité de la navigation aérienne "EUROCONTROL" du 13 décembre 1960, modifiée par le Protocole du 6 juillet 1970, modifié lui-même par le Protocole du 21 novembre 1978, et amendée par le Protocole du 12 février 1981, ci-après dénommée "la Convention", est remplacée par la version coordonnée du texte de la Convention ci-annexé qui regroupe les textes maintenus en vigueur de la Convention et les amendements introduits par la Conférence diplomatique du 27 juin 1997.

Article II

1. Le présent Protocole est ouvert à la signature de tous les Etats parties à la Convention au 27 juin 1997.

Il est également ouvert, avant la date de son entrée en vigueur, à la signature de tout Etat invité à la Conférence diplomatique au cours de laquelle il a été adopté, et de tout autre Etat autorisé à le signer par la Commission permanente statuant à l'unanimité.

2. Le présent Protocole sera soumis à ratification, à acceptation ou à approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés auprès du gouvernement du Royaume de Belgique.

3. Le présent Protocole entrera en vigueur le 1er janvier 2000 pour autant que tous les Etats parties à la Convention l'aient ratifié, accepté ou approuvé avant cette date. Si cette condition n'est pas remplie, il entrera en vigueur soit le 1er juillet soit le 1er janvier qui suit la date du dépôt du dernier instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation selon que ce dépôt a eu lieu au cours du premier ou du deuxième semestre de l'année.

4. Pour tout Etat signataire du présent Protocole qui n'est pas partie à la Convention et dont l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation est déposé après la date de l'entrée en vigueur du présent Protocole,

celui-ci entrera en vigueur pour cet Etat le 1er jour du deuxième mois suivant la date de dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

5. Tout Etat signataire du présent Protocole qui n'est pas partie à la Convention devient, par la ratification, acceptation ou approbation de ce Protocole, également partie à la Convention.

6. Le gouvernement du Royaume de Belgique notifiera aux gouvernements des autres Etats parties à la Convention et de tout Etat signataire du présent Protocole, toute signature, le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation, et toute date d'entrée en vigueur du présent Protocole conformément aux paragraphes 3 et 4 ci-dessus.

Article III

A partir de l'entrée en vigueur du présent Protocole, le Protocole du 6 juillet 1970, tel que modifié par le Protocole du 21 novembre 1978 et par l'article XXXVIII du Protocole du 12 février 1981 est remplacé par l'Annexe III (intitulée "Dispositions fiscales") à la version coordonnée du texte de la Convention ci-annexé.

Article IV

A partir de l'entrée en vigueur du présent Protocole, l'Accord multilatéral relatif aux redevances de route du 12 février 1981 est abrogé et remplacé par les dispositions pertinentes de la version coordonnée du texte de la Convention ci-annexé, y compris son Annexe IV (intitulée "Dispositions relatives au système commun de redevances de route").

Article V

Le gouvernement du Royaume de Belgique fera enregistrer le présent Protocole auprès du Secrétaire général des Nations Unies, conformément à l'article 102 de la Charte des Nations Unies et auprès du Conseil de l'Organisation de l'Aviation Civile Internationale, conformément à l'article 83 de la Convention relative à l'Aviation Civile Internationale signée à Chicago le 7 décembre 1944.

VERSION COORDONNEE REGROUPANT LES TEXTES MAINTENUS EN VIGUEUR DE L'ACTUELLE CONVENTION ET LES AMENDEMENTS INTRODUITS PAR LA CONFERENCE DIPLOMATIQUE DU 27 JUIN 1997

DISPOSITIF COORDONNE DE LA CONVENTION

Article 1

1. Afin de réaliser l'harmonisation et l'intégration nécessaires à la mise en place d'un système européen uniforme de gestion de la circulation aérienne, les Parties contractantes conviennent de renforcer leur coopération et de développer leurs activités communes dans le domaine de la navigation aérienne, en tenant dûment compte des nécessités de la défense, tout en assurant à tous les usagers de l'espace aérien le maximum de liberté compatible avec le niveau de sécurité requis dans le cadre de la fourniture de services de la circulation aérienne économiquement efficaces, et en tenant compte de la nécessité de minimiser, lorsque cela est possible, notamment sur les plans opérationnel, technique et économique, toute incidence négative sur l'environnement.

Ces objectifs seront poursuivis sans qu'il soit porté atteinte au principe de souveraineté complète et exclusive de chaque Etat sur l'espace aérien au-dessus de son territoire et à la capacité, pour chaque Etat, d'exercer ses prérogatives en matière de sécurité et de défense dans son espace aérien national.

Elles conviennent à cette fin:

(a) de fixer une politique européenne dans le domaine de la gestion de la circulation aérienne comprenant la définition de stratégies et de programmes dont le but est de développer la capacité nécessaire pour répondre aux besoins de tous les utilisateurs civils et militaires, d'une manière économiquement efficace tout en maintenant le niveau de sécurité requis;

(b) de s'engager à fixer des objectifs spécifiques quant à l'efficacité des opérations de gestion de la circulation aérienne dans les Régions d'information de vol telles que décrites à l'Annexe II de la présente Convention dans lesquelles les Etats ont, en conformité avec les dispositions pertinentes de la Convention relative à l'Aviation civile internationale, accepté d'assurer les services de la circulation aérienne, sans porter atteinte aux principes de liberté de circulation dans les espaces aériens non soumis à la souveraineté des Etats tels qu'ils découlent des conventions, accords, internationaux, règles ou principes du droit international public coutumier;

(c) d'instaurer un système d'examen des performances et de fixation d'objectifs de la gestion de la circulation aérienne;

(d) d'appliquer un plan commun de convergence et de mise en oeuvre portant sur les services et installations de navigation aérienne en Europe;

(e) d'adopter et d'appliquer des normes et spécifications communes;

(f) d'harmoniser les réglementations applicables aux services de la circulation aérienne;

(g) de développer la capacité disponible pour répondre à la demande de trafic aérien et d'en assurer l'utilisation la plus efficace possible par la création, l'exploitation et le développement conjoints d'un système commun de gestion des courants de trafic aérien en Europe, dans le cadre de la mise en oeuvre d'un système européen uniforme de gestion de la circulation aérienne;

(h) de favoriser l'acquisition commune de systèmes et d'installations de la circulation aérienne;

(i) de mettre en oeuvre une politique commune pour l'établissement et le calcul des redevances imposées aux usagers des installations et services de navigation aérienne en route, ci-après dénommées "redevances de route";

(j) de mettre en oeuvre un mécanisme, distinct de la fourniture de services, pour l'élaboration et l'harmonisation multilatérales d'un régime de réglementation de la sécurité dans le domaine de la gestion de la circulation aérienne, dans l'optique d'un système intégré de sécurité aéronautique;

(k) de participer à la conception, à la mise en oeuvre et au suivi d'un système mondial de navigation par satellite;

(l) de recenser les possibilités nouvelles d'actions communes dans le domaine de la conception, de la mise en oeuvre, du suivi ou de l'exploitation de systèmes et services de navigation aérienne;

(m) dans le contexte d'un concept "de porte à porte", d'élaborer une politique globale et un mécanisme efficace approprié de conception et de planification stratégiques des routes et de l'espace aérien.

2. Elles instituent à cet effet une "Organisation européenne pour la sécurité de la navigation aérienne (EUROCONTROL)", ci-après dénommée "l'Organisation", qui agira en coopération avec les autorités nationales civiles et militaires ainsi que les organisations d'usagers. Celle-ci comporte trois organes:

(a) une Assemblée générale qui constitue l'organe responsable de l'élaboration et de l'approbation de la politique générale de l'Organisation, y compris:

(i) la politique commune relative aux redevances de route et les autres activités de l'Organisation dans le domaine des redevances;

(ii) les fonctions d'examen et d'évaluation des performances de l'Organisation;

(iii) la définition des objectifs de l'Organisation, notamment les objectifs en matière de normalisation, de planification, de performance et de réglementation de la sécurité;

(iv) le choix des grands programmes cadres de coopération selon des critères techniques et financiers;

(v) les relations extérieures avec les Etats et organisations et les demandes d'adhésion à la présente Convention;

(b) un Conseil qui constitue l'organe chargé d'exécuter les décisions de l'Assemblée générale et, sous réserve des pouvoirs conférés à cette dernière, de prendre toutes les mesures ayant force d'obligation à l'égard des Parties contractantes, ainsi que de superviser les travaux de l'Agence;

(c) une Agence, dont les Statuts figurent à l'Annexe I à la présente Convention, qui constitue l'organe chargé d'accomplir les tâches de l'Organisation conformément aux dispositions des articles suivants de cette Convention, ainsi que les tâches qui lui sont confiées par l'Assemblée générale ou le Conseil, d'établir des propositions appropriées et de mettre en oeuvre les ressources techniques et financières et les moyens en personnel pour atteindre les objectifs fixés.

3. Le siège de l'Organisation est fixé à Bruxelles.

Article 2

1. L'Organisation est chargée des tâches suivantes:

(a) élaborer et approuver des plans détaillés d'harmonisation et d'intégration des services et systèmes de circulation aérienne des Parties contractantes, en particulier les systèmes de navigation au sol et embarqués, en vue de la mise en place d'un système européen uniforme de gestion de la circulation aérienne;

(b) coordonner les plans de mise en oeuvre élaborés par les Parties contractantes, de manière à assurer la convergence vers un système européen uniforme de gestion de la circulation aérienne;

(c) examiner et coordonner pour le compte des Parties Contractantes les questions relevant du domaine de la navigation aérienne étudiées par l'Organisation de l'Aviation Civile Internationale (OACI) ou d'autres organisations internationales traitant de l'aviation civile et coordonner et soumettre à ces organes des amendements ou des propositions;

(d) définir, concevoir, mettre au point, valider et organiser la mise en oeuvre d'un système européen uniforme de gestion de la circulation aérienne;

(e) mettre au point et exploiter un système commun de gestion des courants de trafic aérien au sein d'un centre international commun dans le cadre de l'alinéa (d) ci-dessus;

(f) élaborer, adopter et tenir à l'étude des normes, des spécifications et des pratiques communes pour les systèmes et services de gestion de la circulation aérienne;

(g) élaborer et approuver des procédures en vue de la mise en oeuvre d'une stratégie d'acquisition en commun de systèmes et d'installations de la circulation aérienne;

(h) coordonner les programmes de recherche et développement des Parties contractantes relatifs aux nouvelles techniques dans le domaine de la navigation aérienne, en rassembler et en diffuser les résultats, et promouvoir et exécuter en commun des études, des essais et des recherches appliquées, ainsi que des développements techniques dans ce domaine;

(i) établir un système indépendant d'examen des performances qui traitera de tous les aspects de la gestion du trafic aérien, notamment la politique générale et la planification, la gestion de la sécurité sur le site et aux alentours des aéroports et dans l'espace aérien, ainsi que les aspects financiers et économiques des services fournis et fixer des objectifs qui traiteront de tous ces aspects;

(j) étudier et promouvoir les mesures propres à accroître l'efficacité et le rendement dans le domaine de la navigation aérienne;

(k) élaborer et approuver des critères, procédures et méthodes communs de façon à garantir une efficacité et une qualité optimales des systèmes de gestion de la circulation aérienne et des services de la circulation aérienne;

(l) mettre au point des propositions en vue d'une harmonisation de la réglementation européenne applicable aux services de la circulation aérienne;

(m) appuyer l'amélioration de l'efficacité et de la souplesse de l'utilisation de l'espace aérien par les usagers civils et militaires;

(n) élaborer et approuver des politiques coordonnées ou communes pour améliorer la gestion de la circulation aérienne sur le site et aux alentours des aéroports;

(o) élaborer et approuver des critères communs de sélection et des politiques communes pour la formation, l'octroi des licences et l'évaluation des aptitudes du personnel des services de la circulation aérienne;

(p) concevoir, mettre en place et exploiter les éléments des futurs systèmes des futurs systèmes européens communs qui lui sont confiés par les Parties contractantes;

(q) établir, facturer et percevoir les redevances de route, pour le compte des Parties contractantes participant au système commun de redevances de route, dans les conditions prévues à l'Annexe IV;

(r) établir et mettre en oeuvre un mécanisme permettant de développer et d'harmoniser, au niveau multilatéral, la réglementation en matière de sécurité dans le domaine de la gestion du trafic aérien;

(s) exécuter toute autre tâche relevant des principes et objectifs de la présente Convention.

2. L'Organisation peut, à la demande d'une ou de plusieurs Parties contractantes, et sur la base d'un ou de plusieurs accords particuliers conclus entre l'Organisation et les Parties contractantes intéressées:

(a) assister lesdites Parties contractantes dans la planification, la spécification et la création de systèmes et de services de la circulation aérienne;

(b) fournir et exploiter, en totalité ou en partie, les installations et les services de la circulation aérienne, pour le compte desdites Parties contractantes;

(c) assister lesdites Parties contractantes en ce qui concerne l'établissement, la facturation et la perception des redevances qu'elles imposent aux usagers des services de la navigation aérienne et qui ne relèvent pas de l'Annexe IV à la présente Convention.

3. L'Organisation peut:

(a) conclure des accords particuliers avec les Parties non contractantes intéressées à participer à l'exécution des tâches prévues au paragraphe 1 de l'article 2;

(b) à la demande de Parties non contractantes ou d'autres organisations internationales exécuter, en leur nom, toute autre tâche relevant du présent Article, sur la base d'accords particuliers conclus entre l'Organisation et les Parties intéressées.

4. L'Organisation veille à ce que, dans la mesure du possible, ses fonctions de prestation de services, en particulier celles prévues aux alinéas (e), (g), (p) et (q) du paragraphe 1 de l'article 2, au paragraphe 2 de l'article 2 et à l'alinéa (b) du paragraphe 3 de l'article 2, soient exercées indépendamment de ses fonctions de réglementation.

5. Pour faciliter l'exécution de ses tâches, l'Organisation peut, sur décision de l'Assemblée générale, créer des entreprises qui seront régies par des statuts spécifiques relevant soit du droit international public, soit du droit national d'une Partie contractante, ou prendre une participation majoritaire dans de telles entreprises.

Article 3

1. La présente Convention s'applique aux services de navigation aérienne en route et aux services connexes d'approche et d'aérodrome affé-

rents à la circulation aérienne dans les Régions d'information de vol énumérées à l'Annexe II.

2. (a) Toute modification qu'une Partie contractante souhaite apporter à la liste de ses Régions d'information de vol figurant à l'Annexe II, fait l'objet d'une décision de l'Assemblée générale à l'unanimité des suffrages exprimés lorsqu'elle aurait pour effet de modifier les limites de l'espace aérien couvert par la présente Convention.

(b) Toute modification qui n'a pas un tel effet sera néanmoins notifiée à l'Organisation par la Partie contractante intéressée.

3. Au sens de la présente Convention, l'expression "circulation aérienne" vise celle des aéronefs civils, ainsi que des aéronefs militaires, de douane et de police qui se conforment aux procédures de l'Organisation de l'Aviation Civile Internationale.

Sur la base d'un accord particulier, tel que les accords visés à l'alinéa (b) du paragraphe 2 de l'article 2, une Partie contractante peut demander que l'expression "circulation aérienne" s'applique au reste du trafic évoluant sur son territoire.

Article 4

L'Organisation a la personnalité juridique. Sur le territoire des Parties contractantes, elle possède la capacité juridique la plus large reconnue aux personnes morales par les législations nationales; elle peut notamment acquérir ou aliéner des biens mobiliers ou immobiliers et ester en justice. Sauf dispositions contraires de la présente Convention ou des Statuts figurant en Annexe I, elle est représentée par l'Agence, qui agit au nom de l'Organisation. L'Agence gère le patrimoine de l'Organisation.

Article 5

1. L'Assemblée générale est composée de représentants des Parties contractantes au niveau ministériel. Chaque Partie contractante peut désigner plusieurs délégués afin, en particulier, de permettre la représentation des intérêts tant de l'aviation civile que de la défense nationale, mais ne dispose que d'un seul droit de vote.

2. Le Conseil est composé de représentants des Parties contractantes au niveau des Directeurs généraux de l'Aviation civile. Chaque Partie contractante peut désigner plusieurs délégués afin, en particulier, de permettre la représentation des intérêts tant de l'aviation civile que de la défense nationale, mais ne dispose que d'un seul droit de vote.

3. Pour les questions relatives au système commun de redevances de route, l'Assemblée générale et le Conseil sont composés des représentants des Parties contractantes participant au système commun de redevances de route dans les conditions prévues à l'Annexe IV.

4. Les représentants d'organisations internationales qui peuvent contribuer au travail de l'Organisation sont, en tant que de besoin, invités par l'Assemblée générale ou par le Conseil, à participer en tant qu'observateurs aux structures de travail de l'Organisation.

Article 6

1. L'Assemblée générale prend des décisions à l'égard des Parties contractantes, du Conseil et de l'Agence, en particulier dans les cas mentionnés à l'alinéa (a) du paragraphe 2 de l'article 1.

En outre, l'Assemblée générale:

(a) nomme le Directeur général de l'Agence sur recommandation du Conseil;

(b) autorise la présentation de recours au nom de l'Organisation devant la Cour permanente d'arbitrage de la Haye dans les cas mentionnés à l'article 34;

(c) établit les principes régissant l'exploitation du système européen commun de gestion des courants de trafic aérien prévu à l'alinéa (e) du paragraphe 1 de l'article 2;

(d) approuve les amendements à l'Annexe I dans les conditions de vote prévues au paragraphe 1 de l'article 8;

(e) approuve les amendements aux Annexes II et IV dans les conditions de vote prévues au paragraphe 3 de l'article 8;

(f) procède à une revue périodique des tâches de l'Organisation.

2. Pour formuler la politique commune relative aux redevances de route, l'Assemblée générale, notamment:

(a) établit les principes régissant la détermination des coûts imputables par les Parties contractantes et l'Organisation aux usagers pour les installations et services de navigation aérienne en route mis à leur disposition;

(b) arrête la formule de calcul des redevances de route;

(c) détermine les principes applicables en matière d'exonération de redevances de route et peut en outre décider que, pour certaines catégories de vols ainsi exonérés du paiement des redevances de route que relèvent de l'Annexe IV, les coûts encourus au titre des installations et services de navigation aérienne en route puissent être recouverts directement par les Parties contractantes;

(d) approuve les rapports du Conseil relatifs aux redevances de route.

3. L'Assemblée générale peut:

(a) renvoyer pour étude au Conseil toute question relevant de sa compétence;

(b) déléguer, lorsque nécessaire, au Conseil le pouvoir de prendre des décisions dans les matières relevant de sa compétence générale, visées à l'alinéa (a) du paragraphe 2 de l'article 1;

(c) établir tout autre organe subsidiaire qu'elle juge nécessaire.

Article 7

1. Le Conseil, en vertu des pouvoirs que lui confère la présente Convention, peut prendre des décisions à l'égard des Parties contractantes, en ce qui concerne les tâches mentionnées au paragraphe 1 de l'article 2.

2. Le Conseil, en vertu des pouvoirs de tutelle que lui confère la présente Convention à l'égard de l'Agence:

(a) approuve, après avoir consulté les organisations représentatives des usagers de l'espace aérien qu'il a reconnues, les programmes de travail quinquennaux et annuels de l'Agence que lui soumet cette dernière pour l'accomplissement des tâches visées à l'article 2, ainsi que le plan financier quinquennal et le budget, y compris les obligations financières, le rapport d'activité de l'Agence et les rapports présentés en application de l'alinéa (c) du paragraphe 2 de l'article 2, du paragraphe 3 de l'article 10 et du paragraphe 1 de l'article 11 des Statuts de l'Agence;

(b) approuve les principes qui régissent la structure générale de l'Agence;

(c) supervise les activités de l'Agence dans le domaine des redevances de navigation aérienne;

(d) détermine, après avoir consulté les organisations représentatives des usagers de l'espace aérien et des aéroports qu'il a reconnues, les conditions générales d'exploitation du système européen commun de gestion des courants de trafic aérien prévu à l'alinéa (e) du paragraphe 1 de l'article 2, en tenant dûment compte des prérogatives exercées par les Etats dans la gestion de leur espace aérien. Ces conditions générales doivent notamment prévoir les règles applicables, ainsi que les procédures de constatation du non-respect de ces règles;

(e) formule des directives à l'intention de l'Agence, au vu des comptes rendus réguliers fournis par celle-ci, ou chaque fois qu'il le juge nécessaire pour l'accomplissement des tâches confiées à l'Agence, et approuve les modalités de la coopération entre l'Agence et les structures nationales concernées pour permettre à l'Agence de préparer les propositions appropriées;

(f) désigne, sur proposition du Directeur général, la société d'auditeurs-conseil qui prête son concours à la Mission d'audit pour l'examen des comptes de l'ensemble des recettes et des dépenses;

(g) peut demander que les services de l'Agence fassent l'objet d'inspections administratives et techniques;

(h) donne décharge au Directeur général de sa gestion relative au budget;

(i) approuve la nomination par le Directeur général des Directeurs de l'Agence;

(j) approuve le Statut du Directeur général, le Statut administratif du personnel, le Règlement financier et le Règlement des marchés;

(k) peut autoriser l'ouverture par l'Agence de négociations relatives aux accords particuliers visés à l'article 2, adopte les accords négociés avant de les soumettre à l'approbation de l'Assemblée générale ou les conclut s'il bénéficie d'une délégation en vertu des dispositions du paragraphe 3 de l'article 13;

(l) approuve un Règlement sur la protection des données;

(m) dans l'accomplissement des tâches visées à l'alinéa (f) du paragraphe 1 de l'article 2, fixe les règles et procédures applicables aux normes, spécifications et pratiques relatives aux systèmes et services de gestion de la circulation aérienne.

3. Le Conseil établit une Commission d'examen des performances et une Commission de réglementation de la sécurité. Ces Commissions font des propositions au Conseil et bénéficient de l'assistance et de l'appui administratif des services de l'Agence, qui disposent d'une indépendance suffisante pour exercer leurs fonctions.

4. Le Conseil établit un Comité permanent d'interface civile-militaire.

5. Le Conseil établit une Mission d'audit à laquelle il peut accorder une délégation d'attribution et, dans des limites précises, une délégation de pouvoirs.

6. Le Conseil peut se faire assister par d'autres comités dans d'autres domaines d'activité de l'Organisation.

7. Le Conseil peut accorder une délégation d'attribution et dans des limites précises, une délégation de pouvoirs au Comité permanent d'interface civile-militaire et à tout comité créé après l'entrée en vigueur de la présente Convention. Ces délégations d'attributions ou de pouvoirs ne font pas obstacle à la faculté pour le Conseil d'évoquer à tout moment une affaire dans le cadre de sa mission de supervision générale.

Article 8

1. Les décisions prises à l'égard des Parties contractantes par l'Assemblée générale, notamment sur la base de l'alinéa (a) du paragraphe 2 de l'article 1 et du premier alinéa du paragraphe 1 de l'article 6, ou par le Conseil, notamment sur la base de l'alinéa (b) du paragraphe 2 de l'article 1 et du paragraphe 1 de l'article 7, sont acquises à la majorité des suffrages exprimés sous réserve que cette majorité représente au moins trois-quarts des suffrages pondérés exprimés selon la pondération prévue à l'article 11, et au moins trois-quarts des Parties contractantes exprimant un suffrage.

Cette règle est également applicable pour les décisions prises dans les cas mentionnés aux alinéas (i), (p), (r) et (s) du paragraphe 1 de l'article 2, au paragraphe 5 de l'article 2, aux alinéas (a), (c) et (d) du paragraphe 1 de l'article 6, aux alinéas (d), (j) et (k) du paragraphe 2 de l'article 7, aux paragraphes 3, 6 et 7 de l'article 7, à l'article 12 et aux paragraphes 2 et 3 de l'article 13.

Cette règle est également applicable pour les décisions prises en application de l'article 3 de l'Annexe IV. Dans les cas de détermination des taux unitaires, des tarifs et des conditions d'application du système de redevances de route mentionnés à l'alinéa (c) de l'article 3 de l'Annexe IV, une décision ne s'applique pas à une Partie contractante qui, ayant voté contre, en décide ainsi. Dans ce cas cette Partie contractante a cependant l'obligation de présenter un exposé de ses raisons et ne peut remettre en cause la politique commune telle qu'elle est définie au paragraphe 2 de l'article 6.

2. Les décisions prises à l'égard de l'Agence par l'Assemblée générale, notamment sur la base des alinéas (a) et (c) du paragraphe 2 de l'article 1 et du premier alinéa du paragraphe 1 de l'article 6, ou par le Conseil, notamment sur la base des alinéas (b) et (c) du paragraphe 2 de l'article 1, sont acquises à la majorité des suffrages exprimés sous réserve que cette majorité représente plus de la moitié des suffrages pondérés exprimés selon la pondération prévue à l'article 11 et plus de la moitié des Parties contractantes exprimant un suffrage. Dans les cas d'une importance particulière et à condition qu'au moins un tiers des Parties contractantes ayant voix délibérative en fassent la demande, la majorité doit représenter au moins trois-quarts des suffrages pondérés exprimés au lieu de plus de la moitié.

Cette règle est également applicable pour les décisions prises dans les cas mentionnés à l'alinéa (b) du paragraphe 1 de l'article 6, à l'alinéa (a) du paragraphe 3 de l'article 6, aux alinéas (a) à (c) et (e) à (i), (l) et (m) du paragraphe 2 de l'article 7, au paragraphe 2 de l'article 9 et au paragraphe 2 de l'article 10.

3. Toutefois, les décisions sont prises à l'unanimité des suffrages exprimés en ce qui concerne les demandes d'adhésion à l'Organisation mentionnées à l'article 39, les modifications éventuelles apportées à l'Annexe II, à l'exception du cas visé à l'alinéa (b) du paragraphe 2 de l'article 3, et à l'Annexe IV, et les conditions de retrait ou d'adhésion mentionnées aux paragraphes 4 et 5 de l'article 36 et aux paragraphes 3 et 4 de l'article 38.

4. Les décisions prises par l'Assemblée générale et le Conseil ont force d'obligation à l'égard des Parties contractantes et de l'Agence sous réserve des dispositions de l'article 9.

Article 9

1. Si une Partie contractante notifie à l'Assemblée générale ou au Conseil que des raisons impératives d'intérêt national touchant la défense nationale ou la sécurité l'empêchent de donner suite à une décision prise à la majorité des suffrages exprimés dans les conditions prévues au paragraphe 1 de l'article 8 ci-dessus, elle peut déroger à ladite décision sous réserve de présenter à l'Assemblée générale ou au Conseil un exposé de ces raisons et une déclaration précisant si:

(a) il s'agit d'une question telle qu'il n'y a pas d'objection à ce que la décision prenne effet pour les autres Parties contractantes, étant précisé que pour sa part, ladite Partie contractante n'appliquera pas la décision ou l'appliquera seulement en partie;

(b) il s'agit d'une question d'une importance telle pour ses intérêts nationaux de défense et de sécurité que la décision ne doit pas être mise en oeuvre du tout sans la prise d'une seconde décision, selon les modalités énoncées à l'alinéa (b) du paragraphe 2 ci-après.

2. (a) Dans le cas où les modalités énoncées à l'alinéa (a) du paragraphe 1 sont d'application, le Directeur général rend compte, à l'Assemblée générale ou au Conseil au moins une fois par an, de l'avancement des travaux visant à ce qu'aucune Partie contractante ne déroge.

(b) Dans le cas où les modalités énoncées à l'alinéa (a) du paragraphe 1 sont d'application, la mise en oeuvre de la décision est suspendue et celle-ci est, dans un délai à déterminer, soumise à l'Assemblée générale pour une deuxième décision, même si la première est une décision du Conseil. Si comme suite à ce nouvel examen, la deuxième décision confirme la première, une Partie contractante peut y déroger dans les conditions prévues à l'alinéa (a) du paragraphe 1 ci-dessus. L'Assemblée générale réexaminera la première décision dans un délai ne pouvant excéder un an.

3. En cas de guerre ou de conflit, les dispositions de la présente Convention ne peuvent porter atteinte à la liberté d'action d'aucune des Parties

contractantes affectées. Le même principe est d'application en cas de situation de crise ou d'urgence nationale. Chaque Partie contractante peut notamment reprendre temporairement la responsabilité, en tout ou en partie, des services de la circulation aérienne dans l'espace aérien relevant de sa compétence pour des raisons impératives d'intérêt national, notamment dans le domaine de la défense. L'architecture du système européen de gestion de la circulation aérienne doit permettre la reprise effective de ces services en conformité avec les besoins des Parties contractantes.

Article 10

1. La contribution annuelle de chacune des Parties contractantes au budget est, pour chaque exercice, déterminée selon la formule de répartition ci-après:

(a) une première fraction, à concurrence de 30% de la contribution, est calculée proportionnellement à la valeur du produit national brut de la Partie contractante tel qu'il est défini au paragraphe 2 ci-dessous;

(b) une deuxième fraction, à concurrence de 70% de la contribution, est calculée proportionnellement à la valeur de l'assiette des redevances de route de la Partie contractante telle qu'elle est définie au paragraphe 3 ci-dessous.

2. Le produit national brut qui est pris en compte est celui qui résulte des statistiques établies par l'Organisation de coopération et de développement économiques - ou à défaut par tout organisme offrant des garanties équivalentes et désigné en vertu d'une décision du Conseil - en calculant la moyenne arithmétique des trois dernières années pour lesquelles ces statistiques sont disponibles. Il s'agit du produit national brut au coût des facteurs et aux prix courants exprimé dans l'unité de compte européenne appropriée.

3. L'assiette des redevances de route qui est prise en compte est celle établie pour la pénultième année précédant l'exercice budgétaire en question.

Article 11

1. La pondération prévue à l'article 8 est déterminée selon le tableau suivant:

Pourcentage de la contribution annuelle d'une Partie contractante par rapport aux contributions annuelles de l'ensemble des Parties contractantes	Nombre de voix
Inférieur à 1 %	1
De 1 à moins de 2 %	2
De 2 à moins de 3 %	3
De 3 à moins de 4½ %	4
De 4½ à moins de 6 %	5
De 6 à moins de 7½ %	6
De 7½ à moins de 9 %	7
De 9 à moins de 11 %	8
De 11 à moins de 13 %	9
De 13 à moins de 15 %	10
De 15 à moins de 18 %	11
De 18 à moins de 21 %	12
De 21 à moins de 24 %	13
De 24 à moins de 27 %	14
De 27 à moins de 30 %	15
30%	16

2. La fixation initiale du nombre de voix est faite, à compter de l'entrée en vigueur du Protocole ouvert à la signature à Bruxelles en 1997, par référence au tableau cidessus et conformément à la règle de détermination des contributions annuelles des Parties contractantes au budget de l'Organisation qui figure à l'article 10 cidessus.

3. En cas d'adhésion d'un Etat, il est procédé de la même manière à une nouvelle fixation du nombre de voix des Parties contractantes.

4. Il est procédé chaque année à une nouvelle fixation du nombre des voix, selon les dispositions prévues ci-dessus.

Article 12

L'Assemblée générale et le Conseil établissent leur Règlement intérieur, qui fixe notamment les règles régissant l'élection d'un Président et d'un Vice-Président, ainsi que les règles d'application de la procédure de scrutin et du quorum.

Article 13

1. L'Organisation entretient avec les Etats et les autres organisations internationales intéressés les relations utiles à la réalisation de son objet.

2. L'Assemblée générale est, sans préjudice des dispositions de l'alinéa (k) du paragraphe 2 de l'article 7, du paragraphe 3 du présent article et de l'article 15, seule compétente pour conclure au nom de l'Organisation les accords particuliers nécessaires à l'exécution des tâches prévues à l'article 2.

3. L'Assemblée générale peut, sur proposition du Conseil, déléguer à ce dernier la décision de conclure les accords particuliers nécessaires à l'exécution des tâches prévues à l'article 2.

Article 14

Les accords particuliers prévus à l'article 2 doivent fixer les tâches, droits et obligations respectifs des Parties aux accords ainsi que les conditions de financement et déterminer les mesures à prendre. Ils peuvent être négociés par l'Agence dans les conditions prévues à l'alinéa (k) du paragraphe 2 de l'article 7.

Article 15

Dans le cadre des directives données par le Conseil, l'Agence peut établir avec les services techniques intéressés, publics ou privés, relevant des Parties contractantes, de Parties non contractantes ou d'organismes internationaux, les relations indispensables à la coordination de la circulation aérienne et au fonctionnement de ses propres services. Elle peut conclure à cet effet, au nom de l'Organisation, sous réserve d'en informer le Conseil, des contrats de caractère purement administratif, technique ou commercial dans la mesure où ils sont nécessaires à son fonctionnement.

Article 16

1. Le caractère d'utilité publique est reconnu, le cas échéant, conformément aux législations nationales, avec les effets qui découlent des dispositions de celles-ci relatives à l'expropriation pour cause d'utilité publique, aux acquisitions immobilières nécessaires à l'implantation des installations de l'Organisation, sous réserve de l'accord des gouvernements intéressés. La procédure d'expropriation pour cause d'utilité publique pourra être diligentée par les autorités compétentes de l'Etat en cause, conformément à sa législation nationale, en vue de réaliser ces acquisitions à défaut d'accord amiable.

2. Sur le territoire des Parties contractantes où la procédure visée au paragraphe précédent n'existe pas, l'Organisation peut bénéficier des procédures d'acquisition forcée utilisables au profit de l'aviation civile et des télécommunications.

3. Les Parties contractantes reconnaissent à l'Organisation, pour les ouvrages et services établis pour son compte sur leurs territoires respectifs, le bénéfice de l'application des réglementations nationales relatives aux limitations du droit de propriété immobilière qui existeraient dans l'intérêt public au profit des services nationaux pour le même objet et notamment de celles qui concernent les servitudes d'utilité publique.

4. L'Organisation supportera les frais découlant de l'application des dispositions du présent article, y compris le montant des indemnités dues conformément à la législation de l'Etat sur le territoire duquel les biens sont situés.

Article 17

Dans l'exercice des tâches prévues à l'alinéa (b) du paragraphe 2 de l'article 2, l'Agence applique les règlements en vigueur sur les territoires des Parties contractantes et dans les espaces aériens pour lesquels la fourniture des services de la circulation aérienne leur est confiée en vertu des accords internationaux auxquels elles sont parties.

Article 18

Dans l'exercice des tâches prévues à l'alinéa (b) du paragraphe 2 de l'article 2, et dans la limite des droits conférés aux services de la circulation aérienne, l'Agence donne aux commandants de bord toutes instructions nécessaires. Ils sont tenus de s'y conformer, hormis les cas de force majeure envisagés dans les règlements mentionnés à l'article précédent.

Article 19

1. Dans l'exercice des tâches prévues à l'alinéa (e) du paragraphe 1 de l'article 2, l'Organisation détermine, conformément aux conditions générales prévues à l'alinéa (d) du paragraphe 2 de l'article 7, les mesures de régulation nécessaires, et les communique aux exploitants d'aéronefs et aux services appropriés de la circulation aérienne. Les Parties contractantes veillent à ce que les exploitants d'aéronefs, les commandants de bord et les services appropriés de la circulation aérienne se conforment à ces mesures, sauf raisons impérieuses de sécurité.

2. Le respect, par les services de la circulation aérienne d'une Partie contractante, des conditions générales ou des mesures de régulation mentionnées au paragraphe 1 du présent article relève de la responsabilité exclusive de ladite Partie contractante.

3. A la requête de l'Organisation, en cas d'inobservation des conditions générales ou des mesures de régulation mentionnées au paragraphe 1 du présent article par un exploitant d'aéronef ou un commandant de bord, la procédure de poursuite d'un contrevenant peut être engagée:

(a) par la Partie contractante où l'inobservation a été constatée, sur son territoire;

(b) par l'Organisation conformément aux chefs de compétence énoncés à l'article 35, si la Partie contractante sur le territoire de laquelle la procédure doit être engagée en est d'accord.

4. Les Parties contractantes sont tenues d'incorporer dans leur législation nationale des dispositions assurant le respect des conditions générales prévues à l'alinéa (d) du paragraphe 2 de l'article 7.

Article 20

Dans l'exercice des tâches prévues à l'alinéa (e) du paragraphe 1 de l'article 2 ainsi que, le cas échéant, des tâches prévues à l'alinéa (b) du paragraphe 2 de l'article 2, les infractions à la réglementation de la navigation aérienne commises dans l'espace aérien où l'Agence exerce ces tâches sont constatées dans les procès-verbaux par des agents spécialement commissionnés par elle à cet effet, sans préjudice du droit reconnu par les législations nationales aux agents des Parties contractantes de constater les infractions de même nature. Les procès-verbaux visés ci-dessus ont devant les tribunaux nationaux la même valeur que ceux dressés par les agents nationaux qualifiés pour constater les infractions de même nature.

Article 21

1. La circulation des publications et des autres supports d'information expédiés par l'Organisation ou destinés à celle-ci, et correspondant à ses activités officielles n'est soumise à aucune restriction.

2. Pour ses communications officielles et le transfert de tous ses documents, l'Organisation bénéficie d'un traitement aussi favorable que celui accordé par chaque Partie contractante aux organisations internationales similaires.

Article 22

1. L'Organisation est exonérée sur le territoire des Parties contractantes, de tous droits et taxes à l'occasion de sa constitution, de sa dissolution et de sa liquidation.

2. Elle est exonérée des droits et taxes auxquels donneraient lieu les acquisitions de biens immobiliers nécessaires à l'accomplissement de sa mission.

3. Elle est exonérée de tous impôts directs susceptibles de s'appliquer à elle-même, ainsi qu'à ses biens, avoirs et revenus.

4. Elle est exonérée des perceptions fiscales indirectes que pourraient entraîner les émissions d'emprunts et dont elle serait personnellement débitrice.

5. Elle est exonérée de tout impôt de caractère exceptionnel ou discriminatoire.

6. Les exonérations prévues au présent article ne s'étendent pas aux impôts et taxes perçus en rémunération de services d'utilité générale.

Article 23

1. L'Organisation est exonérée de tous droits de douane et taxes ou redevances d'effet équivalent, autres que des redevances représentatives de services rendus, et exemptée de toute prohibition et restriction d'importation ou d'exportation en ce qui concerne les matériaux, matériels, fournitures et autres objets importés pour l'usage officiel de l'Organisation et destinés aux immeubles et installations de l'Organisation ou à son fonctionnement.

2. Les marchandises ainsi importées ne peuvent être ni vendues, ni prêtées ou cédées, soit à titre gratuit soit à titre onéreux, sur le territoire de la Partie contractante dans laquelle elles auront été introduites, sauf dans les conditions fixées par le gouvernement de la Partie contractante intéressée.

3. Toutes mesures de contrôle jugées utiles pourront être prises pour s'assurer que les matériaux, matériels, fournitures et autres objets indiqués au premier paragraphe et importés à destination de l'Organisation ont bien été livrés à ladite organisation et affectés aux immeubles et installations officiels ou à son fonctionnement.

4. L'Organisation est exonérée de tous droits de douane et exemptée de toute prohibition ou restriction d'importation ou d'exportation en ce qui concerne les publications visées à l'article 13 des Status ci-annexés.

Article 24

1. L'Organisation peut détenir toutes devises et avoir des comptes en toutes monnaies dans la mesure nécessaire à l'exécution des opérations répondant à son objet.

2. Les Parties contractantes s'engagent à lui accorder les autorisations nécessaires pour effectuer, suivant les modalités prévues dans les règlements nationaux et accords internationaux applicables, tous les mouvements de fonds auxquels donneront lieu la constitution et l'activité de l'Organisation y compris l'émission et le service des emprunts lorsque

l'émission de ces derniers aura été autorisée par le gouvernement de la Partie contractante intéressée.

Article 25

1. L'Agence peut faire appel au concours de personnes qualifiées ressortissantes des Parties contractantes.

2. Les membres du personnel de l'Organisation ainsi que les membres de leur famille vivant à leur foyer bénéficient des exceptions aux dispositions limitant l'immigration et réglant l'enregistrement des étrangers généralement reconnues aux membres du personnel des organisations internationales similaires.

3. (a) Les Parties contractantes accordent, en période de crise internationale, aux membres du personnel de l'Organisation et aux membres de leur famille vivant à leur foyer, les mêmes facilités de rapatriement que celles reconnues au personnel des autres organisations internationales.

(b) Les obligations du personnel de l'Organisation vis-à-vis de celle-ci ne sont pas affectées par la disposition du (a) ci-dessus.

4. Il ne peut être fait exception aux dispositions des paragraphes 1 et 2 du présent article que pour des motifs tirés de l'ordre, de la sécurité ou de la santé publique.

5. Les membres du personnel de l'Organisation:

(a) bénéficient de la franchise des droits et taxes de douane autres que les redevances ou impositions représentatives de services rendus, pour l'importation des effets personnels, meubles et autres objets de ménage usagés qu'ils apportent de l'étranger lors de leur premier établissement et pour la réexportation de ces mêmes effets, meubles et objets, lors de la cessation de leurs fonctions;

(b) peuvent, à l'occasion de leur prise de fonction sur le territoire de l'une des Parties contractantes, importer temporairement en franchise leur voiture automobile personnelle et ensuite, au plus tard à la fin de leur temps de service, réexporter ce véhicule en franchise, sous réserve, dans l'une et l'autre hypothèse, des conditions jugées nécessaires dans tous les cas particuliers, par le gouvernement de la Partie contractante intéressée;

(c) jouissent de l'inviolabilité pour tous leurs papiers et documents officiels.

6. Il n'est pas fait obligation aux Parties contractantes d'accorder à leurs propres ressortissants les facilités prévues aux (a) et (b) du paragraphe 5 ci-dessus.

7. Le Directeur général de l'Agence, outre les privilèges, exemptions et facilités prévus pour le personnel de l'Organisation, jouit de l'immunité de juridiction pour ses actes, y compris ses paroles et écrits, accomplis dans le cadre de son activité officielle; cette immunité n'est pas applicable en cas d'infraction à la réglementation de la circulation routière ou en cas de dommage causé par un véhicule lui appartenant ou conduit par lui.

8. Les gouvernements intéressés prennent toutes mesures utiles pour assurer la liberté de transfert des salaires nets.

Article 26

Les représentants des Parties contractantes, dans l'exercice de leurs fonctions ainsi qu'au cours de leurs voyages à destination ou en provenance du lieu de réunion, jouissent de l'inviolabilité pour tous leurs papiers et documents officiels.

Article 27

En raison de son régime propre de prévoyance sociale, l'Organisation, le Directeur général et le personnel de l'Organisation sont exemptés de toutes contributions obligatoires à des organismes nationaux de prévoyance sociale, sans préjudice des arrangements existant entre l'Organisation et une partie contractante lors de l'entrée en vigueur du Protocole ouvert à la signature à Bruxelles en 1997.

Article 28

1. La responsabilité contractuelle de l'Organisation est réglée par la loi applicable au contrat en cause.

2. En ce qui concerne la responsabilité non contractuelle, l'Organisation doit réparer les dommages causés par la faute de ses organes ou de ses agents dans l'exercice de leurs fonctions dans la mesure où ces dommages leur sont imputables. La disposition qui précède n'est pas exclusive du droit à d'autres réparations fondé sur la législation nationale des Parties contractantes.

Article 29

1. (a) Les installations de l'Organisation sont inviolables. Les biens et avoirs de l'Organisation sont exemptés de toute réquisition, expropriation et confiscation.

(b) Les archives de l'Organisation et tous les papiers et documents officiels lui appartenant sont inviolables en quelque qu'ils se trouvent.

2. Les biens et avoirs de l'Organisation ne peuvent être saisis ni faire l'objet de mesures d'exécution forcée, si ce n'est par décision de justice. Cette décision de justice ne pourra être prise qu'à la condition que l'Organisation ait été informée dans un délai raisonnable de la procédure en question et qu'elle ait pu disposer de moyens adéquats pour développer sa défense. Toutefois, les installations de l'Organisation ne peuvent être saisies ni faire l'objet de mesures d'exécution forcée.

3. Toutefois, pour effectuer les enquêtes judiciaires et assurer l'exécution des décisions de justice sur leur territoire respectif, les autorités compétentes de l'Etat du siège et des autres pays où sont situées ces installations et archives ont accès, après en avoir avisé le Directeur général de l'Agence, aux installations et archives de l'Organisation.

Article 30

1. L'Organisation collabore en tout temps avec les autorités compétentes des Parties contractantes en vue de faciliter la bonne administration de la justice, d'assurer l'observation des règlements de police, et d'éviter tout abus auquel pourraient donner lieu les privilèges, immunités, exemptions ou facilités énumérés dans la présente Convention.

2. L'Organisation facilite dans la mesure du possible la réalisation des travaux d'intérêt public à exécuter sur le territoire des Parties contractantes à l'intérieur ou dans le voisinage des immeubles qui lui sont affectés.

Article 31

Dans l'exercice des tâches prévues à l'alinéa (e) du paragraphe 1 de l'article 2 ainsi que, le cas échéant, des tâches prévues à l'alinéa (b) du paragraphe 2 de l'article 2 les accords internationaux et les réglementations nationales relatives à l'accès, au survol et à la sécurité du territoire des Parties contractantes concernées sont obligatoires pour l'Agence qui prend toutes mesures nécessaires à leur application.

Article 32

Dans l'exercice des tâches prévues à l'alinéa (e) du paragraphe 1 de l'article 2 ainsi que, le cas échéant, des tâches prévues à l'alinéa (b) du paragraphe 2 de l'article 2, l'Agence est tenue de donner aux Parties contractantes qui en formulent la demande toutes les informations relatives aux aéronefs dont elle a connaissance dans l'exercice de ses fonctions liées à l'espace aérien de la Partie contractante concernée, afin de permettre aux dites Parties contractantes concernées de contrôler l'application des accords internationaux et des réglementations nationales.

Article 33

Les Parties contractantes reconnaissent la nécessité pour l'Agence de réaliser son équilibre financier, et s'engagent à sa disposition les moyens financiers appropriés dans les limites et conditions définies par la présente Convention et les Statuts de l'Agence figurant en Annexe I.

Article 34

1. Tout différend survenant entre deux Parties contractantes ou d'une part, ou entre une ou plusieurs Parties contractantes et l'Organisation, au sujet de l'interprétation, de l'application ou de l'exécution de la présente Convention, notamment en ce qui concerne son existence, sa validité ou sa résiliation, qui n'aura pu être réglé dans un délai de six mois par voie de négociations directes ou par tout autre mode de règlement, est soumis à l'arbitrage de la Cour permanente d'arbitrage de La Haye, conformément au Règlement facultatif d'arbitrage de ladite Cour.

2. Le nombre d'arbitres est fixé à trois.

3. L'arbitrage a lieu à La Haye. Le Bureau international de la Cour permanente d'arbitrage sert de greffe et fournit des services administratifs suivant les instructions données par la Cour permanente d'arbitrage.

4. Les décisions de la Cour permanente d'arbitrage sont obligatoires pour les Parties au différend.

Article 35

1. Sans préjuger de l'application des dispositions de l'Annexe IV en matière de recouvrement forcé des redevances de route, le juridiction des Parties contractantes sont seules compétentes pour connaître des différends qui pourront naître entre l'Organisation, représentée par le Directeur général de l'Agence, et toute personne physique ou morale, relatifs à l'application des actes émanant de l'Organisation.

2. Sans préjuger de l'application des dispositions de l'Annexe IV en matière de recouvrement forcé des redevances de route, la procédure est engagée dans la Partie contractante:

(a) où le défendeur a son domicile ou son siège;

(b) où le défendeur a un établissement commercial si son domicile ou son siège ne sont pas situés sur le territoire d'une Partie contractante;

(c) où le défendeur possède des avoirs, en l'absence des chefs de compétence énoncés aux alinéas (a) et (b) ci-dessus;

(d) où EUROCONTROL a son siège, en l'absence des chefs de compétence énoncés aux alinéas (a) à (c) ci-dessus.

Article 36

1. Les amendements apportés dans les conditions prévues à la présente Convention, aux Status de l'Agence figurant en Annexe I et aux articles 16 et suivants des dispositions relatives au système commun de redevances de route figurant en Annexe IV sont valables et ont effet sur le territoire des Parties contractantes.

2. Les dispositions fiscales figurant en Annexe III et les articles 1 à 15 inclus des dispositions relatives au système commun de redevances de route figurant en Annexe IV ne sont pas susceptibles de modification par l'Assemblée générale.

3. Chaque Partie contractante est liée par l'Annexe IV pour une durée de cinq ans à compter de l'entrée en vigueur de la présente Convention. Cette durée de cinq ans est automatiquement prorogée par périodes de cinq années. La Partie contractante qui a notifié par écrit à l'Assemblée générale, au moins deux ans avant l'expiration de la période en cours, qu'elle ne souhaite pas de prorogation n'est plus liée par l'Annexe IV à l'expiration de cette période.

4. Les droits et obligations de la Partie contractante se retirant peuvent être déterminés si nécessaire dans un accord particulier conclu entre celle-ci et l'Organisation.

Cet accord devra être approuvé à l'unanimité des suffrages exprimés par l'Assemblée générale, la Partie contractante se retirant ne participant pas au vote.

5. La Partie contractante qui n'est plus liée par l'Annexe IV peut à tout moment notifier à l'Assemblée générale, par écrit, son souhait d'être liée à nouveau par les dispositions de l'Annexe IV. La Partie contractante en question est à nouveau liée par l'Annexe IV six mois à compter du jour où l'Assemblée générale, statuant à l'unanimité des suffrages exprimés des Parties contractantes participant au système commun, aura accepté cette demande. Ladite Partie contractante est liée par l'Annexe IV pour une durée de cinq ans à compter du jour où elle est à nouveau liée par l'Annexe IV. Cette durée est prorogée automatiquement dans les mêmes conditions que celles énoncées au paragraphe 3 ci-dessus.

Article 37

Les Parties contractantes s'engagent à faire bénéficier l'Agence des dispositions légales en vigueur visant à sauvegarder la continuité des services d'utilité générale nécessaires pour le bon fonctionnement des services opérationnels.

Article 38

1. La présente Convention, telle qu'amendée par le Protocole du 12 février 1981, puis pas la Protocole ouvert à signature à Bruxelles en 1997, est prorogée pour une durée indéterminée.

2. Après que la Convention ainsi prorogée aura été en vigueur pendant vingt ans, toute Partie contractante pourra mettre fin en ce qui la concerne à l'application de la Convention par une notification écrite au gouvernement du Royaume de Belgique qui en avisera les gouvernements des autres Etats contractants.

La décision de retrait prendra effet à la fin de l'année suivant celle au cours de laquelle le retrait a été notifié, à condition que l'accord particulier prévu au paragraphe 3 ci-dessous ait été conclu à cette date. A défaut, la décision de retrait prendra effet à la date fixée dans ledit accord particulier.

3. Les droits et obligations, notamment en matière financière, de la Partie contractante se retirant seront déterminés dans un accord particulier conclu entre celle-ci et l'Organisation.

Cet accord devra être approuvé à l'unanimité des suffrages exprimés par l'Assemblée générale, la Partie contractante se retirant ne participant pas au vote.

4. L'Organisation peut être dissoute si le nombre des Parties contractantes se réduit à moins de 50% des Parties signataires du Protocole de 1997 précité, sous réserve d'une décision de l'Assemblée générale statuant à l'unanimité des suffrages exprimés.

5. Si, en application de ce qui précède, l'Organisation est dissoute, sa personnalité et sa capacité juridiques, au sens de l'article 4, subsistent pour les besoins de sa liquidation.

Article 39

1. L'adhésion à la présente Convention, telle qu'amendée par le Protocole du 12 février 1981 et par le Protocole ouvert à la signature à Bruxelles en 1997, de tout Etat non signataire de ce dernier Protocole, est subordonnée à l'accord de l'Assemblée générale statuant à l'unanimité des suffrages exprimés.

2. La décision d'accepter l'adhésion est notifiée à l'Etat non signataire par le Président de l'Assemblée générale.

3. L'Instrument d'adhésion est déposé auprès du gouvernement du Royaume de Belgique qui en avisera les gouvernements des autres Etats signataires et adhérents.

4. L'adhésion prendra effet le premier jour du deuxième mois suivant le dépôt de l'instrument d'adhésion.

Article 40

1. L'adhésion à la présente Convention, telle qu'amendée par le Protocole du 12 février 1981 et par le Protocole ouvert à la signature à Bruxelles en 1997, est ouverte aux organisations régionales d'intégration économique, aux conditions dont conviendront les Parties contractantes et ces organisations, dont un ou plusieurs Etats signataires sont membres, ces conditions devant figurer dans un Protocole additionnel à la Convention.

2. L'instrument d'adhésion est déposé auprès du gouvernement du Royaume de Belgique, qui en avisera les autres Parties.

3. L'adhésion d'une organisation régionale d'intégration économique prendra effet le premier jour du deuxième mois suivant le dépôt de l'instrument d'adhésion, pour autant que le Protocole additionnel mentionné au paragraphe 1 soit entré en vigueur.

Le présent dispositif coordonné de la Convention et ses Annexes sont établis en langues allemande, anglaise, bulgare, croate, danoise, espagnole, française, grecque, hongroise, italienne, néerlandaise, norvégienne, portugaise, roumaine, slovaque, slovène, suédoise, tchèque et turque. En vertu de la clause finale de la Convention internationale de coopération pour la sécurité de la navigation aérienne „EUROCONTROL” du 13 décembre 1960, de la clause finale du Protocole du 12 février 1981 amendant ladite Convention, ainsi que de la clause finale du Protocole ouvert à la signature à Bruxelles en 1997 et coordonnant ladite Convention suite aux différentes modifications intervenues, le texte en langue française fera foi en cas de divergence entre les textes.

ANNEXE I

STATUTS DE L'AGENCE

Statuts de l'Agence

Article 1

1. L'Agence est l'organe chargé d'atteindre les objectifs et d'exécuter les tâches énoncés par la Convention ou fixés par l'Assemblée générale ou par le Conseil et leurs organes subsidiaires. Elle établit et soumet aux organes compétents des propositions relatives à l'exercice de leurs fonctions et à l'exécution de leurs tâches ainsi qu'aux autres tâches déléguées à l'Organisation. Elle prête également assistance à l'Assemblée générale et au Conseil ainsi qu'à leurs organes subsidiaires dans l'exécution de leurs fonctions de surveillance.

2. Dans l'exercice de ses fonctions, l'Agence peut se faire assister, lorsque cela est nécessaire, par des experts civils et militaires désignés par les Etats ou les organisations de fourniture de services concernées.

3. L'Agence sert de point de centralisation de la coopération et de la coordination intergouvernementales dans le domaine de la navigation aérienne. Elle soumet des propositions et apporte l'appui nécessaire à la convergence vers un système européen uniforme de gestion de la circulation aérienne et à sa mise en oeuvre.

4. Elle fournit en particulier des services de réglementation, d'information, d'appui et de conseil aux Parties contractantes, et sur la base d'accords conclus en application de l'article 2 de la Convention, à des organisations internationales reconnues et à des Etats non contractants.

5. En particulier, l'Agence:

(a) coordonne les plans de réalisation des Parties contractantes pour assurer la convergence vers un système européen uniforme de gestion de la circulation aérienne;

(b) examine les questions relevant du domaine de la navigation aérienne étudiées par l'Organisation de l'aviation civile internationale (OACI) ou d'autres organisations internationales traitant de l'aviation civile, et coordonne et soumet des amendements aux documents de l'OACI;

(c) élabore des propositions de plans détaillés visant à l'harmonisation et à l'intégration des services et systèmes de la circulation aérienne, en particulier les éléments au sol et de bord des systèmes de navigation aérienne des Parties contractantes, en vue d'établir un système européen uniforme de gestion de la circulation aérienne;

(d) élabore des propositions relatives au mécanisme de planification et d'organisation stratégiques des routes et des structures d'appui de l'espace aérien en coordination avec des experts civils et militaires désignés par les Etats;

(e) élabore des propositions aux fins d'harmonisation des réglementations applicables aux services de la circulation aérienne, élabore des politiques coordonnées ou communes pour améliorer la gestion de la circulation aérienne sur le site et aux alentours des aéroports et favorise l'amélioration

de l'efficacité et de la souplesse d'utilisation de l'espace aérien entre usagers civils et militaires;

(f) fait des propositions ou joue un rôle consultatif dans tous les aspects de la politique générale et de la planification. Son champ d'action n'est pas limité à la gestion du trafic aérien en route, mais élargi à une approche "de porte à porte" intégrée de la gestion du trafic aérien. Elle bénéficie de l'assistance des experts nationaux pour élaborer des propositions en la matière;

(g) étudie et promeut des mesures visant à l'amélioration de l'efficacité et du rendement dans le domaine de la navigation aérienne;

(h) élabore des critères, des procédures et des méthodes communs pour assurer une efficacité et une qualité maximales des systèmes de gestion du trafic aérien et des services de la circulation aérienne;

(i) coordonne les programmes de recherche, de développement, d'essai et d'évaluation (RDTE) des organisations nationales de gestion du trafic aérien, notamment la collecte et la diffusion des résultats;

(j) réalise des études, essais et travaux de recherche appliquée communs, ainsi que d'autres développements techniques;

(k) définit, conçoit, met au point, valide et organise la réalisation d'un système uniforme de gestion de la circulation aérienne en Europe, sous l'égide du Conseil.

6. Lorsqu'elle assure des services de navigation aérienne, l'Agence a pour mission:

(a) d'éviter les abordages entre aéronefs;

(b) d'assurer l'écoulement ordonné et rapide de la circulation aérienne;

(c) de fournir les avis et les renseignements utiles à l'exécution sûre et efficace des vols;

(d) d'alerter les organes appropriés lorsque les aéronefs ont besoin de l'aide des services de recherche et de sauvetage, et de prêter à ces organes le concours nécessaire.

7. L'Agence travaille en étroite collaboration avec les organisations d'usagers, afin de satisfaire le plus efficacement et le plus économiquement possible les besoins de l'aviation civile. Elle travaille en étroite collaboration avec les autorités militaires afin de satisfaire dans les mêmes conditions les besoins particuliers de l'aviation militaire.

8. Pour l'exercice de sa mission, l'Agence peut notamment construire et exploiter les bâtiments et installations qui lui sont nécessaires. Elle fait toutefois appel aux services techniques nationaux et utilise les installations nationales existantes chaque fois que cela se justifie d'un point de vue technique et économique, afin d'éviter tout double emploi.

Article 2

1. Sous réserve des pouvoirs reconnus à l'Assemblée générale et au Conseil, l'Agence est administrée par un Directeur général qui bénéficie d'une large autonomie de gestion pour la mise en place, l'utilisation et le bon fonctionnement des moyens techniques, financiers et en personnel mis à sa disposition. Il prend à ce titre les initiatives qu'il juge nécessaires pour remplir ses obligations.

2. Néanmoins, le Directeur général doit, en vue de les soumettre à l'approbation du Conseil, conformément aux dispositions de la Convention:

(a) élaborer des programmes de travail annuel et quinquennal faisant état des incidences sur l'évolution des coûts et des taux unitaires;

(b) établir le plan financier quinquennal et le budget y compris les obligations financières et, dans les conditions prévues à l'Annexe IV, les taux unitaires et les tarifs;

(c) présenter au Conseil un rapport annuel sur les activités et la situation financière de l'Organisation;

(d) présenter les principes qui régissent la structure générale de l'Agence, les détails de cette structure relevant de la seule responsabilité du Directeur général.

3. En outre, le Directeur général:

(a) présente des comptes rendus à échéance régulière et sollicite des instructions du Conseil chaque fois que les objectifs risquent de ne pas être atteints, que les délais ou plafonds financiers risquent d'être dépassés, ou en cas de modifications importantes apportées aux programmes;

(b) négocie les accords prévus à l'article 2 de la Convention dans le cadre des directives émises par le Conseil.

Article 3

Le Directeur général élabore, et soumet à l'approbation du Conseil, le Règlement des marchés portant sur:

(a) la passation des marchés pour la fourniture de biens et de services à l'Organisation;

(b) la fourniture de biens et de services par l'Organisation;

(c) le vente ou la cession d'actifs excédentaires.

Article 4

Le Directeur général élabore, et soumet à l'approbation du Conseil, le Règlement financier qui fixe notamment les conditions régissant le versement des contributions nationales ainsi que les conditions de recours à

l'emprunt par l'Agence, et veille à la bonne gestion financière, y compris l'audit interne.

Article 5

1. Sans préjudice du droit pour les Parties contractantes de présenter des propositions, le Directeur général élabore et soumet à l'approbation du Conseil le Statut administratif du personnel de l'Agence:

(a) celui-ci comporte notamment des dispositions relatives à la notionalité du personnel, aux procédures et aux principes pour la sélection et le recrutement, aux barèmes de traitement, aux pensions, à l'impôt interne, aux incompatibilités, au secret professionnel et à la continuité du service;

(b) le recrutement du personnel de l'Agence s'effectue parmi les ressortissants des Parties contractantes. Du personnel d'Etats non-contractants peut être employé dans le cadre des accords prévus au paragraphe 3 del l'article 2 de la Convention, ou dans des cas exceptionnels sur décision dûment motivée du Directeur général.

2. Le Tribunal administratif de l'Organisation internationale du Travail est seul compétent pour connaître des litiges opposant l'Organisation et le personnel de l'Agence, à l'exclusion de toute autre juridiction, nationale ou internationale.

Article 6

1. Le Directeur général est nommé pour un mandat de cinq ans, par l'Assemblée générale à la majorité pondérée, sous réserve que cette majorité atteigne les trois-quarts des suffrages pondérés exprimés, selon la pondération prévue à l'article 11 de la Convention, et au moins trois-quarts des Parties contractantes exprimant un suffrage. Son mandat est renouvelable une fois dans les mêmes conditions. Le Statut du Directeur général est approuvé par le Conseil.

2. Le Directeur général représente l'Organisation en justice et dans tous les actes de la vie civile.

3. En outre, conformément aux politiques arrêtées par l'Assemblée générale et le Conseil, le Directeur général:

(a) peut nommer les membres du personnel et mettre fin à leurs services dans les conditions prévues au Statut administratif du personnel; la nomination pour un mandat de cinq ans en règle générale renouvelable une fois, à des fonctions de grade A1 et A2 est soumise à l'approbation du Conseil;

(b) peut contracter des emprunts aux conditions prescrites par le Règlement financier et dans les limites fixées à cet effet par le Conseil;

(c) peut passer des contrats conformément au Règlement des marchés visé à l'article 3 et dans les limites fixées à cet effet par le Conseil;

(d) élabore et soumet à l'approbation du Conseil le Règlement de protection des données prévu à l'alinéa (I) du paragraphe 2 de l'article 7 de la Convention;

(e) élabore et soumet à l'approbation du Conseil les règles et procédures applicables aux normes, spécifications et pratiques relatives aux systèmes et services de gestion de la circulation aérienne.

4. Le Directeur général s'acquitte de ces fonctions sans en référer préalablement au Conseil, mais tient ce dernier informé de toutes les mesures prises en vertu des pouvoirs précités.

5. Le Conseil détermine les conditions dans lesquelles le Directeur général peut être remplacé en cas d'empêchement.

Article 7

1. Le budget doit être équilibré en recettes et dépenses.

Toutes les recettes et dépenses de l'Agence doivent faire l'objet de prévisions pour chaque exercice budgétaire.

2. L'exercice budgétaire commence le 1er janvier et prend fin le 31 décembre.

3. Le Directeur général soumet le projet de budget et de plan financier quinquennal à l'approbation du Conseil au plus tard le 31 octobre de l'année précédente.

Article 8

1. L'Organisation peut emprunter sur les marchés financiers internationaux les ressources nécessaires à l'accomplissement de ses tâches.

2. L'Organisation peut émettre des emprunts sur les marchés financiers d'une Partie contractante dans le cadre de la réglementation nationale applicable à l'émission d'emprunts intérieurs, ou à défaut d'une telle réglementation avec l'accord de la Partie contractante.

3. Le Règlement financier fixe les procédures selon lesquelles l'Organisation contracte et rembourse les emprunts.

4. Chaque budget et chaque plan financier quinquennal fixent le montant maximum que l'Organisation peut emprunter au cours des années couvertes par le budget et par le plan financier quinquennal.

5. Dans les domaines visés par le présent article, l'Organisation agit en accord avec les autorités compétentes des Parties contractantes ou avec leur banque d'émission.

Article 9

Le budget et le plan financier quinquennal peuvent être révisés en cours d'exercice si les circonstances l'exigent, suivant les règles prévues pour leur établissement et leur approbation.

Article 10

1. Les comptes de l'ensemble des recettes et des dépenses du budget de l'Agence, et la gestion financière de l'Agence sont vérifiés chaque année par une Mission d'audit.

2. La Mission d'audit est assistée dans sa tâche par des auditeurs-conseil externes. La société externe d'auditeurs-conseil est nommée par le Conseil pour un mandat de trois ans, conformément à l'alinéa (f) du paragraphe 2 de l'article 7 de la Convention.

3. La vérification opérée par la Mission d'audit avec l'assistance des auditeurs-conseil externes a pour objet de constater la régularité des recettes et des dépenses et de s'assurer de la bonne gestion financière. Après la clôture de chaque exercice, la Mission d'audit soumet au Conseil un rapport auquel sont jointes les observations de l'Agence. Le Conseil peut ordonner à l'Agence de prendre les mesures appropriées recommandées par le rapport d'audit, conformément à l'alinéa (a) du paragraphe 2 de l'article 7 de la Convention.

4. La Mission d'audit veille à ce qu'un mécanisme de contrôle interne approprié soit mis en place au sein de l'Agence conformément aux pratiques et principes de bonne gestion.

5. La Mission d'audit peut examiner d'autres questions financières relatives à l'Agence conformément à son mandat.

Article 11

1. Les services de l'Agence peuvent, à la demande du Conseil, agissant de sa propre initiative ou sur demande du Directeur général, faire l'objet d'inspections administratives et techniques.

2. Ces inspections sont effectuées par des agents appartenant aux administrations des Parties contractantes avec une aide extérieure si besoin est. Chaque mission d'inspection est composée d'au moins deux personnes de nationalité différente. Toute mission d'inspection devrait comprendre, autant que possible, une personne ayant participé à une inspection précédente.

Article 12

Le Conseil détermine les langues de travail de l'Agence.

Article 13

L'Agence procède aux publications nécessaires à son fonctionnement.

Article 14

Tous projets d'amendements aux Statuts sont soumis à l'approbation de l'Assemblée générale conformément aux dispositions de l'alinéa (d) du paragraphe 1 de l'article 6 de la Convention.

ANNEXE II

REGIONS D'INFORMATION DE VOL

Régions d'information de Vol

République Fédérale d'Allemagne

Région supérieure d'information de vol Berlin
Région supérieure d'information de vol Hannover
Région supérieure d'information de vol Rhein
Région d'information de vol Bremen
Région d'information de vol Düsseldorf
Région d'information de vol Frankfurt
Région d'information de vol München
Région d'information de vol Berlin

République d'Autriche

Région d'information de vol Wien

Royaume de Belgique - Grand Duché de Luxembourg

Région supérieure d'information de vol Bruxelles
Région d'information de vol Bruxelles

République de Bulgarie

Région d'information de vol Sofia
Région d'information de vol Varna

République de Chypre

Région d'information de vol Nicosia

République de Croatie

Région d'information de vol Zagreb

Royaume du Danemark

Région d'information de vol København

Royaume d'Espagne

Région supérieure d'information de vol Madrid
Région d'information de vol Madrid
Région supérieure d'information de vol Barcelona
Région d'information de vol Barcelona
Région supérieure d'information de vol Islas Canarias
Région d'information de vol Islas Canarias

République française - Principauté de Monaco ()*

Région supérieure d'information de vol France
Région d'information de vol Paris
Région d'information de vol Brest
Région d'information de vol Bordeaux
Région d'information de vol Marseille (*)
Région d'information de vol Reims

Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord

Région supérieure d'information de vol Scottish
Région d'information de vol Scottish
Région supérieure d'information de vol London
Région d'information de vol London

République hellénique

Région supérieure d'information de vol Athinaï
Région d'information de vol Athinaï

République de Hongrie

Région d'information de vol Budapest

Irlande

Région supérieure d'information de vol Shannon
Région d'information de vol Shannon
Région de transition océanique de Shannon
délimitée par les coordonnées ci-après: 51° Nord 15° Ouest, 51° Nord 8° Ouest, 48°30' Nord 8° Ouest, 49° Nord 15° Ouest, 51° Nord 15° Ouest au niveau de vol 55 et audessus

République italienne

Région supérieure d'information de vol de Milano
Région supérieure d'information de vol de Roma
Région supérieure d'information de vol de Brindisi
Région d'information de vol de Milano
Région d'information de vol de Roma
Région d'information de vol de Brindisi

République de Malte

Région d'information de vol Malta

Royaume de Norvège

Région supérieure d'information de vol Oslo
Région supérieure d'information de vol Stavanger
Région supérieure d'information de vol Trondheim
Région supérieure d'information de vol Bodø
Région d'information de vol Oslo
Région d'information de vol Stavanger
Région d'information de vol Trondheim
Région d'information de vol Bodø
Région d'information de vol océanique Bodø

Royaume des Pays-Bas

Région d'information de vol Amsterdam

République portugaise

Région supérieure d'information de vol Lisboa
Région d'information de vol Lisboa
Région d'information de vol Santa Maria

Roumanie

Région d'information de vol Bucuresti

République slovaque

Région d'information de vol Bratislava

République de Slovénie

Région d'information de vol Ljubljana

Royaume de Suède

Région supérieure d'information de vol de Malmö
Région supérieure d'information de vol de Stockholm
Région supérieure d'information de vol de Sundsvall
Région d'information de vol de Malmö
Région d'information de vol de Stockholm
Région d'information de vol de Sundsvall

Contédération suisse

Région supérieure d'information de vol Suisse
Région d'information de vol Suisse

République tchèque

Région d'information de vol Praha

République de Turquie

Région d'information de vol Ankara
Région d'information de vol Istanbul

ANNEXE III

DISPOSITIONS FISCALES**Dispositions fiscales**

Article 1

1. Sans préjudice des exonérations prévues aux articles 22 et 23 de la Convention, lorsque l'Organisation, dans l'exercice de sa mission officielle, procède à des acquisitions importantes de biens ou emploie des services de valeur imputable comportant l'incidence d'impôts, droits ou taxes indirects (y compris les impôts, droits ou taxes perçus à l'importation autres que ceux mentionnés au paragraphe 1 de l'article 23 de la Convention), les gouvernements des Etats membres prennent, dans toute la mesure du possible, des dispositions appropriées pour annuler cette incidence, soit par ajustement des contributions financières versées à l'Organisation, soit par remboursement à l'Organisation du montant de ces impôts, droits ou taxes; ceux-ci peuvent également faire l'objet d'une exonération.

2. Pour ce qui est des paiements que l'Organisation doit effectuer aux Etats membres au titre d'investissements réalisés par ces Etats, et dans la mesure où les dépenses correspondantes doivent être remboursées par l'Organisation, lesdits Etats veilleront à ce que le relevé de compte qu'ils présenteront à l'Organisation ne mentionne pas d'impôts, droits ou taxes dont l'Organisation aurait été exonérée, qui lui seraient remboursées ou qui feraient l'objet d'un ajustement des contributions financières à l'Organisation si l'organisation avait elle-même procédé à des investissements.

3. Les dispositions du présent article ne s'étendent pas aux impôts, droits ou taxes perçus en rémunération de services d'utilité générale.

Article 2

Les biens acquis par l'Organisation auxquels s'applique le paragraphe 1 de l'article 1 ne peuvent être vendus ou cédés que conformément aux conditions fixées par les gouvernements de Etats intéressés.

Article 3

1. Le Directeur général de l'Agence et les membres du personnel de l'Organisation sont soumis à l'impôt au profit de l'Organisation, sur les traitements et salaires qui leur seront versés par ladite Organisation, conformément aux règles et conditions définies par l'Assemblée générale. Les traitements et salaires sont exonérés de l'impôt national sur le revenu.

Les traitements et salaires exonérés de l'impôt national sur le revenu peuvent toutefois être pris en compte par les Etats membres lorsqu'ils déter-

minent le montant de l'impôt applicable sur les autres revenus des bénéficiaires des traitements et salaires.

2. Le paragraphe 1 ne s'applique pas aux pensions et rentes versées par l'Organisation.

3. Les nom, qualité, adresse, rémunérations et le cas échéant, les pensions des employés et anciens employés auxquels les dispositions des paragraphes 1 et 2 du présent article sont applicables, seront communiqués périodiquement aux Etats membres.

Article 4

Pour l'application de la présente Annexe, l'Organisation agit de concert avec les autorités responsables des Etats membres intéressés.

Article 5

1. La présente Annexe remplace le Protocole additionnel à la Convention, signé à Bruxelles le 6 juillet 1970, tel que modifié par le Protocole signé à Bruxelles le 21 novembre 1978 modifiés eux-mêmes par l'article XXXVIII du Protocole signé à Bruxelles le 12 février 1981 amendant la Convention.

2. Nonobstant les dispositions du paragraphe 1 ci-dessus, les obligations résultant de l'article 3 du Protocole additionnel du 6 juillet 1970 continuent à porter leurs effets jusqu'au complet apurement des créances et obligations.

ANNEXE IV

**DISPOSITIONS RELATIVES
AU SYSTEME COMMUN DE REDEVANCES DE ROUTE**

Dispositions relatives au système commun de redevances de route

Article 1

Les Parties contractantes conviennent de continuer à gérer un système commun d'établissement, de facturation et de perception de redevances de route à raison d'une redevance unique par vol et d'utiliser à cette fin les services d'EUROCONTROL.

Article 2

L'Organisation établit, facture et perçoit les redevances de route imputées aux usagers des services de la navigation aérienne en route sur propositions des Parties contractantes participant au système commun de redevances de route.

Article 3

En matière de redevances de route, le Conseil constitue l'organe chargé de déterminer les modalités d'exécution des décisions de l'Assemblée générale prises dans le domaine des redevances de route et de superviser les tâches de l'Agence dans ce domaine.

En particulier, le Conseil:

(a) prépare les décisions de l'Assemblée générale prises en matière de politique de redevances de route;

(b) détermine l'unité de compte dans laquelle les redevances de route sont exprimées;

(c) conformément aux décisions prises en vertu du paragraphe 2 de l'article 6 de la Convention, détermine les conditions d'application du système, y compris les conditions de paiement ainsi que les taux unitaires, les tarifs et leur période d'application;

(d) approuve les rapports relatifs aux activités d'EUROCONTROL en matière de redevances de route;

(e) arrête le Règlement financier applicable au système de redevances de route;

(f) approuve les annexes budgétaires relatives aux activités d'EUROCONTROL en matière de redevances de route.

Article 4

Les redevances de route figurant sur une facture émise par l'Organisation constituent une redevance unique due pour chaque vol qui est une créance unique d'EUROCONTROL et payable à son siège.

Article 5

1. La redevance est due par la personne qui exploitait l'aéronef au moment où le vol a eu lieu. La redevance est une créance privilégiée sur l'aéronef au titre duquel la redevance est due, en quelque main qu'il se trouve, si le droit de la Partie contractante concernée le permet.

2. Lorsqu'un indicatif de l'OACI ou tout autre indicatif reconnu est utilisé pour identifier le vol, EUROCONTROL peut considérer comme l'exp-

loitant, l'organisme d'exploitation d'aéronefs auquel l'indicatif a été attribué ou est en cours d'attribution au moment du vol, ou qui est identifié dans le plan de vol déposé, ou qui est identifié par l'emploi de l'indicatif de l'OACI ou de tout autre indicatif reconnu dans les communications avec les services de contrôle de la circulation aérienne, ou par tout autre moyen.

3. Au cas où l'identité de l'exploitant n'est pas connue, le propriétaire de l'aéronef est réputé être l'exploitant jusqu'à ce qu'il ait établi quelle autre personne avait cette qualité.

4. L'exploitant et le propriétaire de l'aéronef sont tenus solidairement au paiement de la redevance, si le droit de la Partie contractante concernée le permet.

Article 6

1. Lorsque la somme due n'a pas été acquittée, des mesures de recouvrement forcé peuvent être prises, y compris la rétention ou la vente forcée d'aéronefs, si le droit de la Partie contractante sur le territoire de laquelle l'aéronef a atterri le permet.

2. Les mesures peuvent également comprendre, à la requête d'EUROCONTROL, un réexamen par une Partie contractante ou tout organisme compétent, des autorisations administratives liées à l'activité de transport aérien ou à la gestion de la circulation aérienne délivrées à un usager redevable du paiement de la redevance, si la législation correspondante le permet.

Article 7

1. La procédure de recouvrement de la somme due est engagée, soit par EUROCONTROL, soit, à la requête d'EUROCONTROL, par une Partie contractante, ou par tout organe autorisé à cette fin par une Partie contractante.

2. Le recouvrement est poursuivi par voie judiciaire ou par voie administrative.

3. Chaque Partie contractante fait connaître à EUROCONTROL les procédures qui sont appliquées dans cet Etat ainsi que les juridictions ou les autorités administratives compétentes.

Article 8

La procédure de recouvrement est introduite sur le territoire de la Partie contractante:

- (a) où le débiteur a son domicile ou son siège;
- (b) où le débiteur possède un établissement commercial si son domicile ou son siège ne sont pas situés sur le territoire d'une Partie contractante;
- (c) où le débiteur possède des avoirs, en l'absence des chefs de compétence énoncés aux alinéas (a) et (b) ci-dessus;
- (d) où EUROCONTROL a son siège, en l'absence des chefs de compétence énoncés aux alinéas (a) à (c) ci-dessus.

Article 9

1. Les dispositions des articles 5, 6, 7 et 8 n'excluent pas que toute Partie contractante, ou tout organe autorisé par une Partie contractante, agissant à la requête d'EUROCONTROL, puisse procéder au recouvrement de la somme due par voie de rétention ou de vente forcée d'aéronefs, conformément à la procédure administrative ou judiciaire de la Partie contractante concernée.

2. Le pouvoir de rétention ou de vente forcée s'étend aux équipements, pièces de rechange, carburant, matériels et documents de l'aéronef retenu ou vendu.

3. La validité et l'effet de la rétention et de la vente forcée sont déterminés par la législation de la Partie contractante sur le territoire de laquelle la rétention a eu lieu.

Article 10

EUROCONTROL a la capacité d'introduire une action devant les juridictions et les autorités administratives compétentes des Etats qui ne sont pas parties à la Convention.

Article 11

Sont reconnues et exécutées dans les autres Parties contractantes, les décisions suivantes prises dans une Partie contractante:

- (a) les décisions juridictionnelles définitives;
- (b) les décisions administratives qui ont été susceptibles de recours juridictionnel, mais ne le sont plus, soit parce que la juridiction a rejeté le recours par une décision définitive, soit parce que le requérant s'est désisté, soit par expiration du délai de recours.

Article 12

Les décisions mentionnées à l'article 11 ne sont pas reconnues ni exécutées dans les cas suivants:

- (a) si la juridiction ou l'autorité administrative de la Partie contractante d'origine n'était pas compétente dans les termes énoncés par l'article 8;
- (b) si la décision est contraire à l'ordre public de la Partie contractante requise;
- (c) si le débiteur n'a pas été avisé de la décision administrative ou de l'introduction de l'instance en temps utile pour se défendre ou exercer les recours juridictionnels;
- (d) si une instance relative aux mêmes redevances de route introduite en premier lieu, est pendante devant une juridiction ou une autorité administrative de la Partie contractante requise;
- (e) si la décision est inconciliable avec une décision relative aux mêmes redevances de route et rendue dans la Partie contractante requise;
- (f) si, pour rendre sa décision, la juridiction ou l'autorité administrative de la Partie contractante d'origine, a, en tranchant une question relative à l'état ou à la capacité des personnes physiques, aux régimes matrimoniaux, aux testaments et aux successions, méconnu une règle de droit international privé de la Partie contractante requise, à moins que sa décision n'aboutisse au même résultat que si elle avait fait application des règles du droit international privé de cette Partie contractante.

Article 13

Les décisions mentionnées à l'article 11 qui sont exécutoires dans la Partie contractante d'origine sont mises à exécution conformément à la législation en vigueur dans la Partie contractante requise. En tant que de besoin, la décision est revêtue de la formule exécutoire sur simple requête par une juridiction ou une autorité administrative de la Partie contractante requise.

Article 14

1. La requête est accompagnée:

- (a) d'une expédition de la décision;
 - (b) dans le cas d'une décision juridictionnelle rendue par défaut, de l'original ou d'une copie certifiée conforme d'un document établissant que le débiteur a reçu en temps utile signification ou notification de l'acte introductif d'instance;
 - (c) dans le cas d'une décision administrative, d'un document établissant que les exigences prévues à l'article 11 sont satisfaites;
 - (d) de tout document établissant que la décision est exécutoire dans la Partie contractante d'origine et que le débiteur a reçu en temps utile une signification de la décision.
2. Une traduction dûment certifiée des documents est fournie si la juridiction ou l'autorité administrative de la Partie contractante requise l'exige. Aucune légalisation ni formalité analogue n'est requise.

Article 15.

1. La requête ne peut être rejetée que pour l'une des motifs prévus à l'article 12. En aucun cas, la décision ne peut faire l'objet d'une révision au fond dans la Partie contractante requise.

2. La procédure relative à la reconnaissance et à l'exécution de la décision est régie par la loi de la Partie contractante requise dans la mesure où la Convention n'en dispose pas autrement.

Article 16

Le montant perçu par EUROCONTROL sera versé aux Parties contractantes dans les conditions prévues par décision du Conseil.

Article 17

Lorsqu'une Partie contractante a recouvré la créance, le montant effectivement perçu est versé dans les meilleurs délais à EUROCONTROL, qui applique la procédure prévue à l'article 16. Les frais de recouvrement encourus par cette Partie contractante sont mis à la charge d'EUROCONTROL.

Article 18

Les autorités compétentes des Parties contractantes coopèrent avec EUROCONTROL dans l'établissement et la perception des redevances de route.

Article 19

Si le Conseil décide à l'unanimité d'abandonner le recouvrement d'une redevance, les Parties contractantes concernées peuvent prendre toutes les mesures qu'elles jugent appropriées. En pareil cas, les dispositions de la Convention relatives au recouvrement, à la reconnaissance et à l'exécution des décisions cessent d'être applicables.

ПРОТОКОЛ

О КОНСОЛИДАЦИЈИ МЕЂУНАРОДНЕ КОНВЕНЦИЈЕ О САРАДЊИ У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ ВАЗДУШНЕ ПЛОВИДБЕ ЕВРОКОНТРОЛ ОД 13. ДЕЦЕМБРА 1960. ГОДИНЕ, СА ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА

САВЕЗНА РЕПУБЛИКА НЕМАЧКА,
РЕПУБЛИКА АУСТРИЈА,
КРАЉЕВИНА БЕЛГИЈА,
РЕПУБЛИКА БУГАРСКА,
РЕПУБЛИКА КИПАР,
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА,
КРАЉЕВИНА ДАНСКА,
КРАЉЕВИНА ШПАНИЈА,
РЕПУБЛИКА ФРАНЦУСКА,
УЈЕДИЊЕНО КРАЉЕВСТВО ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ И СЕВЕРНЕ ИРСKE,
РЕПУБЛИКА ГРЧКА,
РЕПУБЛИКА МАЂАРСКА,
ИРСКА,
РЕПУБЛИКА ИТАЛИЈА,
ВЕЛИКО ВОЈВОДСТВО ЛУКСЕМБУРГ,
РЕПУБЛИКА МАЛТА,
КНЕЖЕВИНА МОНАКО,
КРАЉЕВИНА НОРВЕШКА,
КРАЉЕВИНА ХОЛАНДИЈА,
РЕПУБЛИКА ПОРТУГАЛИЈА,
РУМУНИЈА,
РЕПУБЛИКА СЛОВАЧКА,
РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЈА,
КРАЉЕВИНА ШВЕДСКА,
ШВАЈЦАРСКА КОНФЕДЕРАЦИЈА,
РЕПУБЛИКА ЧЕШКА,
РЕПУБЛИКА ТУРСКА,

С обзиром на то да пораст ваздушног саобраћаја, потреба за централизовањем мера националне политике сваке европске државе на нивоу Европе и технолошки развој ваздушног саобраћаја захтевају ревизију Међународне конвенције о сарадњи у области безбедности ваздушне пловидбе ЕВРОКОНТРОЛ од 13. децембра 1960. године, са изменама и допунама из Протокола о изменама и допунама од 12. фебруара 1981. године, како би се обезбедило успостављање једнообразног система контроле европског ваздушног саобраћаја ради регулисања општег ваздушног саобраћаја у европском ваздушном простору, као и на аеродромима и око њих;

С обзиром на то да је пожељно да се јача сарадња међу државама у оквиру ЕВРОКОНТРОЛА, у циљу ефикасног организовања и безбедне контроле ваздушног простора, како за цивилне тако и за војне кориснике, полазећи од основног принципа да би ваздушни простор, из перспективе корисника ваздушног простора, требало да се сматра целиовитим системом, нарочито утврђивањем заједничке политике, циљева, планова, стандарда и спецификација, укључујући и заједничку политику у погледу рутних накнада, у тесним консултацијама с корисницима услуга ваздушног саобраћаја, као и узимајући у обзир интересе одбране;

С обзиром на потребу да се свим корисницима а ваздушном простору омогући остваривање максималне ефикасности уз минималне трошкове у складу с неопходним нивоом безбедности и потребом да се негативан еколошки učinак сведе на најмању меру путем усклађивања и интеграције служби одговорних за контролу ваздушног саобраћаја у Европи;

С обзиром на то да стране уговорнице увиђају потребу за усклађивањем и интеграцијом својих система контроле ваздушног саобраћаја, ради стварања једнообразног европског система контроле ваздушног саобраћаја;

С обзиром на значај локалних иницијатива за контролу ваздушног саобраћаја, посебно на нивоу аеродрома;

С обзиром на то да је примена заједничког система рутних накнада, водећи рачуна о препорученим смерницама Међународне организације за цивилно ваздухопловство, посебно у погледу правичности и транспарентности, и у складу са финансијским основама једнообразног европског система контроле ваздушног саобраћаја и да олакшава консултације с корисницима;

С обзиром на то да ЕВРОКОНТРОЛ за стране уговорнице представља тело за сарадњу у области контроле ваздушног саобраћаја;

У жељи да прошире и појачају сарадњу са европским или међународним институцијама заинтересованим за извршење задатака поверених ЕВРОКОНТРОЛУ ради повећања његове ефикасности;

Сматрајући стога да је целисходно да се успостави европски систем контроле ваздушног саобраћаја који ће деловати изван те-

риторијалних граница појединих страна уговорница на целокупном ваздушном простору обухваћеном Конвенцијом;

С обзиром на то да је за стране уговорнице важно да Организацији обезбеде правна средства неопходна за обављање њених послова, углавном у погледу регресирања рутних накнада и регулисања протока ваздушног саобраћаја;

Свесне да се сигурно и ефикасно обављање послова Организације унапређује раздвајањем, где је то практично изводљиво, њене регулаторне функције од функције пружања услуга;

У жељи да подстакну остале европске државе да постану чланице ове међународне организације,

Сагласиле су се о следећем:

Члан I

Међународна конвенција о сарадњи у области безбедности ваздушне пловидбе ЕВРОКОНТРОЛ од 13. децембра 1960. године, са изменама и допунама из Протокола од 6. јула 1970. године, измењена и допуњена Протоколом од 21. новембра 1978. године, у целисти измењена и допуњена Протоколом од 12. фебруара 1981. године, даље у тексту Конвенције, овим се замењује консолидованом верзијом приложене Конвенције, која обухвата текст Конвенције који остаје на снази заједно са изменама и допунама усвојеним на Дипломатској конференцији одржаној 27. јуна 1997. године.

Члан II

1. Овај Протокол је отворен за потписивање свим државама чланицама Конвенције на дан 27. јуна 1997. године.

Такође је отворен за потписивање, пре датума ступања на снагу, било којој другој држави позваној на Дипломатску конференцију на којој је усвојен, те било којој другој држави овлашћеној да га потпише на основу једногласне одлуке Сталне комисије.

2. Овај Протокол подлеже ратификацији, прихватању или одобрењу. Инструменти ратификације, прихватања или одобрења депонују се код Владе Краљевине Белгије.

3. Овај Протокол ступа на снагу 1. јануара 2000. године под условом да га све државе чланице Конвенције ратификују, прихвате или одобре до тог датума. Тамо где овај услов није испуњен, Протокол ступа на снагу 1. јула или 1. јануара након датума депоновања последњег инструмента ратификације, прихватања или одобрења, у зависности од тога да ли је депоновање извршено у првој или другој половини године.

4. У случају државе потписнице овог Протокола која није чланица Конвенције и чији је инструмент ратификације, прихватања или одобрења депонован после датума ступања овог Протокола на снагу, Протокол у односу на ту државу ступа на снагу првог дана наредног месеца након депоновања односног инструмента ратификације, прихватања или одобрења.

5. Било која држава потписница овог Протокола која није чланица Конвенције постаје чланица Конвенције на основу ратификације, прихватања или одобрења овог Протокола.

6. Влада Краљевине Белгије обавештава владе држава чланица Конвенције и осталих држава потписница овог Протокола о сваком потписивању, сваком депоновању инструмента ратификације, прихватања или одобрења и о сваком датуму ступања овог Протокола на снагу сходно ставовима 3. и 4. горе.

Члан III

С важношћу од дана ступања овог Протокола на снагу, Протокол од 6. јула 1970. године, измењен и допуњен Протоколом од 21. новембра 1978. године, те чланом XXVIII Протокола од 12. фебруара 1981. године замењује се Анексом III (под називом Пореске одредбе) консолидоване верзије текста приложене Конвенције.

Члан IV

С важношћу од дана ступања овог Протокола на снагу Мултилатерални споразум о рутним накнадама од 12. фебруара 1981. године се укуда и замењује односним одредбама консолидованог текста приложене Конвенције, укључујући њен Анекс IV (под називом Одредбе о заједничком систему рутних накнада).

Члан V

Влада Краљевине Белгије ће овај Протокол регистровати код генералног секретара Уједињених нација сагласно члану 102. Повеле Уједињених нација, те код Савета Међународне организације за цивилно ваздухопловство сагласно члану 83. Конвенције о међународном цивилном ваздухопловству, потписане 7. децембра 1944. у Чикагу.

У потврду чега су доле потписани опуномоћеници, по доношењу пуномоћи за које је утврђено да су пуноважне и у прописаном облику, потписали овај Протокол.

Сачињено 27. јуна 1997. године у Бриселу, на немачком, енглеском, бугарском, хрватском, данском, шпанском, француском, грчком, мађарском, италијанском, холандском, норвешком, португалском, румунском, словачком, словеначком, шведском, чешком и турском језику, у једном оригиналном примерку, који остаје депонован у Архиву Владе Краљевине Белгије, која ће доставити оверене примерке владама других држава потписница. У случају било каквог неслагања меродаван је текст на француском језику.

**КОНСОЛИДОВАНИ ТЕКСТ УСВОЈЕНИХ ОДРЕДАБА
КОНСОЛИДОВАНЕ ВЕРЗИЈЕ КОНВЕНЦИЈЕ КОЈА
ОБУХВАТА ТЕКСТ ПОСТОЈЕЋЕ КОНВЕНЦИЈЕ, КОЈИ
ОСТАЈЕ НА СНАЗИ И ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ УСВОЈЕНЕ
НА ДИПЛОМАТСКОЈ КОНФЕРЕНЦИЈИ 27. ЈУНА 1997.
ГОДИНЕ**

**КОНСОЛИДОВАНИ ТЕКСТ УСВОЈЕНИХ ОДРЕДАБА
КОНВЕНЦИЈЕ**

Члан 1.

1. Да би постигле усклађивање и интеграцију у циљу успостављања једнообразног европског система контроле ваздушног саобраћаја, стране уговорнице су сагласне да јачају сарадњу и развијају заједничке активности у области ваздушног саобраћаја, узимајући у обзир и одбрамбене потребе и обезбеђујући максималну слободу свим корисницима ваздушног ваздушног простора у складу с неопходним нивоом безбедности у пружању рентабилних услуга ваздушног саобраћаја, те водећи рачуна о потреби за свођења на најмању меру, тамо где је то изводљиво, између осталог у оперативном, техничком и економском смислу, било каквог негативног еколошког учинка.

Постизање ових циљева не сме ићи на штету начела да свака држава има потпун и искључив суверенитет над ваздушним простором изнад своје територије, нити на способност сваке државе да врши прерогативе у погледу безбедности и одбране у свом националном ваздушном простору.

У том циљу оне су сагласне:

(а) да утврде европску политику у области контроле ваздушног саобраћаја, укључујући дефиницију стратегија и програма чији је циљ развијање капацитета потребног за испуњење захтева цивилних и војних корисника на рентабилан начин, уз одржавање неопходног нивоа безбедности;

(б) да се посвете утврђивању конкретних циљева у погледу ефикасности и делотворности операција контроле ваздушног саобраћаја у Областима информисања у лету наведеним у Анексу II ове Конвенције, којим су се државе, сходно односним одредбама Конвенције о међународном цивилном ваздухопловству, сагласиле да пружају услуге ваздушног саобраћаја без штете за принцип слободе кретања у ваздушном простору који не спада под суверенитет држава који произлази из конвенција, међународних споразума и правила или принципа обичајног међународног јавног права;

(в) да уведу ревизију обављања контроле ваздушног саобраћаја и систем одређивања циљева;

(г) да примене план заједничког усаглашавања и имплементације који се односи на услуге и средства ваздушне пловидбе у Европи;

(д) да усвоје и примене заједничке стандарде и спецификације;

(е) да ускладе прописе о услугама ваздушног саобраћаја;

(ж) да развију расположиве капацитете ради испуњавања захтева ваздушног саобраћаја, те да обезбеде њихово најделотворније коришћење путем заједничког успостављања, функционисања и развоја заједничког европског система регулисања протока ваздушног саобраћаја, у оквиру увођења једнообразног европског система контроле ваздушног саобраћаја;

(з) да подстакну заједничку набавку система и средстава ваздушног саобраћаја;

(и) да примене заједничку политику утврђивања и обрачуна накнада за коришћење рутних средстава и услуга ваздушног саобраћаја, даље у тексту рутне накнаде;

(о) да примене механизам, одвојен од пружања услуга, за мултилатерални развој и усклађивање безбедносно регулаторног режима у области контроле ваздушног саобраћаја у оквиру укупног приступа систему безбедности ваздухопловства;

(п) да учествују у креирању, примени и надгледању глобалног сателитског система за навигацију;

(к) да утврде нове могућности за заједничке акције у области креирања, примене, надгледања или функционисања ваздушне пловидбе;

(л) у контексту принципа „од рампе - до рампе” да развијају глобалну политику и одговарајући ефикасан и делотворан процес за стратешко креирање и планирање рута и ваздушног простора.

2. У ту сврху, оне овим успостављају Европску организацију за безбедност ваздушне пловидбе (ЕВРОКОНТРОЛ), даље у тексту Организација, која делује у сарадњи с националним цивилним и војним властима и организацијама корисника. Организација се састоји од три органа:

(а) Генералне скупштине, која представља тело одговорно за формулисање и одобравање опште политике Организације, укључујући:

(i) заједничку политику рутних накнада и остале активности Организације везане за накнаде;

(ii) функције ревизије и оцене функционисања Организације;

(iii) утврђивање циљева Организације, укључујући и циљеве стандардизације, планирања, функционисања и безбедоносне регулативе;

(iv) техничку и финансијску селекцију главних оквирних програма сарадње;

(v) спољне односе са државама и организацијама и пријаве за приступање овој Конвенцији;

(б) Савета, који представља орган чији је задатак да спроводи одлуке Генералне скупштине и, у зависности од овлашћења пренетих на њу, одлучује о свим мерама које обавезују и односе се на стране уговорнице, те надгледа рад Агенције;

(в) Агенције, чији је Статут садржан у Анексу I ове Конвенције, која представља орган којем је поверено извршавање задатака Организације, у складу са одредбама ниже наведених чланова ове Конвенције, те задатака које јој одреде Генерална скупштина или Савет ради покретања одговарајућих предлога и размештања техничких, финансијских и људских ресурса за постизање постављених циљева.

3. Седиште Организације је у Бриселу.

Члан 2.

1. Организација обавља следеће задатке:

(а) развија и одобрава детаљне планове усклађивања и интеграције услуга и система ваздушног саобраћаја страна уговорница, посебно земаљске и ваздушне навигационе системе, у циљу успостављања једнообразног европског система контроле ваздушног саобраћаја;

(б) координира имплементационе планове страна уговорница како би се обезбедило усаглашавање с једнообразним европским системом контроле ваздушног саобраћаја;

(в) разматра и координира у име страна уговорница питања из области ваздушне пловидбе, којима се баве Међународна организација за цивилно ваздухопловство (ИЦАО) и остале међународне организације које се баве цивилним ваздухопловством, те координира и подноси амандмане или предлоге тим телима;

(г) дефинише, креира развија, оверава и организује примену једнообразног европског система контроле ваздушног саобраћаја;

(д) развија и спроводи заједнички европски систем регулисања протока ваздушног саобраћаја у заједничком међународном центру у оквиру тачке (г) горе;

(е) развија, усваја и разматра заједничке стандарде, спецификације и праксе услуга и система контроле ваздушног саобраћаја;

(ж) развија и одобрава процедуре које се односе на стратегију за заједничку набавку средстава и система ваздушног саобраћаја;

(з) координира истраживачке и развојене програме страна уговорница који се односе на нове технике у области ваздушне пловидбе, прикупља и дистрибуира њихове резултате те промовише и спроводи заједничке студије, тестирања и примењено истраживање и прати технички развој у тој области;

(и) оснива независан систем ревизије функционисања који обухвата све аспекте контроле ваздушног саобраћаја, укључујући политику и планирање, контролу безбедности на аеродромима и око њих и у ваздушном простору, као и финансијске и економске аспекте услуга које се пружају, те утврђује циљеве који обухватају све ове аспекте;

(о) проучава и промовише мере за унапређење рентабилности и ефикасности у области ваздушне пловидбе;

(п) развија и одобрава заједничке критеријуме, процедуре и методе ради постизања највишег нивоа ефикасности и квалитета система контроле ваздушног саобраћаја и услуга у ваздушном саобраћају;

(к) развија предлоге за усклађивање прописа о услугама европског ваздушног саобраћаја;

(л) подржава унапређивање ефикасности и флексибилности у коришћењу ваздушног простора између цивилних и војних корисника;

(љ) развија и одобрава координиране или заједничке политике ради унапређења контроле ваздушног саобраћаја на аеродроима и око њих;

(м) развија о одобрава заједничке критеријуме за селекцију, као и заједничке политике за обуку, лиценцирање и проверу особљености особља у службама ваздушног саобраћаја;

(н) развија, успоставља и спороводи елементе будућег заједничког европског система који су јој повериле стране уговорнице;

(њ) утврђује, наплаћује и убира рутне накнаде у име страна уговорница које учествују у заједничком систему рутних накнада, као што је наведено у Анексу IV;

(о) успоставља и примењује механизам за мултилатерални развој и усклађивање безбедносних прописа у области контроле ваздушног саобраћаја;

(п) обавља и друге задатке који се односе на принципе и циљеве ове Конвенције.

2. На захтев једне или више страна уговорница и на основу посебног споразума или више споразума између Организације и заинтересованих страна уговорница, Организација може:

(а) пружати помоћ тим странама уговорницама у планирању, спецификацији и успостављању услуга и система ваздушног саобраћаја;

(б) обезбеђивати и управљати, делом или у потпуности, услугама и средствима ваздушног саобраћаја у име тих страна уговорница;

(в) пружати помоћ тим странама уговорницама у утврђивању, наплати и убирању накнада које су увеле за кориснике услуга ваздушне пловидбе а које нису обухваћене Анексом IV ове Конвенције.

3. Организација може:

(а) закључивати посебне споразуме са државама које нису стране уговорнице заинтересоване су за учешће у извршењу задатака предвиђених у члану 2.1;

(б) на захтев држава које нису стране уговорнице или других међународних организација, обављати у њихово име било које друге задатке сагласно овом члану, на основу посебних споразума Организације и заинтересованих страна.

4. Организација обезбеђује, уколико је то практично изводљиво, да се њене функције пружања услуга, посебно оних које су предвиђене у члановима 2.1 (д), 2.1 (е), 2.1 (о), 2.1 (п), 2.2 и 2.3 (б), обављају независно од њених регулаторних функција.

5. Да би олакшала обављање својих задатака, Организација може, по одлуци Генералне скупштине, успостављати пројекте који се регулишу посебним статутима регулисаним међународним јавним правом или националним законима стране уговорнице, или стећи већински акционарски удео у тим пројектима.

Члан 3.

1. Ова Конвенција се примењује на рутне услуге ваздушне пловидбе и одговарајуће прилазне и аеродромске услуге у ваздушном саобраћају у Областима информисања у лету наведеним у Анексу II.

2. (а) Одлуку о било којој измени и допуни коју страна уговорница жели са изврши у листи својих Области информисања у лету у Анексу II, једногласно доноси Генерална скупштина, ако би таква измена и допуна имала за последицу промену глобалних граница ваздушног простора које обухвата ова Конвенција.

(б) О било којој измени и допуни која нема за последицу такву промену заинтересована страна уговорница ипак обавештава Организацију.

3. За сврхе ове Конвенције израз „ваздушни саобраћај” обухвата цивилне ваздухоплове и оне војне, царинске и полицијске ваздухоплове који се придржавају процедура Организације за међународно цивилно ваздухопловство.

На основу посебног споразума, као што је предвиђено у члану 2.2 (б), страна уговорница може захтевати да се израз „ваздушни саобраћај” примењује и на остале врсте ваздушног саобраћаја који се обавља у оквиру њене територије.

Члан 4.

Организација је правно лице. На територији страна уговорница, Организација има пуну правну способност која по националним прописима припада правним лицима; између осталог, има право набавке и преноса покретне и непокретне имовине, као и да буде странка пред судом. Осим ако није другачије предвиђено

овом Конвенцијом или Статутом у Анексу I, Организацију представља Агенција која делује у њено име. Агенција управља имовином Организације.

Члан 5.

1. Генерална скупштина се састоји од представника страна уговорница на министарском нивоу. Свака страна уговорница може именовати неколико делегата, нарочито да би омогућила да буду заступљени интереси како цивилног ваздухопловства тако и националне одбране, али има право само на један глас.

2. Савет се састоји од представника страна уговорница на нивоу генералних директора цивилног ваздухопловства. Свака страна уговорница може именовати неколико делегата, посебно ради заступања интереса како цивилног ваздухопловства тако и националне одбране, али има право само на један глас.

3. У вези с питањима која се односе на заједнички систем рутних накнада, Генерална скупштина и Савет се састоје од представника страна уговорница које учествују у заједничком систему рутних накнада под условима наведеним у Анексу IV.

4. Представници међународних организација које могу допринети раду Организације, где је то подесно, биће позвани од стране Генералне скупштине или Савета да учествују као посматрачи у телима Организације.

Члан 6.

1. Генерална скупштина доноси одлуке у односу на стране уговорнице, Савет и Агенцију, посебно у случајевима наведеним у члану 1.2(а).

Поред тога, Генерална скупштина:

(а) именује генералног директора Агенције, на препоруку Савета;

(б) одобрава обраћање, у име Организације, Сталном арбитражном суду у Хагу у случајевима поменутих у члану 34;

(в) успоставља принципе који се примењују на заједнички европски систем регулисања протока ваздушног саобраћаја као што је предвиђено у члану 2.1(д);

(г) одобрава измене и допуне Анекса I, сагласно условима за гласање предвиђеним у члану 8.1;

(д) одобрава измене и допуне Анекса II и IV сагласно условима за гласање предвиђеним у члану 8.3;

(е) периодично разматра задатке Организације.

2. За формулисање заједничке политике рутних накнада, Генерална скупштина, између осталог:

(а) утврђује принципе за процену трошкова које стране уговорнице и Организације могу наплатити од корисника рутних услуга и средстава ваздушне пловидбе који им се пружају;

(б) одређује формулу која се примењује за обрачун рутних накнада;

(в) утврђује принципе за ослобађање од плаћања рутних накнада а такође може одлучити да за категорије летова изузете од плаћања рутних накнада на овај начин сходно Анексу IV, стране уговорнице могу вршити непосредну наплату трошкова рутних услуга и средстава ваздушне пловидбе;

(г) одобрава извештаје Савета о рутним накнадама.

3. Генерална скупштина може:

(а) поднети Савету на разматрање било које питање које спада у његову надлежност;

(б) пренети на Савет, ако је потребно, овлашћење за доношење одлука у питањима која су у њеној општој надлежности, сходно члану 1.2(а);

(в) оснивати друга помоћна тела ако то сматра потребним.

Члан 7.

1. Савет може, у складу са овлашћењима која су му дата овом Конвенцијом, доносити одлуке у односу на стране уговорнице у вези са задацима из члана 2.1.

2. Сходно својим надзорним овлашћењима која су му дата овом Конвенцијом у односу на Агенцију, Савет:

(а) одобрава, након консултација са организацијама које представљају кориснике ваздушног простора признате од стране Савета, петогодишње и годишње програме рада Агенције које му Агенција достави ради испуњавања задатака наведених у члану 2, заједно с петогодишњим финансијским планом и буџетом, укључујући и финансијске обавезе, извештај о раду Агенције и извештаје поднете сходно члановима 2.2(в), 10.3 и 11.1 Статута Агенције;

(б) одобрава принципе којима се регулише општа структура Агенције;

(в) надгледа активности Агенције у области накнада везаних за ваздушну пловидбу;

(г) утврђује, након консултација са организацијама које представљају кориснике ваздушног простора и аеродрома признате од стране Савета, опште услове за функционисање заједничког европског система регулисања протока ваздушног саобраћаја као што је предвиђено у члану 2.1 (д), уз поштовање прерогатива које врше државе у односу на контролу свог ваздушног простора. У овим општим условима се наводе, између осталог, конкретна применљива правила као и процедуре за евидентирање непридржавања ових правила;

(д) даје Агенцији смернице на основу њених редовних извештаја или кад год то сматра потребним ради испуњавања задатака поверених Агенцији, те одобрава аранжмане о сарадњи Агенције односно националних организација како би се Агенцији омогућило да покреће одговарајуће предлоге;

(ђ) именује, на предлог генералног директора, консултантску ревизорску фирму како би помогао Одбору за ревизију у прегледу рачуна прихода и расхода;

(е) може затражити да услуге Агенције буду предмет административне и техничке инспекције;

(ж) разрешава генералног директора у погледу његовог управљања буџетом;

(з) одобрава именовање директора Агенције од стране генералног директора;

(и) одобрава Статут генералног директора, Правилник о особљу, Финансијски правилник и Правилник о уговорима;

(ј) може овластити Агенцију за отпочињање преговора у вези с посебним споразумима из члана 2, усвојити споразуме о којима се преговарало пре него што буду поднети на одобрење Генералној скупштини или закључује такве споразуме за које је Савет био овлашћен—сходно одредбама члана 13.3;

(к) одобрава Правилник о заштити података;

(л) утврђује правила и процедуре који се примењују на стандарде, спецификације и поступке за услуге и системе контроле ваздушног саобраћаја у обављању задатака предвиђених у члану 2.1 (ђ).

3. Савет оснива Комисију за ревизију функционисања и Комисију за правилник о безбедности. Ове комисије дају Савету одговарајуће предлоге и добијају административну подршку и помоћ служби Агенције које су у довољној мери независне да обављају своје функције.

4. Савет оснива Стални одбор за цивилни/војни интерфејс.

5. Савет оснива Одбор за финансијску ревизију којем може поверити дужности и, под посебним околностима, овлашћења.

6. Савету могу помагати и други одбори у осталим областима активности Организације.

7. Савет може поверити дужности и, под посебним околностима, овлашћења Сталном одбору за цивилни/војни интерфејс и било ком одбору формираном након ступања ове Конвенције у снагу. Поверавање дужности или овлашћења не може онемогућити Савету да у било које време покреће питања од значаја, као део свог задатка општег надзора.

Члан 8.

1. Одлуке које Генерална скупштина донесе у односу на стране уговорнице, посебно на основу члана 1.2 (а) и првог подстава члана 6.1. или које донесе Савет, посебно на основу члана 1.2 (б) и члана 7.1. доносе се већином укупног броја гласова, под условом да та већина представља најмање три четвртине датих вредносних гласова, у складу с табелом вредности из члана 11, те да најмање три четвртине страна уговорница гласају.

Ово правило се такође примењује на одлуке донете у случајевима наведеним у члановима 2.1(з), (н), (о) и (п), 2.5, 6.1 (а), (в) и (г), 6.2, 6.3 (б), 7.2 (г), (и) и (ј), 7.3, 7.6. и 7.7, 12, 13.2 и 13.3.

Ово правило се такође примењује на одлуке донете у складу са чланом 3. Анекса IV. Ове одлуке, када се односе на јединичне цене, тарифе и услове примене система рутних накнада из члана 3(в) Анекса IV, не примењују се у односу на страну уговорницу ако је та страна уговорница гласала против и ако тако одлучи. У том случају, та страна уговорница подноси писмено образложење својих разлога, с тим да не може доводити у питање заједничку политику дефинисану у члану 6.2.

2. Одлуке које донесе Генерална скупштина у вези са Агенцијом, посебно на основу члана 1.2.(а) и (в) и првог подстава члана 6.1, или које донесе Савет, посебно на основу члана 1.2 (б) и (в), доносе се већином укупног броја гласова, под условом да та већина представља више од половине вредносних гласова, у складу с табелом вредности наведеном у члану 11, те више од по-

ловине страна уговорница које гласају. У питањима од изузетне важности и где најмање једна трећина страна уговорница с правом гласа о захтева већина мора представљати најмање три четвртине вредносних гласова уместо више од половине гласова.

Ово правило се такође примењује на одлуке донете у случајевима наведеним у члановима 6.1 (б), 6.3 (а), 7.2 (а) до (в), (д) до (з), (к) и (л), 9.2. и 10.2.

3. Међутим, одлуке се доносе једногласно у односу на пријаве за приступање Организацији, као што је наведено у члану 39; на било које измене и допуне Анекса II, осим у случају наведеном у члану 3.2 (б), те измене и допуне Анекса IV и на услове којима се регулише иступање или приступање сходно члановима 36.4, 36.5, 38.3 и 38.4.

Одлуке Генералне скупштине и Савета су обавезујуће за стране уговорнице и Агенцију, у зависности од одредаба члана 9.

Члан 9.

1. У случају да страна уговорница обавести Генералну скупштину или Савет да, због важних националних разлога који се односе на националну одбрану и интересе безбедности, не може поступити у складу са одлуком усвојеном већином гласова сходно члану 8.1 горе, поменута страна уговорница може ограничити примену те одлуке уз обавезу достављања Генералној скупштини или Савету образложења разлога и изјаве о томе да ли се:

(а) ограничење односи на питање у вези с којим нема примедбе на то да одлука ступи на снагу за остале стране уговорнице, при чему се подразумева да односна страна уговорница неће применити одлуку или ће је применити само делимично;

(б) ограничење односи на питање од такве важности за националну одбрану и интересе безбедности да се одлука уопште не сме применити до доношења друге одлуке сходно аранжманима описаним у подставу 2 (б) доле.

2. (а) У случају примене околности из подстава 1(а) горе, генерални директор подноси Генералној скупштини или Савету, најмање једном годишње, извештај о постигнутом напретку да се дође до ситуације у којој ниједна страна уговорница не поставља ограничења.

(б) У случају примене подстава 1(б) горе, спровођење одлуке се привремено одлаже и, у року који се утврђује, од Генералне скупштине се тражи доношење одребе одлуке, чак и ако је прву одлуку донео Савет. Ако се, као резултат тог преиспитивања, другом одлуком потврди прва, страна уговорница може ограничити њену примену под условима из подстава 1 (а) горе. Генерална скупштина врши ревизију прве одлуке у року од највише годину дана.

3. У случају ратног стања или сукоба, ове Конвенције не утичу на слободу деловања страна уговорница које се нађу у тим околностима. Исти принцип се примењује у случају кризе или ванредног стања у земљи. Посебно, свака страна уговорница може привремено преузети одговорност за потпуне или делимичне услуге ваздушног саобраћаја у ваздушном простору под својом контролом на основу важних националних разлога, нарочито у области одбране. Архитектура европског система контроле ваздушног саобраћаја треба да омогући ефикасан наставак коришћења таквих услуга у складу са захтевима страна уговорница.

Члан 10.

1. Годишњи допринос сваке стране уговорнице буџету утврђује се, за сваку финансијску годину, у складу са следећом формулом:

(а) почетни износ од 30% доприноса обрачунава се сразмерно вредности бруто националног производа стране уговорнице, према дефиницији у ставу 2. доле;

(б) износ од 70% доприноса обрачунава се сразмерно вредности трошкова рутних средстава стране уговорнице, према дефиницији из става 3. доле.

2. Бруто национални производ који се користи за обрачун добија се из статистичких извора Организације за европску економску сарадњу и развој (ОЕЦД) - а у недостатку тога, од било ког другог тела које пружа исте гаранције и које је одређено одлуком Савета - као аритметичка средина последње три године за које ти статистички подаци постоје. Вредност бруто националног производа је вредност израчуната на основу фактора трошкова и текућих цена изражена у одговарајућој европској обрачунској јединици.

3. Као основа за трошковник рутних средстава за обрачун узима се трошковник утврђен за претпоследњу годину која претходи односној финансијској години.

Члан 11.

1. Вредновање из члана 8. се врши према следећој табели:

Годишњи допринос стране уговорнице као постотак укупних годишњих доприноса свих страна уговорница	Број гласова
Мање од 1%	1
Од 1 до мање од 2%	2
Од 2 до мање од 3%	3
Од 3 до мање од 4,5%	4
Од 4,5 до мање од 6%	5
Од 6 до мање од 7,5%	6
Од 7,5 до мање од 9%	7
Од 9 до мање од 11%	8
Од 11 до мање од 13%	9
Од 13 до мање од 15%	10
Од 15 до мање од 18%	11
Од 18 до мање од 21%	12
Од 21 до мање од 24%	13
Од 24 до мање од 27%	14
Од 27 до мање од 30%	15
30%	16

2. Број гласова се првобитно утврђује с важношћу од датума ступања на снагу Протокола отвореног за потписивање 1997. године у Бриселу и то према горњој табели и у складу с правилом из члана 10. горе, којим се утврђују годишњи доприноси страна уговорница буџету Организације.

3. У случају приступања неке државе, број гласова страна уговорница се поново утврђује у складу са истом процедуром.

4. Број гласова се утврђује сваке године поново у складу с горњим одредбама.

Члан 12.

Генерална скупштина и Савет доносе своје пословнике, укључујући и правила за избор председника и потпредседника, те правила о примени процедура за гласање и кворум.

Члан 13.

1. Организација одржава са одговарајућим државама и другим међународним организацијама неопходне односе у циљу остваривања својих циљева.

2. Генерална скупштина, не штетећи одредбама члана 7.2(ј), става 3. овог члана и члана 15, једина је овлашћена да у име Организације закључује посебне споразуме, који су неопходни за обављање послова наведених у члану 2.

3. Генерална скупштина може, на предлог Савета, овластити Савет да закључује посебне споразуме неопходне за обављање послова предвиђених у члану 2.

Члан 14.

Посебним споразумима из члана 2. утврђују се одговарајући задаци, права и обавезе чланица споразума, заједно с финансијским аранжманима, и утврђују мере које треба предузети. Преговори о тим споразумима може водити и Агенција, у складу са одредбама члана 7.2(ј).

Члан 15.

У оквиру смерница које је дао Савет, Агенција може са одговарајућим, јавним или приватним, техничким службама страна уговорница, држава које нису стране уговорнице или међународних организација, успоставити односе који су неопходни за координацију ваздушног саобраћаја и рад служби Агенције. У ту сврху, уговоре у потпуности административне, техничке или комерцијалне природе, уколико су потребни за рад Агенције, у име Организације може склапати Агенција, под условом да о томе обавести Савет.

Члан 16.

1. Где је то непоходно мора се поштовати јавни интерес, у складу с националним законима и с последицама које произлазе из одредаба тих закона које се односе на експропријацију у јавном интересу, а тичу се стицања некретнина потребних за смештај инсталација Организације, у зависности од сагласности владе односно државе. У случају да се не постигне пријатељски споразум о стицању тих некретнина, поступак експропријације из разлога јавног интереса могу покренути надлежне власти односно државе, у складу с њеним националним законима.

2. Ако на територији страна уговорница не постоји поступак из претходног става, Организација може користити погодност

принудног поступка куповине у корист цивилног ваздухопловства и телекомуникација.

3. У вези са инсталацијама или службама Организације успостављеним за њене потребе на територијама страна уговорница, Организацији се признаје изузеће од примене националних закона страна уговорница у односу на она ограничења права власника некретнина, која могу постојати у јавном интересу у корист националних служби исте сврхе, а нарочито у решавању власничко-правних односа у јавном интересу.

4. Организација сноси трошкове настале применом одредаба овог члана, укључујући и надокнаду која се плаћа у складу са законима државе на чијој се територији имовина налази.

Члана 17.

У обављању задатака наведених у члану 2.2.(б), Агенција примењује прописе који су на снази на територији страна уговорница и у ваздушном простору у којем им је поверено вршење услуга ваздушног саобраћаја у складу с међународним споразумима чије су чланице.

Члан 18.

У обављању задатака из члана 2.2.(б), у границама овлашћења служби контроле ваздушног саобраћаја, Агенција даје сва потребна упутства заповедницима ваздухоплова. Заповедници ваздухоплова су обавезни да поступају у складу с тим упутствима, осим у случајевима више силе предвиђеним прописима поменутих у претходном члану.

Члан 19.

1. У обављању задатака наведених у члану 2.1(д), Организација утврђује потребне контролне мере у складу са општим условима из члана 7.2(г), и прослеђује их оператерима ваздухоплова и одговарајућим службама ваздушног саобраћаја. Стране уговорнице обезбеђују да се оператери ваздухоплова, заповедници ваздухоплова и одговарајуће службе ваздушног саобраћаја придржавају тих мера, осим у случају спречености присилним безбедносним разлозима.

2. Страна уговорница сноси искључиву одговорност за поштовање општих услова и контролних мера поменутих у ставу 1. овог члана од стране својих служби ваздушног саобраћаја.

3. У случају да се оператер ваздухоплова или заповедник ваздухоплова не придржава општих услова или контролних мера из става 1. горе, на захтев Организације поступак против прекршиоца може покренути:

(а) Страна уговорница која је евидентирала непридржавање, на својој властитој територији;

(б) Организација на основу надлежности као што је наведено у члану 35, ако је с тим сагласна страна уговорница у којој треба покренути поступак.

4. Стране уговорнице у своје национално законодавство уграђују одредбе којима се обезбеђује поштовање општих услова наведених у члану 7.2(г).

Члан 20.

У обављању задатака из члана 2.1(д) и, где то одговара члана 2.2(б), кршење прописа ваздушне пловидбе учињено у ваздушном простору у којем Агенција обавља ове задатке, евидентира се у извештајима службеника које је Агенција посебно овластила у ту сврху, не штетећи праву службеника страна уговорница да пријаве прекршаје исте природе сходно њиховом националним прописима. Горе поменути извештаји имају исти ефекат пред националним судовима као и они које поднесу национални службеници квалификовани за пријављивање прекршаја исте природе.

Члан 21.

1. Циркулисање публикација и других информативних материјала које шаље Организација или се њој шаљу, а тичу се њених службених активности, не сме се ни на који начин ограничавати.

2. За службене комуникације и слање свих својих докумената, Организација има најмање исти третман који свака страна уговорница даје сличним међународним организацијама.

Члан 22.

1. Организација је на територијама страна уговорница ослобођена плаћања свих царина, пореза и накнада које се односе на њено оснивање, распуштање или укидање.

2. Организација је ослобођена свих царина, пореза и накнада у вези са стицањем непокретне имовине потребне за обављање њених задатака.

3. Организација је ослобођена свих непосредних пореза применљивих на њу, њену имовину, средстава и приходе.

4. Организација је ослобођена свих евентуалних посредних фискалних накнада које произлазе из доделе зајмова Организацији.

5. Организација је ослобођена било каквог опорезивања ванредног или дискриминаторског карактера.

6. Ослобођења предвиђена овим чланом не примењују се на порезе и накнаде који се убирају на име плаћања јавних услуга.

Члан 23.

1. Организација је ослобођена свих царина, пореза или накнада једнаког ефекта, осим накнада за пружене услуге и изузета од било које забране или ограничења увоза односно извоза материјала, опреме, залиха или других предмета увезених за службену употребу Организације, те намењених за зграде и инсталације Организације или за њихово функционисање.

2. Тако увезена робе не сме се продавати, изнајмљивати нити преносити, уз новчану накнаду или без новчане накнаде, на територији стране уговорнице на коју је увезена, осим под условима које је утврдила влада односне стране уговорнице.

3. Могу се предузимати било које примерене мере контроле како би се обезбедило да материјали, опрема, залихе и други предмети поменути у ставу 1. увезени за потребе Организације буду испоручени Организацији и да се делотворно користе за њене службене зграде и инсталације или за њихово функционисање.

4. Организација је ослобођена свих царина и изузета од било какве забране или ограничења увоза или извоза публикација обухваћених чланом 13. Статута уз ову Конвенцију.

Члан 24.

1. Организација може држати било коју валуту и имати рачуне у било којој валути у мери потребној за обављање новчаних трансакција за своје потребе.

2. Стране уговорнице се обавезују да ће Организацији дати потребна овлашћења за све готовинске дознаке, у складу са условима прописаним националним прописима односно међународним споразумима, а који произлазе из оснивања и деловања Организације, укључујући давање и сервисирање зајмова у случајевима када је давање зајмова одобрила влада односне стране уговорнице.

Члан 25.

1. Агенција може затражити услуге стручних лица која су држављани страна уговорница.

2. Особље Организације и чланови њихове породице који живе у заједничком домаћинству уживају изузеће од мера за ограничење усељавања и важеће регистрације странаца, које се генерално примењује на запослене у сличним међународним организацијама.

3. (а) За време међународних криза, стране уговорнице омогућују особљу Организације и члановима њихове породице који живе у заједничком домаћинству исте могућности повратка у домовину, као и особљу сличних међународних организација.

(б) Горња одредба под (а) не утиче на обавезе особља према Организацији.

4. Није могућ никакав изузетак од одредаба из ставова 1. и 2. овог члана, осим из разлога јавне политике, јавне безбедности или јавног здравља.

5. Особље Организације:

(а) се изузима од плаћања царинских дажбина и накнада, осим оних које се односе на извршене услуге, код увоза личних ствари, покретне имовине те половног намештаја и апарата за домаћинство довозених из иностранства приликом првог настановања на територији која је у питању, те код реекспорта истих ствари и покретне имовине приликом одласка са дужности;

(б) може, по преузимању дужности на територији било које стране уговорнице, привремено увести лично возило с правом ослобођења од плаћања царине, а затим накнадно, односно најкасније по престанку обављања дужности, реекспортирати то возило с правом изузећа од плаћања царине. У оба случаја услове за то утврђује влада односне стране уговорнице;

(в) ужива право неповредности за све своје службене документе и писане материјале.

6. Стране уговорнице немају обавезу да својим држављанима обезбеде остваривања права из горе наведених ставова 5(а) и (б).

7. Поред повластица, изузећа и погодности признатих особљу Организације, генерални директор Агенције ужива судски имунитет у погледу свог деловања, укључујући и оно што је рекао или написао у току обављања службених функција; овај имунитет не односи се на случајеве саобраћајних прекршаја или штете

причињене моторним возилом које је његово власништво или којим је управљао.

8. Владе држава на које се то односи предузеће све потребне мере за обезбеђење несметаног преноса нето плата.

Члан 26.

Представници страна уговорница, за време обављања службених функција и током путовања до места састанка и у повратку, уживају право неповредности свих службених докумената и писаних материјала.

Члан 27.

С обзиром на обавезе из властитог система социјалног осигурања, Организација, генерални директор и особље Организације изузимају се од свих обавезних доприноса фондовима националног социјалног осигурања, не штетећи постојећим аранжманима између Организације и страна уговорница у тренутку ступања на снагу Протокола отвореног за потписивање 1997. године у Бриселу.

Члан 28.

1. Обавеза Организације која проистиче из уговора подлеже закону који је применљив на односни уговор.

2. У односу на вануговорну обавезу, Организација је обавезна да надокнади штету проузроковану немарношћу својих органа или службеника у оквиру њиховог запослења у мери у којој се та штета може њима приписати. Ова одредба не искључује право на другу врсту надокнаде предвиђену националним законом стране уговорнице.

Члан 29.

1. (а) Инсталације Организације су неповредиве. Имовина и средства Организације изузимају се од било каквих мера реквизиције, експропријације или конфискације.

(б) Архива Организације и сви службени документи и писани материјали су неповредиви, без обзира на то где су лоцирани.

2. Имовина и средства Организације не могу бити предмет заплене нити принудног извршења, осим на основу судске одлуке. Таква судска одлука се не доноси осим када Организација у разумном року прими обавештење о предметном поступку, те јој се пружи одговарајућа прилика да стави примедбу на доношење такве одлуке. Међутим, инсталације Организације не могу бити предмет заплене нити принудног извршења.

3. Ипак, одредбе овог члана не спречавају приступ инсталацијама и архиви Организације од стране надлежних власти државе у којој је седиште Организације и других држава у којима се те инсталације и архиве могу налазити, како би се омогућила судска истрага и обезбедило извршење судских одлука на њиховим односним територијама.

Члан 30.

1. Организација стално сарађује с надлежним властима страна уговорница како би се олакшало правилно функционисање правосуђа, обезбедило поштовање полицијских прописа и спречило било какве злоупотребе које би могле настати из привилегија, имунитета, изузећа или олакшица предвиђених овом Конвенцијом.

2. Организација олакшава колико је могуће извођење јавних радова унутар или у близини било које некретности која јој је додељена на употребу на територијама страна уговорница.

Члан 31.

У обављању задатака из члана 2.1(д) и, где је то применљиво, члана 2.2(б), међународни споразуми и национални прописи о уласку и прелету, те безбедности територија страна уговорница обавезујући су за Агенцију, која предузима све потребне мере да обезбеди примену тих споразума и прописа.

Члан 32.

У обављању задатака из члана 2.1(д) и, где је то применљиво, члана 2.2(б), Агенција је обавезна да странама уговорницама које то траже достави све потребне информације о ваздухоплову о којем стекне сазнања током обављања својих функција у ваздушном простору односне стране уговорнице, како би односне стране уговорнице могле проверити примену националних прописа и међународних споразума.

Члан 33.

Стране уговорнице прихватају потребу да Агенција постигне финансијску равнотежу и да јој у том смислу ставе на располагање одговарајућа финансијска средства у оквиру услова утврђених овом Конвенцијом и Статутом Агенције у Анексу I.

Члан 34.

1. Евантуални спор који може настати између две или више страна уговорница или између страна уговорница и Организације у погледу тумачења, примене или функционисање ове Конвенције, укључујући и њено постојање, рок важности или окончање, који се не може решити директним преговорима у року од шест месеци или на други начин, подноси се на арбитражу Сталном арбитражном суду у Хагу у складу са Необавезним правилима тог Суда о арбитражи.

2. Арбитражни суд се састоји од три судије.

3. За место арбитраже одређује се Хаг. Међународни биро Сталног арбитражног суда служи као писар и пружа административне услуге према упутствима Сталног арбитражног суда.

4. Одлуке Сталног арбитражног суда су обавезујуће за све стране у спору.

Члан 35.

1. Не штетећи примени одредаба Анекса IV о присилној наплати рутних накнада, судови страна уговорница имају искључиву месну надлежност за решавање спорова између Организације, коју представља генерални директор, и било којег физичког или правног лица, у вези с применом аката Организације.

2. Не штетећи примени одредаба Анекса IV о присилној наплати рутних накнада, поступак се покреће на територији стране уговорнице:

(а) где дужник има пребивалиште или регистровану канцеларију;

(б) где дужник има пословне просторије, ако се ни пребивалиште ни регистрована канцеларија не налазе на територији стране уговорнице;

(в) у недостатку основа за месну надлежност поменутог у горњим подставовима (а) и (б), тамо где дужник има средства;

(г) у недостатку основа за месну надлежност поменутог у горњим подставовима (а) до (в), тамо где ЕВРОКОНТРОЛ има седиште.

Члан 36.

1. Измене и допуне Статута Агенције садржане у Анексу I, те одредаба члана 16. et seq., које се односе на заједнички систем рутних накнада као што је наведено у Анексу IV, а које су извршене у складу са условима утврђеним у овој Конвенцији, сматрају се пуноважним и производе дејство на територији страна уговорница.

2. Преске одредбе наведене у Анексу III и чланови 1. до 15. који садрже одредбе о заједничком систему рутних накнада као што је наведено у Анексу IV, не подлежу изменама и допунама од стране Генералне скупштине.

3. Све стране уговорнице прихватају обавезе из Анекса IV на период од пет година од дана ступања ове Конвенције на снагу. Тај период се аутоматски продужује за наредне периоде од пет година. У односу на страну уговорницу која писмено обавести Генералну скупштину, најмање две године пре истека петогодишњег периода, да не прихвата продужење, обавезе из Анекса IV престају да важе по истеку тог петогодишњег периода.

4. Права и обавезе стране уговорнице која се повлачи могу се, по потреби, утврдити посебним споразумом између те стране и Организације.

Споразум мора бити одобрен једногласном одлуком Генералне скупштине, с тим да страна уговорница која се повлачи нема право да учествује у гласању.

5. Страна уговорница за коју су престале да важе обавезе из Анекса IV може у било које време писменим захтевом затражити од Генералне скупштине поновно прихватање обавеза из Анекса IV. За ту страну уговорницу обавезе из Анекса IV поновно постају важеће по истеку периода од шест месеци од дана прихватања поменутог захтева од стране Генералне скупштине једногласном одлуком страна уговорница које учествују у заједничком систему. Односна страна уговорница прихвата обавезе из Анекса IV на период од пет година од дана прихватања. Овај период се аутоматски продужује у складу са истим условима као што су они наведени у ставу 3. горе.

Члан 37.

Стране уговорнице преузимају обавезу да обезбеде Агенцији примену важећих статутарних одредаба чији је циљ да се очува континуитет оних општих јавних служби које су потребне за правилно функционисање оперативних служби.

Члан 38.

1. Рок важности – Конвенције, са изменама и допунама из протокола од 12. фебруара 1981. године и накнадно из Протокола отвореног за потписивање 1997. године у Бриселу, продужава се на неограничен период.

2. Након што овако продужена Конвенција остане на снази двадесет година, било која страна уговорница може по свом нахођењу окончати примену Конвенције, подношењем писмено: обавештења Влади Краљевине Белгије, која ће о томе обавестити владе осталих држава уговорница.

Одлука о повлачењу из Конвенције ступа на снагу на крају наредне године у односу на годину у којој је упућено обавештење о повлачењу, под условом да је од тог датума закључен посебан споразум из става 3. доле. У противном, одлука о повлачењу ступа на снагу на дан назначен у поменутом посебном споразуму.

3. Права и обавезе стране уговорнице која се повлачи, посебно финансијске природе, утврђују се посебним споразумом закљученим између те стране и Организације.

Споразум одобрава Генерална скупштина једногласном одлуком, с тим да страна уговорница која се повлачи нема право учешћа у гласању.

4. Организација може бити распуштена ако број страна уговорница падне испод 50% страна потписница горе поменутог Протокола из 1997. године, у складу са једногласном одлуком Генералне скупштине.

5. Ако се, применом горе наведеног, Организација распусти, њен правни субјективитет и способност, у смислу члана 4, наставаљају да постоје у сврху укидања Организације.

Члан 39.

1. Приступање Конвенцији, са изменама и допунама из протокола од 12. фебруара 1981. године и Протокола отвореног за потписивање 1997. године у Бриселу, било које државе која није потписница потоњег Протокола, подлеже сагласности Генералне скупштине израженој једногласном одлуком.

2. Председник Генералне скупштине обавештава државе које нису потписнице о одлуци о прихватању приступања.

3. Инструмент приступања се депонује код Владе Краљевине Белгије која о томе обавештава владе осталих држава потписница и приступајуће државе.

4. Приступање ступа на снагу првог дана другог месеца након депоновања инструмента приступања.

Члан 40.

1. Приступање Конвенцији, са изменама и допунама из протокола од 12. фебруара 1981. године и Протокола отвореног за потписивање 1997. године у Бриселу, отворено је организацијама за регионалне економске интеграције под условима о којима ће се договорити стране уговорнице и те организације, чије су чланице једна или више држава потписница. Ти услови ће бити наведени у додатном протоколу уз Конвенцију.

2. Инструменти приступања депонују се код Владе Краљевине Белгије која о томе обавештава остале стране.

3. Приступање организација за регионалне економске интеграције ступа на снагу првог дана другог месеца након депоновања инструмента приступања, под условом да је додатни Протокол из става 1. горе ступио на снагу.

Овај консолидовани текст усвојених одредаба Конвенције са анексима сачињен је на немачком, енглеском, бугарском, хрватском, данском, шпанском, француском, грчком, мађарском, италијанском, холандском, норвешком, португалском, румунском, словачком, словеначком, шведском, чешком и турском језику. У складу са коначном одредбом Међународне конвенције о сарадњи у области безбедности ваздушне пловидбе ЕВРОКОНТРОЛ од 13. децембра 1960. године, коначном одредбом протокола од 12. фебруара 1981. године о изменама и допунама горе поменуте Конвенције, као и коначном одредбом протокола отвореног за потписивање 1997. године у Бриселу којим се консолидује горе поменута Конвенција са свим допунама и изменама, у случају било каквог неслагања, меродаван је текст на француском језику.

АНЕКС I

СТАТУТ АГЕНЦИЈЕ

Статут Агенције

Члан 1.

1. Агенција је орган одговоран за постизање циљева и обављања задатака утврђених у Конвенцији или постављених од стране Генералне скупштине или Савета и њихових помоћних тела. Агенција покреће и подноси предлоге надлежним телима који се односе на вршење разних функција и обављања разних задатака тих тела као и на друге задатке поверене Организацији. Агенција такође пружа помоћ Генералној скупштини и Савету и њиховим помоћним телима у вршењу њихових надзорних функција.

2. Агенцији у обављању њених послова помажу, по потреби, цивилни и војни стручњаци које одреде државе или односне организације за пружање услуга.

3. Агенција служи као контактна тачка за међувладину сарадњу и координацију у области ваздушне пловидбе. Она подноси предлоге и пружа неопходну подршку у циљу приближавања једнообразном европском систему контроле ваздушног саобраћаја и његове примене.

4. Агенција посебно пружа регулаторне, информативне и саветодавне услуге као и подршку странама уговорницама и, на основу споразума сходно члану 2. Конвенције, признатим међународним организацијама и државама које нису стране уговорнице Конвенције.

5. Агенција:

(а) координира имплементационе планове страна уговорница како би обезбедила приближавање једнообразном европском систему контроле ваздушног саобраћаја;

(б) разматра питања у области ваздушне пловидбе којима се баве Међународна организација за цивилно ваздухопловство (ИЦАО) и друге међународне организације које се баве цивилним ваздухопловством и координира и подноси амандмане на документе ИЦАО;

(в) разрађује предлоге детаљних планова за усклађивање и интеграцију услуга и система ваздушног саобраћаја, посебно земаљске и ваздушне компоненте система ваздушне навигације стране уговорница, у циљу успостављања једнообразног европског система за контролу ваздушног саобраћаја;

(г) разрађује предлоге у вези са аранжманима за стратешко планирање и креирање рута и структуре ваздушне подршке, у координацији с цивилним и војним стручњацима одређеним од стране држава;

(д) разрађује предлоге за усклађивање прописа о пружању услуга у ваздушном саобраћају, разрађује координиране или заједничке смернице за унапређење контроле ваздушног саобраћаја на аеродромима и око њих и подржава унапређивање ефикасности и флексибилности коришћења ваздушног простора од стране цивилних и војних корисника;

(ђ) сачињава предлоге или има саветодавну улогу у свим аспектима политике и планирања. Област њеног деловања није ограничена на контролу рутног ваздушног саобраћаја, већ је проширена на пружање интегрисаног приступа „од рампе – до рампе” контроли ваздушног саобраћаја. У припреми тих предлога помажу јој национални стручњаци;

(е) проучава и промовише мере за унапређење рентабилности и ефикасности у области ваздушне пловидбе;

(ж) развија заједничке критеријуме, процедуре и методе за обезбеђење максималне ефикасности и квалитета система контроле ваздушног саобраћаја и услуга у ваздушном саобраћају;

(з) координира истраживачке, развојне, огледне и оцењивачке (РДТЕ) програме националних организација за контролу ваздушног саобраћаја, укључујући прикупљање и пуштање у оптицај резултата;

(и) спроводи заједничке студије, тестове и примењена истраживања као и остале техничке развоје;

(ј) дефинише, креира, развија, оверава и организује примену једнообразног европског система контроле ваздушног саобраћаја под покровитељством Савета.

6. Када Агенција пружа услуге ваздушне пловидбе, њен циљ је:

(а) спречавање судара ваздухоплова;

(б) обезбеђење уредног и брзог протока ваздушног саобраћаја;

(в) пружање савета и информације потрбних за безбедно и ефикасно обављање летова;

(г) обавештавање одговарајућих организација о ваздухоплову којем је неопходна помоћ у трагању и спасавању и по потреби пружање помоћи тим организацијама.

7. Агенција тесно сарађује са организацијама корисника у циљу што ефикаснијег и економичнијег задовољавања захтева цивилног ваздухопловства. Она такође тесно сарађује с војним властима у циљу задовољења, под истим условима, посебних захтева војног ваздухопловства.

8. За обављање својих послова Агенција може, између осталог, градити и користити зграде и инсталације које су јој потребне. Међутим, кад год је то технички изводљиво и економски оправдано, она користи националне техничке услуге и постојеће националне инсталације како би се избегло евентуално дуплирање.

Члан 2.

1. Сходно овлашћењима Генералне скупштине и Савета, Агенцијом руководи генерални директор који ужива широку самосталност у руковођењу у погледу имплементације, коришћења и ефикасног функционисања техничких и финансијских средстава и људства који су му стављени на располагање. У том смислу генерални директор предузима мере које сматра потребним у циљу испуњавања својих обавеза.

2. Међутим, генерални директор, у циљу подношења на одобрење Савету у складу са одредбама Конвенције:

(а) разрађује годишње и петогодишње програме рада уз навођење утицаја на трендове трошкова и јединичних цена;

(б) припрема петогодишњи финансијски план и буџет укључујући финансијске обавезе и, сходно Анексу IV, јединичне цене и тарифе;

(в) подноси Савету годишњи извештај о активностима и финансијском стању Организације;

(г) презентира принципе опште структуре Агенције, при чему су детаљи те структуре у искључивој надлежности генералног директора.

3. Надаље, генерални директор:

(а) у редовним интервалима подноси извештаје и тражи инструкције од Савета, кад год постоји ризик да се неће постићи циљеви, да ће доћи до прекорачења рокова или финансијских плафона, или у случају значајних промена програма;

(б) води преговоре о споразумима поменутим у члану 2. Конвенције, у оквиру смерница које даје Савет.

Члан 3.

Генерални директор припрема и подноси Савету на одобрење правилник о уговорима који се односи на:

(а) уступање уговора о испоруци робе и услуга Организацији;

(б) испоруку робе и услуга од стране Организације;

(в) продају или отуђење вишкова средстава.

Члан 4.

Генерални директор припрема и подноси Савету на одобрење Финансијски правилник, којим се посебно утврђују услови плаћања националних доприноса као и услови за подизање зајмова од стране Агенције, те обезбеђује правилно управљање финансијама, укључујући и интерну ревизију.

Члан 5.

1. Не штетећи правима страна уговорница да подносе предлоге, генерални директор припрема и подноси Савету на одобрење Правилник о особља Агенције:

(а) који посебно укључује одредбе о држављанству особља, процедуре и критеријуме избора и примања у службу, платне разреде, пензије, интерне порезе, отпуштање из службе, службену тајну и континуитет службе;

(б) особље Агенције се регрутује међу држављанима страна уговорница. Особље из држава које нису стране уговорнице може се примати у службу сходно споразумима поменутим у члану 2.3 Конвенције или, у изузетним случајевима, прописано образложеном одлуком генералног директора.

2. Управни суд Међународне организације рада има искључиву надлежност у споровима између Организације и запослених у Агенцији, чиме се искључује надлежност свих других судова, како националних тако и међународних.

Члан 6.

1. Генерални директор се именује с мандатом од пет година одлуком Генералне скупштине донетом већином гласова, под условом да ту већину чине три четвртине вредносних гласова у складу с табелом вредности из члана 11. Конвенције и најмање три четвртине гласова страна уговорница. Његов мандат може се још једном обновити на исти начин. Статут генералног директора одобрава Савет.

2. Генерални директор представља Организацију у судским поступцима и у свим грађанским пословима.

3. Надаље, у складу с политиком коју усвоје Генерална скупштина и Савет, генерални директор:

(а) може запошљавати и отпуштати особље у складу с Правилником о особљу; постављена на функције нивоа А1 и А2 с мандатом од обично пет година, с могућношћу још једног мандата, подлежу одобрењу Савета;

(б) може узимати новчане позајмице у складу с Финансијским правилником и у оквиру ограничења које је у ту сврху поставио Савет;

(в) може склапати уговоре у складу с Правилником о уговорима из члана 3. и у оквиру ограничења које је у ту сврху поставио Савет;

(г) припрема и подноси Савету на одобрење Правилник о заштити података као што је предвиђено у члану 7.2 (к) Конвенције;

(д) припрема и подноси Савету на одобрење прописе и процедуре применљиве на стандарде, спецификације и праксу у системима и услугама контроле ваздушног саобраћаја.

4. Генерални директор може обављати горе наведене функције без пртходног обраћања Савету, али мора обавештавати Савет о свим мерама које предузима у вршењу наведених овлашћења.

5. Савет утврђује услове под којима се може именовати заменик генералног директора у случају да генерални директор није у могућности да обавља своје дужности.

Члан 7.

1. Приходи и расходи буџета морају бити уравнотежени.

Процена прихода и расхода Агенције припрема се за сваку финансијску годину.

2. Финансијска година почиње 1. јануара а завршава се 31. децембра.

3. Генерални директор подноси предлог буџета и петогодишњег финансијског плана Савету на одобрење најкасније до 31. октобра претходне године.

Члан 8.

1. Организација се може задуживати на међународном финансијском тржишту ради прибављања средстава неопходних за обављање својих задатака.

2. Организација може давати зајмове на финансијском тржишту стране уговорнице у складу с националним законом о интерним зајмовима или, у одсуству таквог закона, на основу споразума са страном уговорницом.

3. Финансијским правилником утврђују се процедуре по којима Организација узима и враћа зајмове.

4. У сваком буџету и сваком петогодишњем финансијском плану наводи се максимални износ позајмице коју Организација може узети у периоду обухваћеном тим буџетом или тим петогодишњим финансијским планом.

5. У питањима обухваћеним овим чланом Организација поступа у сагласности с надлежним властима страна уговорница или с њиховим емисионим банкама.

Члан 9.

Буџет и петогодишњи финансијски план се могу ревидирати у току финансијске године, уколико то захтевају околности, у складу са захтевима за њихову припрему и одобрење.

Члан 10.

1. Одбор за ревизију једном годишње врши ревизију рачуна свих буџетских прихода и расхода као и вођење финансија Агенције.

2. Одбору за ревизију у обављању посла помажу спољни ревизори консултантска фирма. Спољну консултантску ревизорску фирму именује Савет на период од три године у складу са чланом 7.2(б) Конвенције.

3. Сврха ревизије коју врши Одбор за ревизију, уз помоћ спољних ревизора консултаната, је да се утврди регуларност прихода и расхода и да се обезбеди правилно вођење финансија. Крајем сваке финансијске године Одбор за ревизију доставља Савету извештај који садржи и коментаре Агенције. Савет може наложити Агенцији да предузме све одговарајуће мере које се препоручују у извештају ревизије, у складу са чланом 7.2(а) Конвенције.

4. Одбор за ревизију ће се побринути да се у Агенцији успостави одговарајући механизам интерне контроле, што је у складу са исправном пословном праксом и управљањем.

5. Одбор за ревизију може преиспитати и остала финансијска питања која се односе на Агенцију, у складу са својим овлашћењима.

Члан 11.

1. На захтев Савета може се обавити административна или техничка инспекција служби Агенције, на његову властиту иницијативу или ако то затражи генерални директор.

2. Инспекцију врше службеници администрација страна уговорница, по потреби уз помоћ са стране. Сваки инспекцијски одбор састоји се од најмање два лица различитог држављанства и по могућности укључује и лице које је учествовало у пртходним инспекцијама.

Члан 12.

Савет одређује службене језике Агенције.

Члан 13.

Агенција издаје публикације које су јој неопходне у обављању послова.

Члан 14.

Сви предлози измена и допуна Статута подносе се на одобрење Генералној скупштини, у складу са одредбама члана 6.1(г) Конвенције.

АНЕКС II

ОБЛАСТИ ИНФОРМИСАЊА У ЛЕТУ

Савезна Република Немачка

Област информисања у лету у горњем ваздушном простору Берлин

Област информисања у лету у горњем ваздушном простору Хановер

Област информисања у лету у горњем ваздушном простору Рајна

Област информисања у лету Бремен

Област информисања у лету Диселдорф

Област информисања у лету Франкфурт

Област информисања у лету Минхен

Област информисања у лету Берлин

Република Аустрија

Област информисања у лету Беч

Краљевина Белгија - Велико Војводство Луксембург

Област информисања у лету у горњем ваздушном простору Брисел

Област информисања у лету Брисел

Република Бугарска

Област информисања у лету Софија

Област информисања у лету Варна

Република Кијар

Област информисања у лету Никозија

Република Хрватска

Област информисања у лету Загреб

Краљевина Данска

Област информисања у лету Копенхаген

Краљевина Шпанија

Област информисања у лету у горњем ваздушном простору Мадрид

Област информисања у лету Мадрид

Област информисања у лету у горњем ваздушном простору Барселона

Област информисања у лету Барселона

Област информисања у лету у горњем ваздушном простору Канарска Острва

Област информисања у лету Канарска Острва

Република Француска – Кнежевина Монако ()*

Горња област информисања у лету Француска
Област информисања у лету Париз
Област информисања у лету Брест
Област информисања у лету Бордо
Област информисања у лету Марсељ(*)
Област информисања у лету Ремс

Уједињено Краљевство Велике Британије и Северне Ирске

Горња област информисања у лету Шкотска
Област информисања у лету Шкотска
Горња област информисања у лету Лондон
Област информисања у лету Лондон

Република Грчка

Горња област информисања у лету Атина
Област информисања у лету Атина

Република Мађарска

Област информисања у лету Будимпешта

Ирска

Горња област информисања у лету Шенон
Област информисања у лету Шенон
Океанска транзитна област Шенон одређена следећим координатама: 51° северно 15° западно, 51° северно 8° западно, 48° 30' северно 8° западно, 49° северно 15° западно, 51° северно 15° западно у и изнад ФЛ 55

Република Италија

Горња област информисања у лету Милано
Горња област информисања у лету Рим
Горња област информисања у лету Бриндизи
Област информисања у лету Милано
Област информисања у лету Рим
Област информисања у лету Бриндизи

Република Малта

Област информисања у лету Малта

Краљевина Норвешка

Горња област информисања у лету Осло
Горња област информисања у лету Ставангер
Горња област информисања у лету Трондхајм
Горња област информисања у лету Бодо
Област информисања у лету Осло
Област информисања у лету Ставангер
Област информисања у лету Трондхајм
Област информисања у лету Бодо
Област информисања у лету Бодо–океански део

Краљевина Холандија

Област информисања у лету Амстердам

Република Португалија

Горња област информисања у лету Лисабон
Област информисања у лету Лисабон
Област информисања у лету Санта Марија

Румунија

Област информисања у лету Букурешт

Словачка Република

Област информисања у лету Братислава

Република Словенија

Област информисања у лету Љубљана

Краљевина Шведска

Горња област информисања у лету Малме
Горња област информисања у лету Стокхолм
Горња област информисања у лету Сундсвал
Област информисања у лету Малме
Област информисања у лету Стокхолм
Област информисања у лету Сундсвал

Швајцарска Конфедерација

Горња област информисања у лету Швајцарска
Област информисања у лету Швајцарска

Чешка Република

Област информисања у лету Праг

Република Турска

Област информисања у лету Анкара
Област информисања у лету Истанбул

АНЕКС III

ПОРЕСКЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

1. Не штетећи повластицама предвиђеним у члановима 22. и 23. Конвенције, када Организација у обављању својих службених активности врши набавку имовине или услуга знатне вредности за које су плаћена или су плативе посредне царине, порези или дажбине (укључујући царине, порезе или дажбине на увоз, осим оних из члана 23.1 Конвенције), владе држава чланица, кад год је то могуће, предузимају одговарајуће мере за ублажавање ефекта ових царина, пореза или дажбина на Организацију корекцијом финансијских доприноса Организацији или повраћајем или надокнадом тог износа царина, пореза или дажбина Организацији.

2. У вези с плаћањима Организације државама чланицама која се односе на капитал улагања тих држава до висине трошкова које надокнађује Организација, поменуте државе ће обезбедити да њихова потраживања тих износа која подносе Организацији не укључују царине, порезе и дажбине у односу на које би Организација била ослобођена или који би јој били враћени или би били предмет усклађивања финансијских доприноса Организацији, да је сама Организација финансирала та улагања.

3. Одредбе овог члана се не примењују на царине, порезе или дажбине које се прикупљају кроз плаћање услуга јавних служби.

Члан 2.

Имовина коју је прибављала Организација, на коју се односи члан 1.1, не сме се продавати или на други начин отуђивати осим под условима које су утврдиле владе односних држава.

Члан 3.

1. Генерални директор Агенције и особље Организације подлежу плаћању пореза у корист Организације на плате и примања остварена у Организацији у складу с прописима и условима које је утврдила Генерална скупштина. Те плате и примања су ослобођени плаћања националног пореза на доходак.

Међутим, државе чланице могу узети у обзир тако изузете плате и примања приликом процене износа пореза који се плаћа на приходе из других извора оних који имају поменуте плате и примања.

2. Став 1. се не примењује на пензије и анuitете које исплаћује Организација.

3. Државама чланицама се повремено достављају подаци о именима, функцијама, адресама као и платама и, где је то примењиво, пензијама запослених и бивших запослених на које се одnose одредбе ставова 1. и 2. овог члана.

Члан 4.

За сврхе овог Анекса, Организација делује у сагласности с надлежним властима односних држава чланица.

Члан 5.

1. Овим Анексом замењује се Додатни протокол уз Конвенцију потписан 6. јула 1970. године у Бриселу, са изменама и допунама из Протокола потписаног 21. новембра 1978. године у Бриселу, оба истовремено допуњена и измењена чланом XXXVIII Протокола потписаног 12. фебруара 1981. године у Бриселу којим су извршене измене и допуне Конвенције.

2. Без обзира на одредбе става 1. горе, обавезе из члана 3. Додатног протокола од 6. јула 1970. године остају на снази до потпуног окончања односних потраживања и обавеза.

АНЕКС IV

**ОДРЕДБЕ О
ЗАЈЕДНИЧКОМ СИСТЕМУ РУТНИХ НАКНАДА**

Члан 1.

Стране уговорнице су сагласне да и даље примењују заједнички систем за утврђивање, наплату и убирање рутних накнада као јединствену накнаду за сваки лет, као и да користе услуге ЕВРОКОНТРОЛА у ту сврху.

Члан 2.

Организација утврђује, наплаћује и убира рутне накнаде корисницима услуга ваздушне пловидбе за време лета, на предлог страна уговорница које учествују у заједничком систему рутних накнада.

Члан 3.

У питањима која се односе на рутне накнаде, Савет је тело одговорно за успостављање аранжмана за спровођење одлука Генералне скупштине о питањима која се односе на рутне накнаде и за надзор над задацима Агенције у тој области.

Савет, између осталог:

(а) припрема одлуке за Генералну скупштину о питањима политике рутних накнада;

(б) одређује обрачунску јединицу у којој се изражавају рутне накнаде;

(в) одређује, у складу са одлукама донетим на основу члана 6.2 Конвенције, услове примене система, укључујући услове плаћања, као и јединичне цене и тарифе и период у току којег се примењују;

(г) одобрава извештај о активностима ЕВРОКОНТРОЛА у вези с рутним накнадама;

(д) усваја Финансијски правилник који се примењује на систем рутних накнада;

(ђ) одобрава буџетске анексе који се односе на активности ЕВРОКОНТРОЛА у вези с рутним накнадама.

Члан 4.

Рутне накнаде наведене у рачуну који испостави Организација представљају јединствену накнаду која се наплаћује за сваки лет, која представља јединствено потраживање ЕВРОКОНТРОЛА плативо у његовом седишту.

Члан 5.

1. Накнаду плаћа лице које је било оператер ваздухоплова у време обављања лета. Накнада се додаје као право ретенције ваздухоплову који је направио трошкове, без обзира на то у чим је рукама, ако закон односне стране уговорнице то допушта.

2. Тамо где се службено лице ИЦАО или друго службено лице користи у сврху идентификације лета, ЕВРОКОНТРОЛ може сматрати оператера представником Агенције за управљање ваздухопловом којој је службено лице ИЦАО додељено или је било у поступку да буде додељено у време обављања лета или је идентификовано у попуњеном плану лета или је идентификовано од стране тог ИЦАО службеног лица или другог признатог службеног лица за време комуникације с контролом ваздушног саобраћаја или било којим другим средствима.

3. Ако идентитет оператера није познат, власник ваздухоплова сматра се оператером у случају да не докаже идентитет оператера.

4. Оператер и власник ваздухоплова су заједно и појединачно одговорни за плаћање накнаде, ако закон односне стране уговорнице то допушта.

Члан 6.

1. У случају неплаћеног дуга, могу се предузети мере за наплату, укључујући и задржавање и продају ваздухоплова, ако то допуштају закони стране уговорнице на чију територију је ваздухоплов слетео.

2. На захтев ЕВРОКОНТРОЛА, страна уговорница или друго надлежно тело могу извршити ревизију административне дозволе која се односи на ваздушни транспорт или контролу ваздушног саобраћаја издате лицу које подлеже плаћању накнаде, ако то односно законодавство допушта.

Члан 7.

1. Поступак за наплату дуга покреће ЕВРОКОНТРОЛ или, на његов захтев, страна уговорница или друго тело које у ту сврху овласти страна уговорница.

2. Наплата дуга се врши судским или управним поступком.

3. Свака страна уговорница обавештава ЕВРОКОНТРОЛ о процедурама које се примењују у тој држави, као и овлашћеним судовима, арбитражним судовима и управним органима.

Члан 8.

Поступак наплате дуга покреће се на територији стране уговорнице:

(а) где дужник има пребивалиште или регистровану канцеларију;

(б) где дужник има пословне просторије, ако се ни пребивалиште ни регистрована канцеларија не налазе на територији стране уговорнице;

(в) у недостатку основа за месну надлежност наведеног у горњим подставовима (а) и (б), тамо где дужник има средства;

(г) у недостатку основа за месну надлежност наведеног у горњим подставовима (а) до (в), тамо где ЕВРОКОНТРОЛ има седиште.

Члан 9.

1. Одредбе чланова 5, 6, 7. и 8. не спречавају ниједну страну уговорницу односно тело које овласти страна уговорница да, поступајући по захтеву ЕВРОКОНТРОЛА, спроведу поступак наплате дуга задржавањем или продајом ваздухоплова у складу са управним или судским поступком односне стране уговорнице.

2. Право на задржавање и продају проширује се и на опрему, резервне делове, гориво, залихе и документе задржаног или продатог ваздухоплова.

3. Основаност и ефекат задржавања и продаје утврђују се на основу закона стране уговорнице на чијој територији је дошло до задржавања.

Члан 10.

ЕВРОКОНТРОЛ је овлашћен да покреће поступак пред надлежним судовима, арбитражним судовима и управним органима држава које нису чланице Конвенције.

Члан 11.

Следеће одлуке које донесе страна уговорница признају се и примењују у другим странама уговорницама:

(а) коначне одлуке суда или арбитражног суда;

(б) одлуке управног органа које су биле подложне ревизији суда или арбитражног суда, што више није случај, због тога што је суд или арбитражни суд одбио жалбу коначном одлуком, што је жалба повучена или што је истекао рок за подношење жалбе.

Члан 12.

Одлуке из члана 11. не признају се и не примењују у следећим случајевима:

(а) ако суд, арбитражни суд или управни орган стране уговорнице као државе порекла није био надлежан у складу са чланом 8;

(б) ако је одлука у супротности с јавном политиком односне стране уговорнице;

(в) ако дужник није благовремено примио обавештење о одлуци управног органа или о покретању поступка, што би му омогућило одбрану или подношење жалбе суду односно арбитражном суду;

(г) ако је поступак који се односи на исте рутне накнаде већ покретан или је у току пред судом, арбитражним судом или управним органом односне стране уговорнице;

(д) ако је одлука у супротности са одлуком о истим рутним накнадама донетом у односној страни уговорници;

(ђ) ако је суд, арбитражни суд или управни орган стране уговорнице као државе порекла, у циљу доношења одлуке, решио претходно питање које се односи на статус или правну способност физичких лица, власничка права која проистичу из брачне заједнице, тестаменте или наследство на начин који је у супротности с правилом међународног приватног права односне стране уговорнице, осим ако би се исто решење постигло применом одредаба међународног приватног права те стране уговорнице.

Члан 13.

Одлуке из члана 11, ако су применљиве у страни уговорници као држави порекла, примењују се у складу са законима односне стране уговорнице. По потреби, налог о извршењу може, на захтев, издати суд, арбитражни суд или управни орган односне стране уговорнице.

Члан 14.

1. Уз захтев се прилаже:
 - (а) оверена копија одлуке;
 - (б) ако је у питању одлука суда или арбитражног суда која је донета због изостанка, оригинал или оверена копија документа којим се доказује да је обавештење о покретању поступка благовремено уручено дужнику;
 - (в) ако је у питању административна одлука, документ којим се доказује да су задовољени захтеви из члана 11;
 - (г) документ којим се доказује да је одлука применљива у страни уговорници као држави порекла и да је дужник благовремено примио обавештење о одлуци.
2. Прописно оверен превод докумената подноси се на захтев суда, арбитражног суда или управног органа односне стране уговорнице. Није потребна легализација или слична формалност.

Члан 15.

1. Захтев се може одобрити само из једног од разлога наведених у члану 12. Скупштина одлуке ни у ком случају не подлеже ревизији у страни уговорници као држави порекла.
2. Поступак за признавање и примену одлуке регулише се у складу са законом односне стране уговорнице, осим ако овом Конвенцијом није другачије предвиђено.

Члан 16.

Износ који прикупи ЕВРОКОНТРОЛ исплаћује се странама уговорницама у складу са одлукама Савета.

Члан 17.

Када страна уговорница наплати потраживање, примљени износ се без одлагања прослеђује ЕВРОКОНТРОЛУ, који поступа у складу са чланом 16. Трошкови стране уговорнице настали због наплате потраживања иду на терет ЕВРОКОНТРОЛА.

Члан 18.

Надлежне власти страна уговорница сарађују с ЕВРОКОНТРОЛОМ у утврђивању и убирању рутних накнада.

Члан 19.

Ако Савет на основу једногласне одлуке одустане од потраживања накнаде, односне стране уговорнице могу предузети било коју акцију коју сматрају прикладном. У том случају, одредбе Конвенције које се односе на потраживања, као и на признавање и примену одлука, престају да важе.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СЦГ – Међународни уговори”.

66.

На основу члана 26. алинеја 7. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, доносим

У К А З

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О РАТИФИКАЦИЈИ УГОВОРА ИЗМЕЂУ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ И БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ О ИЗБЕГАВАЊУ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА У ОДНОСУ НА ПОРЕЗЕ НА ДОХОДАК И НА ИМОВИНУ

Проглашава се Закон о ратификацији Уговора између Србије и Црне Горе и Босне и Херцеговине о избегавању двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и на имовину, који је донела Скупштина Србије и Црне Горе, на седници од 22. септембра 2004. године.

П бр.123
22. септембра 2004. године
Београд

Председник
Србије и Црне Горе
Светозар Маровић, с. р.

З А К О Н

О РАТИФИКАЦИЈИ УГОВОРА ИЗМЕЂУ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ И БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ О ИЗБЕГАВАЊУ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА У ОДНОСУ НА ПОРЕЗЕ НА ДОХОДАК И НА ИМОВИНУ

Члан 1.

Ратификује се Уговор између Србије и Црне Горе и Босне и Херцеговине о избегавању двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и на имовину, потписан у Београду, 26. маја 2004. године, у оригиналу на српском језику, службеним језицима Босне и Херцеговине – босанском, српском и хрватском језику и енглеском језику.

Члан 2.

Текст Уговора у оригиналу на српском језику гласи:

У Г О В О Р

ИЗМЕЂУ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ И БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ О ИЗБЕГАВАЊУ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА У ОДНОСУ НА ПОРЕЗЕ НА ДОХОДАК И НА ИМОВИНУ

Србија и Црна Гора и Босна и Херцеговина,

у жељи да закључе Уговор о избегавању двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и на имовину, са циљем да створе стабилне услове за свеобухватни развој привредне и друге сарадње и улагања између две земље, споразумеле су се о следећем:

Члан 1.

ЛИЦА НА КОЈА СЕ ПРИМЕЊУЈЕ УГОВОР

Овај уговор примењује се на лица која су резиденти једне или обе државе уговорнице.

Члан 2.

ПОРЕЗИ НА КОЈЕ СЕ ПРИМЕЊУЈЕ УГОВОР

1. Овај уговор примењује се на порезе на доходак и на имовину које заводи држава уговорница или њене политичке јединице или јединице локалне самоуправе, независно од начина наплате.

2. Порезима на доходак и на имовину сматрају се сви порези који се заводе на укупан доходак, на укупну имовину или на делове дохотка или имовине, укључујући порезе на добитак од отуђења покретне или непокретне имовине, порезе на укупне износе зарада које исплаћују предузећа, као и порезе на прираст имовине.

3. Порези на које се примењује овај уговор су:
у Србији и Црној Гори:

- 1) порез на добит;
 - 2) порез на доходак;
 - 3) порез на имовину;
 - 4) порез на приход од међународног саобраћаја (у даљем тексту: српскоцрногорски порез);
- у Босни и Херцеговини:

- 1) порез на плату;
 - 2) порез на добит предузећа;
 - 3) порез на доходак од привредне и професионалне делатности;
 - 4) порез на доходак од пољопривредне делатности;
 - 5) порез на имовину;
 - 6) порез на приход од имовине и имовинских права;
 - 7) порез на приход од ауторских права, патената и техничких унапређења;
 - 8) порез на укупан приход физичког лица (у даљем тексту: порез Босне и Херцеговине).
4. Уговор се примењује и на исте или битно слично порезе који се после датума потписивања овог уговора заведу поред или уместо постојећих пореза. Надлежни органи држава уговорница обавештавају једни друге о значајним променама извршеним у њиховим пореским законима.

Члан 3.

ОПШТЕ ДЕФИНИЦИЈЕ

1. За потребе овог уговора:
 - 1) изрази „држава уговорница” и „друга држава уговорница” означавају Србију и Црну Гору или Босну и Херцеговину, зависно од смисла;
 - 2) израз „Србија и Црна Гора” означава државну заједницу Србија и Црна Гора, а употребљен у географском смислу означава сувоzemну (копнену) територију Србије и Црне Горе, њене унутрашње морске воде и појас територијалног мора, ваздушни простор над њима, као и морско дно и подземље дела отвореног мора изван спољне границе територијалног мора, над којима Србија и Црна Гора врши суверена права ради истраживања и коришћења њихових природних богатстава, у складу са својим унутрашњим законодавством и међународним правом;
 - 3) израз „Босна и Херцеговина” означава државу Босну и Херцеговину;
 - 4) израз „политичке јединице”, у државној заједници Србија и Црна Гора, означава државе чланице;
 - 5) израз „политичке јединице”, у Босни и Херцеговини, означава ентитете: Федерацију Босне и Херцеговине, Републику Српску и Брчко, Дистрикт Босне и Херцеговине;
 - 6) израз „држављанин” означава:
 - физичко лице које има држављанство државе уговорнице;
 - правно лице, ортачко друштво или удружење које такав статус има на основу законодавства важећег у држави уговорници;
 - 7) израз „лице” обухвата физичко лице, компанију и друштво лица;
 - 8) израз „компанија” означава акционарско друштво или лице које се сматра акционарским друштвом за пореске сврхе;
 - 9) изрази „предузеће државе уговорнице” и „предузеће друге државе уговорнице” означавају предузеће којим управља резидент државе уговорнице, односно предузеће којим управља резидент друге државе уговорнице;
 - 10) израз „међународни саобраћај” означава саобраћај поморским бродом, ваздухопловом или друмским возилом који обавља предузеће чије се седиште стварне управе налази у држави уговорници, осим ако се саобраћај обавља поморским бродом, ваздухопловом или друмским возилом искључиво између места у другој држави уговорници;
 - 11) израз „надлежан орган” означава:
 - у Србији и Црној Гори, Министарство за међународне економске односе, односно његовог овлашћеног представника;
 - у Босни и Херцеговини, Министарство финансија и Трезора, односно његовог овлашћеног представника.
2. Када држава уговорница примењује Уговор, сваки израз који у њему није дефинисан има значење према закону те државе за потребе пореза на које се Уговор примењује и значење према важећим пореским законима које примењује та држава има предност у односу на значење које том изразу дају други закони те државе.

Члан 4.

РЕЗИДЕНТ

1. Израз „резидент државе уговорнице”, за потребе овог уговора, означава лице које, према законима те државе, подлеже

опорезивању у тој држави по основу свог пребивалишта, бора-вишта, места оснивања, седишта управе или другог мерила сличне природе, и укључује ту државу, њену политичку јединицу или јединицу локалне самоуправе. Овај израз не обухвата лице које у тој држави подлеже опорезивању само за доходак из извора у тој држави или само за имовину која се у њој налази.

2. Ако је, према одредбама става 1. овог члана, физичко лице резидент обе државе уговорнице, његов се статус одређује на следећи начин:

- 1) сматра се да је резидент само државе у којој има стално место становања; ако има стално место становања у обе државе, сматра се да је резидент само државе са којом су његове личне и економске везе тешње (средиште животних интереса);
- 2) ако не може да се одреди у којој држави има средиште животних интереса или ако ни у једној држави нема стално место становања, сматра се да је резидент само државе у којој има уобичајено место становања;
- 3) ако има уобичајено место становања у обе државе или га нема ни у једној од њих, сматра се да је резидент само државе чији је држављанин;
- 4) ако је држављанин обе државе или ниједне од њих, надлежни органи држава уговорница решиће питање заједничким договором.
3. Ако је, према одредбама става 1. овог члана лице, осим физичког, резидент обе државе уговорнице, сматра се да је резидент само државе у којој се налази његово седиште стварне управе.

Члан 5.

СТАЛНА ЈЕДИНИЦА

1. Израз „стална јединица”, за потребе овог уговора, означава стално место преко кога предузеће потпуно или делимично обавља послове.
2. Под изразом „стална јединица” подразумева се нарочито:
 - 1) седиште управе;
 - 2) огранак;
 - 3) пословница;
 - 4) фабрика;
 - 5) радионица;
 - 6) рудник, извор нафте или гаса, каменолом или друго место искоришћавања природних богатстава.
3. Градилиште, грађевински, монтажни или инсталациони радови или надзорне делатности у вези са тим радовима, чине сталну јединицу, али само ако то градилиште, радови или делатности трају дуже од дванаест месеци.
4. Изузетно од претходних одредаба овог члана, под изразом стална јединица не подразумева се:
 - 1) коришћење објеката и опреме искључиво у сврхе ускладиштења, излагања или испоруке добара или робе која припада предузећу;
 - 2) одржавање залихе добара или робе која припада предузећу искључиво у сврху ускладиштења, излагања или испоруке;
 - 3) одржавање залихе добара или робе која припада предузећу искључиво са сврхом да је друго предузеће преради;
 - 4) одржавање сталног места пословања искључиво у сврху куповине добара или робе или прибављања обавештења за предузеће;
 - 5) одржавање сталног места пословања искључиво у сврху рекламирања, пружања обавештења, обављања научно-истраживачког рада или сличних делатности које имају припремни или помоћни карактер за предузеће;
 - 6) одржавање сталног места пословања искључиво у сврху делатности наведених у тач. 1) до 5) у било којој комбинацији, под условом да је укупна делатност сталног места пословања која настаје из ове комбинације припремног или помоћног карактера.
5. Изузетно од одредаба ст. 1. и 2. овог члана, када лице – осим заступника са самосталним статусом на кога се примењује став 6. овог члана – ради у име предузећа и има и уобичајено користи у држави уговорници овлашћење да закључује уговоре у име предузећа, сматра се да то предузеће има сталну јединицу у тој држави у односу на делатности које то лице обавља за предузеће, осим ако су делатности тог лица ограничене на делатности наведене у ставу 4. овог члана које, ако би се обављале преко сталног места пословања, не би ово стално место пословања чиниле сталном јединицом према одредбама тог става.

6. Не сматра се да предузеће има сталну јединицу у држави уговорници само зато што у тој држави обавља своје послове преко посредника, генералног комисионог заступника или другог представника са самосталним статусом ако та лица делују у оквиру своје редовне пословне делатности.

7. Чињеница да компанија која је резидент државе уговорнице контролише или је под контролом компаније која је резидент друге државе уговорнице или која обавља пословање у тој другој држави (преко сталне јединице или на други начин), сама по себи није довољна да се једна компанија сматра сталном јединицом друге компаније.

Члан 6.

ДОХОДАК ОД НЕПОКРЕТНЕ ИМОВИНЕ

1. Доходак који резидент државе уговорнице оствари од непокретне имовине (укључујући доходак од пољопривреде или шумарства) која се налази у другој држави уговорници може се опорезивати у тој другој држави.

2. Израз „непокретна имовина” има значење према закону државе уговорнице у којој се односна непокретна имовина налази. Овај израз у сваком случају обухвата имовину која припада непокретној имовини, сточни фонд и опрему која се користи у пољопривреди и шумарству, права на која се примењују одредбе општег закона о земљишној својини, плодоуживање непокретне имовине и права на променљива или стална плаћања као накнаде за искоришћавање или за право на искоришћавање минералних налазишта, извора и других природних богатстава; поморски бродови, речни бродови, ваздухоплови и друмска возила не сматрају се непокретном имовином.

3. Одредбе става 1. овог члана примењују се на доходак који се оствари непосредним коришћењем, изнајмљивањем или другим начином коришћења непокретне имовине.

4. Одредбе ст. 1. и 3. овог члана примењују се и на доходак од непокретне имовине предузећа и на доходак од непокретне имовине која се користи за обављање самосталних личних делатности.

Члан 7.

ДОБИТ ОД ПОСЛОВАЊА

1. Добит предузећа државе уговорнице опорезује се само у тој држави, осим ако предузеће обавља пословање у другој држави уговорници преко сталне јединице која се у њој налази. Ако предузеће обавља пословање у другој држави уговорници преко сталне јединице, добит предузећа може се опорезивати у тој другој држави, али само до износа који се приписује тој сталној јединици.

2. Зависно од одредбе става 3. овог члана, када предузеће државе уговорнице обавља пословање у другој држави уговорници преко сталне јединице која се у њој налази, у свакој држави уговорници се тој сталној јединици приписује добит коју би могла да оствари да је била одвојено и посебно предузеће које се бави истим или сличним делатностима, под истим или сличним условима и да је пословала потпуно самостално са предузећем чија је стална јединица.

3. При одређивању добити сталне јединице, као одбици признају се трошкови који су учињени за потребе сталне јединице, укључујући трошкове управљања и опште административне трошкове, било у држави у којој се налази стална јединица или на другом месту.

4. Ако је уобичајено да се у држави уговорници добит која се приписује сталној јединици одређује на основу расподеле укупне добити предузећа на његове посебне делове, решење из става 2. овог члана не спречава ту државу уговорницу за таквом уобичајеном расподелом одреди добит која се опорезује; усвојени метод расподеле треба да буде такав да резултат буде у складу с начелима која су садржана у овом члану.

5. Сталној јединици не приписује се добит ако та стална јединица само купује добра или робу за предузеће.

6. За потребе претходних ставова, добит која се приписује сталној јединици одређује се истом методом из године у годину, осим ако постоји оправдан и довољан разлог да се поступи друкчије.

7. Када добит обухвата делове дохотка који су регулисани посебним члановима овог уговора, одредбе овог члана не утичу на одредбе тих чланова.

Члан 8.

МЕЂУНАРОДНИ САОБРАЋАЈ

1. Добит од обављања међународног саобраћаја поморским бродом, ваздухопловом или друмским возилом опорезује се само у држави уговорници у којој се налази седиште стварне управе предузећа.

2. Добит од обављања саобраћаја на унутрашњим пловним путевима речним бродом, опорезује се само у држави уговорници у којој се налази седиште стварне управе предузећа.

3. Ако се седиште стварне управе предузећа које се бави поморским саобраћајем или предузећа које се бави саобраћајем на унутрашњим пловним путевима налази на поморском или речном броду, сматра се да се налази у држави уговорници у којој се налази матична лука поморског или речног брода или, ако нема матичне луке, у држави уговорници чији је резидент корисник поморског или речног брода.

4. Одредбе става 1. овог члана примењују се и на добит од учешћа у пулу, заједничком пословању или међународној пословној агенцији.

Члан 9.

ПОВЕЗАНА ПРЕДУЗЕЋА

1. Ако

1) предузеће државе уговорнице учествује непосредно или посредно у управљању, контроли или имовини предузећа друге државе уговорнице, или

2) иста лица учествују непосредно или посредно у управљању, контроли или имовини предузећа државе уговорнице и предузећа друге државе уговорнице и ако су и у једном и у другом случају, између та два предузећа, у њиховим трговинским или финансијским односима, договорени или наметнути услови који се разликују од услова који би били договорени између независних предузећа, добит коју би, да нема тих услова, остварило једно од предузећа, али је због тих услова није остварило, може се укључити у добит тог предузећа и сходно томе опорезовати.

2. Ако држава уговорница укључује у добит предузећа те државе добит за коју је предузеће друге државе уговорнице опорезовано у тој другој држави, и сходно томе је опорезује, и ако је тако укључена добит она добит коју би предузеће првопоменути државе остварило да су услови договорени између та два предузећа били они услови које би договорили независна предузећа, та друга држава врши одговарајућу корекцију износа пореза који је у њој утврђен на ту добит. Приликом вршења те корекције, водиће се рачуна о осталим одредбама овог уговора и, ако је то потребно, надлежни органи држава уговорница међусобно ће се консултовати.

Члан 10.

ДИВИДЕНДЕ

1. Дивиденде које исплаћује компанија резидент државе уговорнице резиденту друге државе уговорнице могу се опорезивати у тој другој држави.

2. Дивиденде се могу опорезивати и у држави уговорници чији је резидент компанија која исплаћује дивиденде, у складу са законима те државе, али ако је стварни власник дивиденди резидент друге државе уговорнице, разрезан порез не може бити већи од:

1) 5 одсто бруто износа дивиденди ако је стварни валсник компанија (изузимајући партнерство) која непосредно има најмање 25 одсто капитала компаније која исплаћује дивиденде;

2) 10 одсто бруто износа дивиденди у свим другим случајевима.

Надлежни органи држава уговорница договарају се о начину примене ових ограничења.

Овај став не утиче на опорезивање добити компаније из које се дивиденде исплаћују.

3. Израз „дивиденде”, у овом члану, означава доходак од акција или других права учешћа у добити која нису потраживања

дуга, као и доходак од других права компаније који је порески изједначен са дохотком од акција у законима државе чији је резидент компанија која врши расподелу.

4. Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не примењују се ако стварни власник дивиденди, резидент државе уговорнице, обавља пословање у другој држави уговорници чији је резидент компанија која исплаћује дивиденде преко сталне јединице која се налази у тој држави или обавља у тој другој држави самосталне личне делатности из сталне базе која се налази у тој држави, а акције на основу којих се дивиденде исплаћују стварно припадају сталној јединици или сталној бази. У том случају примењују се, према потреби, одредбе члана 7. или члана 14. овог уговора.

5. Ако компанија која је резидент државе уговорнице остварује добит или доходак из друге државе уговорнице, та друга држава не може да заведе порез на дивиденде које исплаћује компанија, осим ако су те дивиденде исплаћене резиденту те друге државе или ако акције на основу којих се дивиденде исплаћују стварно припадају сталној јединици или сталној бази која се налази у тој другој држави, нити да нерасподељену добит компаније опорезује порезом на нерасподељену добит компаније, чак и ако се исплаћене дивиденде или нерасподељена добит у потпуности или делимично састоје од добити или дохотка који су настали у тој другој држави.

Члан 11.

КАМАТА

1. Камата која настаје у држави уговорници а исплаћује се резиденту друге државе уговорнице, може се опорезивати у тој другој држави.

2. Камата се може опорезивати и у држави уговорници у којој настаје, у складу са законима те државе, али ако је стварни власник камате резидент друге државе уговорнице, разрезан порез не може бити већи од 10 одсто бруто износа камате. Надлежни органи држава уговорница договарају се о начину примене овог ограничења.

3. Изузетно од одредбе става 2. овог члана, камата која настаје у држави уговорници изузима се од опорезивања у тој држави ако је оствари и стварно поседује:

1) Влада друге државе уговорнице, њена политичка јединица или јединица локалне самоуправе;

2) Народна банка или Централна банка друге државе уговорнице.

4. Израз „камата”, у овом члану, означава доходак од потраживања дуга сваке врсте, независно од тога да ли су обезбеђена залогом и да ли се на основу њих стиче право на учешће у добити дужника, а нарочито доходак од државних хартија од вредности и доходак од обвезница или обвезница зајма, укључујући премије и награде на такве хартије од вредности или обвезнице. Казнена камата не сматра се каматом за сврхе овог члана.

5. Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не примењују се ако стварни власник камате, резидент државе уговорнице, обавља пословање у другој држави уговорници у којој камата настаје, преко сталне јединице која се налази у тој држави или ако обавља у тој другој држави самосталне личне делатности из сталне базе која се налази у тој држави, а потраживање дуга на које се плаћа камата је стварно повезано с том сталном јединицом или сталном базом. У том случају се примењују, према потреби, одредбе члана 7. или члана 14. овог уговора.

6. Сматра се да камата настаје у држави уговорници када је исплатилац камате резидент те државе. Када лице које плаћа камату, без обзира на то да ли је резидент државе уговорнице, има у тој држави уговорници сталну јединицу или сталну базу у вези са којом је повезан дуг на који се плаћа камата, а ту камату сноси та стална јединица или стална база, сматра се да камата настаје у држави у којој се налази стална јединица или стална база.

7. Ако износ камате, због посебног односа између платиоца камате и стварног власника или између њих и трећег лица, имајући у виду потраживање дуга за које се она плаћа, прелази износ који би био уговорен између платиоца камате и стварног власника, одредбе овог члана примењују се само на износ који би био уговорен да таквог односа нема. У том случају вишак плаћеног износа опорезује се сагласно законима сваке државе уговорнице, имајући у виду остале одредбе овог уговора.

Члан 12.

АУТОРСКЕ НАКНАДЕ

1. Ауторске накнаде које настају у држави уговорници а исплаћују се резиденту друге државе уговорнице, могу се опорезивати у тој другој држави.

2. Ауторске накнаде могу се опорезивати и у држави уговорници у којој настају, у складу са законима те државе, али ако је стварни власник ауторских накнада резидент друге државе уговорнице, разрезан порез не може бити већи од 10 одсто бруто износа ауторских накнада. Надлежни органи држава уговорница договарају се о начину примене овог ограничења.

3. Израз „ауторске накнаде”, у овом члану, означава плаћања било које врсте која су примљена као накнада за коришћење или за право коришћења ауторског права на књижевно, уметничко или научно дело, укључујући биоскопске филмове или филмове или траке за телевизију или радио, као и за коришћење или за право коришћења патента, заштитног знака, нацрта или модела, плана, тајне формуле или поступка или за коришћење или за право коришћења индустријске, комерцијалне или научне опреме или за обавештења које се односе на индустријска, комерцијална или научна искуства.

4. Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не примењују се ако стварни власник ауторских накнада, резидент државе уговорнице, обавља пословање у другој држави уговорници у којој ауторске накнаде настају, преко сталне јединице која се налази у тој другој држави уговорници или у тој другој држави обавља самосталне личне делатности из сталне базе која се налази у тој другој држави, а право или имовина на основу који се ауторске накнаде плаћају стварно припадају тој сталној јединици или сталној бази. У том случају примењују се, према потреби, одредбе члана 7. или члана 14. овог уговора.

5. Сматра се да ауторске накнаде настају у држави уговорници када је исплатилац резидент те државе. Када лице које плаћа ауторске накнаде, без обзира на то да ли је резидент државе уговорнице, има у држави уговорници сталну јединицу или сталну базу у вези са којом је настала обавеза плаћања ауторских накнада, а те ауторске накнаде падају на терет те сталне јединице или сталне базе, сматра се да ауторске накнаде настају у држави у којој се налази стална јединица или стална база.

6. Ако износ ауторских накнада, због посебног односа између платиоца и стварног власника или између њих и трећих лица, имајући у виду коришћење, право или информацију за које се оне плаћају, прелази износ који би био уговорен између платиоца и стварног власника да таквог односа нема, одредбе овог члана примењују се само на износ који би тада био уговорен. У том случају вишак плаћеног износа опорезује се сагласно законима сваке државе уговорнице, имајући у виду остале одредбе овог уговора.

Члан 13.

КАПИТАЛНИ ДОБИТАК

1. Добитак који оствари резидент државе уговорнице од отуђења непокретне имовине наведене у члану 6. овог уговора, а која се налази у другој држави уговорници, може се опорезивати у тој другој држави.

2. Добитак од отуђења покретне имовине која чини део имовине намењене за пословање сталне јединице коју предузеће државе уговорнице има у другој држави уговорници или од покретне имовине која припада сталној бази коју користи резидент државе уговорнице у другој држави уговорници за обављање самосталних личних делатности, укључујући и приходе од отуђења те сталне јединице (саме или заједно с целим предузећем) или сталне базе, може се опорезивати у тој другој држави.

3. Добитак од отуђења поморских бродова, воздухоплова или друмских возила који се користе у међународном саобраћају, речних бродова који се користе у саобраћају на унутрашњим пловним путевима или од покретне имовине која служи за коришћење тих поморских бродова, воздухоплова, друмских возила или речних бродова опорезује се само у држави уговорници у којој се налази седиште стварне управе предузећа.

4. Добитак од отуђења акција акционарског капитала компаније чија се имовина посредно или непосредно углавном састоји

од непокретне имовине која се налази у држави уговорници, може се опорезивати у тој држави.

5. Добитак од отуђења имовине, осим имовине наведене у ст. 1, 2, 3, и 4. овог члана, опорезује се само у држави уговорници чији је резидент лице које је отуђило имовину.

Члан 14.

САМОСТАЛНЕ ЛИЧНЕ ДЕЛАТНОСТИ

1. Доходак који оствари резидент државе уговорнице од професионалних делатности или од других самосталних делатности опорезује се само у тој држави, осим:

1) ако за обављање својих делатности има сталну базу коју редовно користи у другој држави уговорници. У том случају, само део дохотка који се приписује тој сталној бази опорезује се у тој другој држави уговорници; или

2) ако борави у другој држави уговорници у периоду или у периодима који укупно трају 183 дана или дуже у периоду од дванаест месеци који почиње или се завршава у односној пореској години. У том случају, само део дохотка који се остварује од делатности које се обављају у тој другој држави уговорници опорезује се у тој другој држави.

2. Израз „професионалне делатности” посебно обухвата самосталне научне, књижевне, уметничке, образовне или наставне делатности, као и самосталне делатности лекара, адвоката, инжењера, архитеката, стоматолога и рачуновођа.

Члан 15.

РАДНИ ОДНОС

1. Зависно од одредаба чл. 16, 18, 19, 20. и 21. овог уговора, зараде, накнаде и друга слична примања која резидент државе уговорнице оствари из радног односа опорезују се само у тој држави, осим ако се рад обавља у другој држави уговорници. Ако се рад обавља у другој држави уговорници, таква примања која се у њој остварују могу се опорезивати у тој другој држави.

2. Изузетно од одредаба става 1. овог члана, примања која резидент државе уговорнице оствари из радног односа у другој држави уговорници опорезују се само у првопоменутој држави:

1) ако прималац борави у другој држави у периоду или периодима који укупно не прелазе 183 дана у периоду од дванаест месеци који почиње или се завршава у односној пореској години, и

2) ако се примања исплаћују од стране или у име послодавца који није резидент друге државе, и

3) ако примања не падају на терет сталне јединице или сталне базе коју послодавац има у другој држави.

3. Изузетно од претходних одредаба овог члана, примања остварена из радног односа обављеног на поморском броду, ваздухоплову или друмском возилу у међународном саобраћају или на речном броду у саобраћају на унутрашњим пловним путевима, могу се опорезивати у држави уговорници у којој се налази седиште стварне управе предузећа.

4. Изузетно од претходних одредаба овог члана, примања која оствари резидент државе уговорнице из радног односа опорезују се само у тој држави ако су примања исплаћена за рад обављен у другој држави уговорници у вези са градилиштем, грађевинским, монтажним или инсталационим радовима или надзорним делатностима у вези са тим радовима, за период од дванаест месеци у којем то градилиште, радови или делатности не представљају сталну јединицу у тој другој држави.

Члан 16.

ПРИМАЊА ДИРЕКТОРА

Примања директора и друга слична примања која оствари резидент државе уговорнице, у својству члана одбора директора компаније која је резидент друге државе уговорнице, могу се опорезивати у тој другој држави.

Члан 17.

УМЕТНИЦИ И СПОРТИСТИ

1. Изузетно од одредаба члана 14. и члана 15. овог уговора, доходак који оствари резидент државе уговорнице као извођач од личног обављања делатности позоришног, филмског, радио или

телевизијског уметника, музичара или спортисте у другој држави уговорници, може се опорезивати у тој другој држави.

2. Ако доходак од лично обављених делатности извођача или спортисте не припада лично извођачу или спортисти него другом лицу, тај доходак се, изузетно од одредаба чл. 7, 14. и 15. овог уговора, може опорезивати у држави уговорници у којој су обављене делатности извођача или спортисте.

3. Изузетно од одредаба ст. 1. и 2. овог члана, доходак који оствари резидент државе уговорнице од лично обављених делатности извођача или спортисте опорезује се само у тој држави ако су те делатности обављене у другој држави уговорници у оквиру програма културне или спортске размене који су одобриле обе државе уговорнице.

Члан 18.

ПЕНЗИЈЕ

Зависно од одредаба става 2. члана 19. овог уговора, пензије и друга слична примања која се исплаћују резиденту државе уговорнице по основу ранијег радног односа опорезују се само у тој држави.

Члан 19.

УСЛУГЕ ЗА ПОТРЕБЕ ВЛАДЕ

1. 1) Зараде, накнаде и друга слична примања, осим пензије, које плаћа држава уговорница или њена политичка јединица или јединица локалне самоуправе физичком лицу, за услуге учињене тој држави или тој политичкој јединици или јединици локалне самоуправе, опорезују се само у тој држави.

2) Зараде, накнаде и друга слична примања опорезују се само у другој држави уговорници ако су услуге учињене у тој држави, а физичко лице је резидент те државе које је:

– држављанин те државе; или

– које није постало резидент те државе само због вршења услуга.

2. 1) Пензија коју физичком лицу плаћа држава уговорница или њена политичка јединица или јединица локалне самоуправе непосредно или из фондова, за услуге учињене тој држави или њеној политичкој јединици или јединици локалне самоуправе опорезује се само у тој држави.

2) Пензија опорезује се само у другој држави уговорници ако је физичко лице резидент и држављанин те државе.

3. Одредбе чл. 15, 16, 17. и 18. овог уговора примењују се на зараде, накнаде и друга слична примања, као и на пензије за услуге учињене у вези са привредном делатношћу државе уговорнице или њене политичке јединице или јединице локалне самоуправе.

Члан 20.

СТУДЕНТИ

1. Студент или лице на стручној обуци које је непосредно пре одласка у државу уговорницу било резидент или је резидент друге државе уговорнице, а борави у првопоменутој држави, искључиво ради образовања или обучавања, не опорезује се у тој држави за примања која добија за издржавање, образовање или обучавања, под условом да су та примања из извора ван те државе.

2. Студент или лице на стучној обуци из става 1. овог члана има право у току образовања или обучавања на иста изузећа, ослобађања или умањења пореза на помоћ у новцу, стипендије и примања из радног односа који нису обухваћени ставом 1. овог члана, као и резиденти државе уговорнице у којој борави.

Члан 21.

ПРОФЕСОРИ, НАСТАВНИЦИ И ИСТРАЖИВАЧИ

1. Физичко лице које борави у држави уговорници ради предавања или истраживања на универзитету, вишој школи, школи или другој признатој образовној институцији у тој држави и које је резидент или је непосредно пре тог борава било резидент друге државе уговорнице, изузима се од опорезивања у првопоменутој држави уговорници за примања за предавања или истраживања у периоду који није дужи од две године од дана његовог првог борава у том циљу, под условом да су та примања из извора ван те државе.

2. Одредбе става 1. овог члана не примењују се на примања од истраживања, ако то истраживање није у јавном интересу, већ првенствено у личном интересу одређеног лица или више лица.

Члан 22.

ОСТАЛИ ДОХОДАК

1. Делови дохотка резидента државе уговорнице, без обзира на то где настају, који нису регулисани у пртходним члановима овог уговора опорезују се само у тој држави.

2. Одредбе става 1. овог члана не примењују се на доходак, изузимајући доходак од непокретне имовине дефинисане у ставу 2. члана 6. овог уговора, ако прималац тог дохотка – резидент државе уговорнице обавља пословање у другој држави уговорници преко сталне јединице која се у њој налази или ако у тој другој држави обавља самосталне личне делатности из сталне базе која се у њој налази, а право или имовина на основу којих се доходак плаћа стварно су повезани са сталном јединицом или сталном базом. У том случају се, према потреби, примењују одредбе члана 7. или члана 14. овог уговора.

Члан 23.

ИМОВИНА

1. Имовина која се састоји од непокретне имовине наведене у члану 6. овог уговора коју поседује резидент државе уговорнице и која се налази у другој држави уговорници, може се опорезивати у тој другој држави.

2. Имовина која се састоји од покретне имовине која представља део имовине намењене пословању сталне јединице коју предузеће државе уговорнице има у другој држави уговорници или од покретне имовине која припада сталној бази која служи резиденту државе уговорнице у другој држави уговорници за обављање самосталних личних делатности, може се опорезивати у тој другој држави.

3. Имовина која се састоји од поморских бродова, ваздухоплова и друмских возила који се користе у међународном саобраћају и речних бродова који се користе у саобраћају на унутрашњим пловним путевима и покретне имовине која служи за коришћење тих поморских бродова, ваздухоплова, друмских возила и речних бродова, опорезује се само у држави уговорници у којој се налази седиште стварне управе предузећа.

4. Сва остала имовина резидента државе уговорнице опорезује се само у тој држави.

Члан 24.

ОТКЛАЊАЊЕ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА

1. Ако резидент државе уговорнице остварује доходак или поседује имовину који се, у складу с одредбама овог уговора, могу опорезивати у другој држави уговорници, првопоменута држава одобрава:

- као одбитак од пореза на доходак тог резидента, износ једнак порезу на доходак који је плаћен у тој другој држави;
- као одбитак од пореза на имовину тог резидента, износ једнак порезу на имовину који је плаћен у тој другој држави.

Тај одбитак и у једном и у другом случају не може бити већи од дела пореза на доходак или пореза на имовину, како је обрачунат пре извршеног одбијања, који одговара, зависно од случаја, дохотку или имовини који се могу опорезивати у тој другој држави.

2. Ако су, у складу с неком одредбом уговора, доходак који оствари или имовина коју поседује резидент државе уговорнице изузети од опорезивања у тој држави, та држава може, при обрачунавању пореза на остали доходак или имовину тог резидента, да узме у обзир изузети доходак или имовину.

3. Ради признавања одбитка у држави уговорници, сматра се да порез који је плаћен у другој држави уговорници обухвата и порез који би био плаћен у тој другој држави да није умањен или отписан у складу с њеним законским одредбама о пореским подстицајима.

Члан 25.

ЈЕДНАК ТРЕТМАН

1. Држављани државе уговорнице не подлежу у другој држави уговорници опорезивању или захтеву у вези с опорезивањем које је друкчије или теже од опорезивања и захтева у вези с опорезивањем, посебно у односу на резидентност, којима држављани те друге државе у истим условима, подлежу или могу подлећи. Ова одредба се, независно од одредаба члана 1, примењује и на лица која нису резиденти једне или обе државе уговорнице.

2. Опорезивање сталне јединице коју предузеће државе уговорнице има у другој држави уговорници не може бити неповољније у тој другој држави од опорезивања предузећа те друге државе која обављају исте делатности. Ова одредба не може се тумачити тако да обавезује државу уговорницу да резидентима друге државе уговорнице одобрава лична ослобађања, олакшице и умањења за сврхе опорезивања због личног статуса или породичних обавеза које одобрава својим резидентима.

3. Камата, ауторске накнаде и друге исплате које предузеће државе уговорнице плаћа резиденту друге државе уговорнице, при утврђивању опорезиве добити тог предузећа, одбијају се под истим условима као да су плаћене резиденту првопоменуте државе, осим када се примењују одредбе члана 9. став 1, члана 11. став 7. или члана 12. став 6. овог уговора. Такође, дугови предузећа државе уговорнице резиденту друге државе уговорнице, при утврђивању опорезиве имовине тог предузећа, одбијају се под истим условима као да су били уговорени с резидентом првопоменуте државе.

4. Предузеће државе уговорнице чију имовину потпуно или делимично поседују или контролишу, посредно или непосредно, један или више резидената друге државе уговорнице, у првопоменутој држави уговорници не подлежу опорезивању или обавези у вези с опорезивањем, које је друкчије или теже од опорезивања и обавеза у вези с опорезивањем коме друга слична предузећа првопоменуте државе подлежу или могу подлећи.

5. Одредбе овог члана примењују се на порезе наведене у члану 2. овог уговора.

Члан 26.

ПОСТУПАК ЗАЈЕДНИЧКОГ ДОГОВАРАЊА

1. Ако лице сматра да мере једне или обе државе уговорнице доводе или ће довести до тога да не буде опорезивано у складу с одредбама овог уговора, оно може, без обзира на правна средства предвиђена унутрашњим законом тих држава, да изложи свој случај надлежном органу државе уговорнице чији је резидент или, ако његов случај потпада под став 1. члана 25. овог уговора оне државе уговорнице чији је држављанин. Случај мора бити изложен у року од три године од дана првог обавештења о мери која доводи до опорезивања које није у складу с одредбама овог уговора.

2. Ако надлежни орган сматра да је приговор оправдан и ако није у могућности да сам дође до задовољавајућег решења, настојаће да случај реши заједничким договором с надлежним органом друге државе уговорнице ради избегавања опорезивања које није у складу с овим уговором. Постигнути договор примењује се без обзира на временска ограничења у унутрашњем закону држава уговорница.

3. Надлежни органи држава уговорница настоје да заједничким договором отклоне тешкоће или нејасноће које настају при тумачењу или примени овог уговора. Они се могу и заједнички саветовати ради отклањања двоструког опорезивања у случајевима који нису предвиђени овим уговором.

4. Надлежни органи држава уговорница могу непосредно међусобно општити, укључујући општење преко заједничке комисије коју чине они сами или њихови представници, ради постизања договора у смислу претходних ставова овог члана.

Члан 27.

РАЗМЕНА ОБАВЕШТЕЊА

1. Надлежни органи држава уговорница размењују обавештења потребна за примену одредаба овог уговора или унутрашњих закона држава уговорница који се односе на порезе обухваћене овим уговором ако опорезивање предвиђено тим за-

конима није у супротности с овим уговором. Размена обавештења није ограничена чланом 1. овог уговора. Обавештење примљено од државе уговорнице сматра се тајном исто као и обавештење добијено према унутрашњим законима те државе и може се саопштити само лицима или органима (укључујући судове и управне органе) који су надлежни за разрез или наплату, принудно или судско извршење или решавање по жалбама, у односу на порезе који су обухваћени овим уговором. Та лица или органи користе обавештења само за те сврхе. Они могу саопштити обавештења у јавном судском поступку или у судским одлукама.

2. Одредбе става 1. овог члана не могу се ни у ком случају тумачити као обавеза надлежног органа државе уговорнице да:

1) предузима управне мере супротне законима или управној пракси те или друге државе уговорнице;

2) даје обавештење која се не могу добити на основу закона или у редовном управном поступку те или друге државе уговорнице;

3) даје обавештења која откривају трговинску, пословну, индустријску, комерцијалну или професионалну тајну или пословни поступак или обавештење чије би саопштење било супротно јавном поретку.

Члан 28.

ЧЛАНОВИ ДИПЛОМАТСКИХ МИСИЈА И КОНЗУЛАТА

Одредбе овог уговора не утичу на пореске повластице чланова дипломатских мисија или конзулата предвиђене општим правилима међународног права или одредбама посебних уговора.

Члан 29.

СТУПАЊЕ НА СНАГУ

1. Државе уговорнице дипломатским путем писмено обавештавају једна другу о окончању поступака предвиђених њиховим унутрашњим законима за ступање на снагу овог уговора.

2. Овај уговор ступа на снагу датумом последњег од тих обавештења, а његове одредбе се примењују у односу на порезе на доходак који је остварен и на порезе на имовину која се поседује у свакој пореској години која почиње првог јануара или после првог јануара календарске године која непосредно следи годину у којој Уговор ступа на снагу.

Члан 30.

ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА

Овај уговор остаје на снази док га не откаже једна од држава уговорница. Држава уговорница може отказати овај уговор дипломатским путем, достављањем писменог обавештења о престанку његовог важења најкасније шест месеци пре краја било које календарске године по истеку исте године од дана ступања на снагу овог уговора. У том случају, овај уговор престаје да се примењује у односу на порезе на доходак који је остварен и на порезе на имовину која се поседује у свакој пореској години која почиње првог јануара или после првог јануара календарске године која непосредно следи годину у којој је дато обавештење о престанку важења.

У потврду чега су доле потписани, пуноважно за то овлашћени, потписали овај уговор.

Сачињено у Београду, 26. маја 2004. године, у два оригинална примерка, на службеном језику Србије и Црне Горе – српском језику, службеним језицима Босне и Херцеговине – босанском, српском и хрватском језику, и енглеском језику, с тим што су оба примерка подједнако веродостојна. У случају разлике у тумачењу, меродаван је енглески текст.

За Србију и Црну Гору
Предраг Ивановић, с. р.
министар за међународне
економске односе СЦГ

За Босну и Херцеговину
Драган Доко, с. р.
министар спољне трговине БиХ

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СЦГ – Међународни уговори”.